ASKERİ TARİH BELGELERİ DERGİSİ

Şubat 1989 Yıl 38 Sayı 87

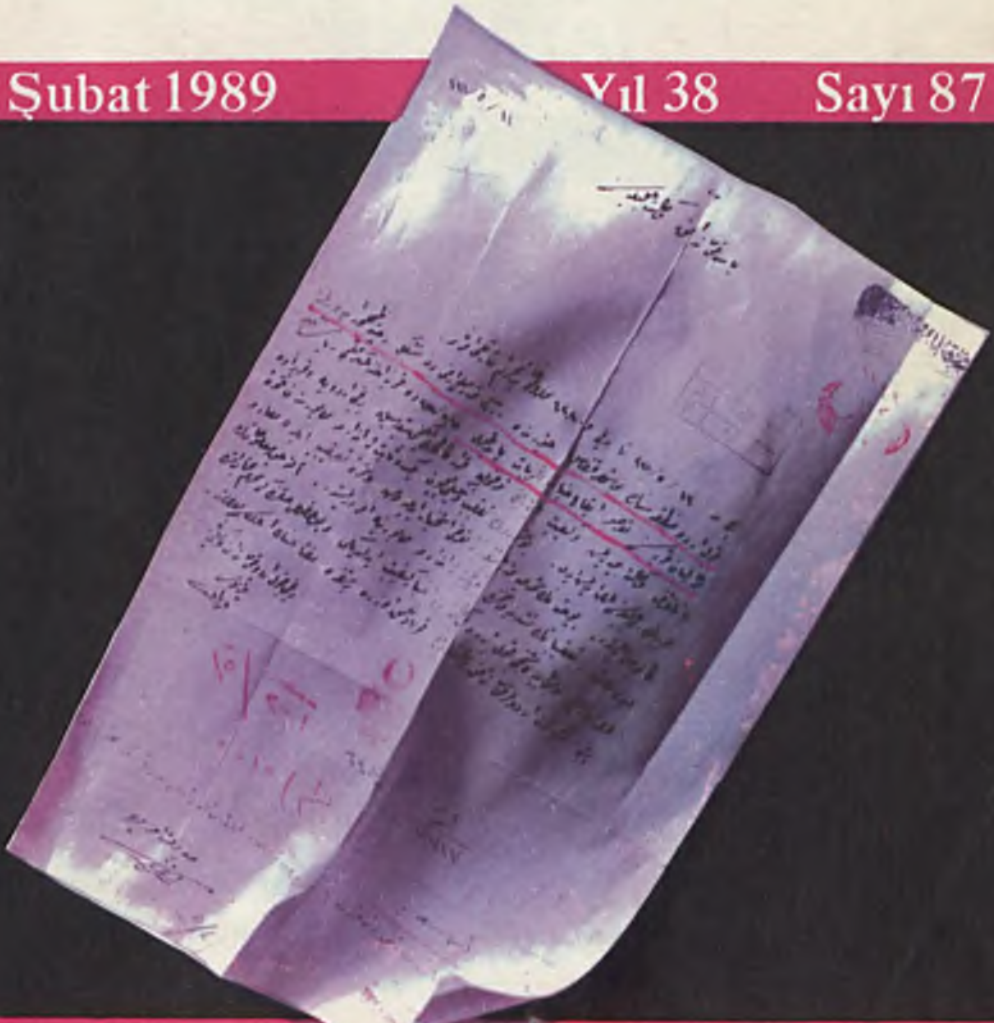

Gnkur. Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Bşk.

Tarih yazmak, tarih yapmak kadar mühimdir. Yazan, yapana sadık kalmazsa, değişmeyen hakikat insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır.

ATATÜRK

ASKERİ TARİH BELGELERİ DERGİSİ

Şubat 1989 Yıl 38 Sayı 87

MUSTAFA KEMAL, SİVAS'TA HEYET-İ TEMSİLİYE ÜYELERİ İLE BİRLİKTE

Gnkur. Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Bşk.

ANKARA
Genelkurmay Basımevi
1989

ÖNSÖZ

Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Arşivi'ndeki belgelerden derlenip, 1919 ve 1920 yıllarını kapsayan devrede Heyet-i Temsiliye'nin faaliyetlerini, karşılaştığı iç ve dış sorunları, İstanbul hükümetiyle ilişkilerini içeren Askeri Tarih Belgeleri Dergisi'nin 87 nci sayısını yayınlamış bulunuyoruz.

Daha önce Askeri Tarih Belgeleri Dergisi'nin "Ermeni Belgeleri Özel Sayısı" olarak yabancı dillere de çevrilip yayınlamış, ülke içinde ve dışında büyük bir ilgiyle karşılanmıştı. Salt Heyet-i Temsiliye ve dönemine ayrılan bu sayımızın da aynı ilgi ile karşılanacağını ümit etmekteyiz.

Amacımız; 1919 ve onu izleyen yıllarda Osmanlı Devleti'nin fiilen çökmesini, kukla Osmanlı Hükümetlerinin düşman ve istilacı devletlerle işbirliğine gidip, onların emellerine alet olmalarını ve Milli Mücadele'ye karşı takındıkları olumsuz hareketleri, Türk topraklarının Avrupa devletlerince hiçbir kural ve anlaşma tanınmadan işgal edilmesini, Yunanlıların büyük desteklerle Anadolu içlerine saldırtılmasını ve içte çıkartılan isyanlar karşısında Mustafa Kemal ve arkadaşlarınca başlatılan organize bir milli hareket, yapılan kongreler ve verilen mücadeleleri daha önce yayınlanmamış arşiv belgeleriyle ortaya koymaktır.

Bu amaçla hazırlanan eser, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Arşivi'ndeki belgelerden Em. Alb. Niyazi ARTAN ve Tarih Uzmanı Nural BOZOĞLU tarafından seçilerek, Türk yazısına çevrilmiş ve Öğ. Ütğm. Faruk AYIN tarafından da yeniden düzenlenip incelenerek, redaksiyonu yapılıp yayına hazırlanmıştır.

Hikmet KÖKSAL
Korgeneral
As. T. ve Str. E. Bşk.

İÇİNDEKİLER

NO. :	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2081	5 Eylül 1919	Sivas Kongresi yemin şeklinin, Teklif Encümeni Reisi Mustafa Kemal tarafından teklifi.
2082	6 Eylül 1919	15 nci Kolordu Kumandanı Kâzım Karabekir, 20 nci Kolordu Kumandanı Tümgeneral Ali Fuat, Erzincan Mutasarrıfı Eşref'in, Sivas Kongresi'ne gönderdikleri tebrik ve başarı dilekleri.
2083	11 Eylül 1919	İhaneti tespit edilen Ankara Valisi Muhittin Paşa'nın tutuklanması hakkında 20 nci Kolordu Kumandanlığı Vekâletine Umumi Kongre Heyeti tarafından gönderilen yazı.
2084	24 Eylül 1919	Heyet-i Temsiliye'nin; Sivas Kongresi kararları gereği gayri Müslimlerin emniyette oldukları hakkındaki görüşlerini yabancı elçiliklere bildiren mesajı.
2085	26 Eylül 1919	Konya Valisi Cemal Bey'in ihaneti ve tutuklanması hakkında Heyet-i Temsiliye namına Mustafa Kemal'in beyannamesi.
2086	2 Ekim 1919	Erzurum ve Sivas Kongrelerinde alınan kararların yeni hükümetçe kabul edilip edilmeyeceğine dair Mustafa Kemal tarafından Sadrazam Ali Rıza Paşa'ya gönderilen yazı.
2087	12 Ekim 1919	Milli harekete muhalif vali, mutasarrıf ve polis müdürlerinin istifalarının tanınarak yerlerine namuslu kişilerin tayin edilmesi hakkında Heyet-i Temsiliye namına Mustafa Kemal'in Harbiye Nazırı Cemal Paşa'ya gönderdiği yazısı.
2088	4 Kasım 1919	Urfa, Antep ve Maraş'ın Fransızlar tarafından işgalinin İtilaf Devletleri mümessillikleri ile Avrupa ve Amerika kamuoyuna çekilen telgraflarla protesto edilmesi hakkında Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Heyeti Temsiliyesi namına Mustafa Kemal'in yayınlamış olduğu tamim.

NO. :	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2089	1 Aralık 1919	Millet Meclisi'nin İstanbul'da mı, yoksa Anadolu'da mı toplanacağı hususunda bazı tartışmalar ile ilgili olarak ve Meclisi'in İstanbul'da toplanması halinde seçilen milletvekillerinin geçici olarak taşrada kalarak kamuoyunu Milli Mücadele için teşkilatlandırmaları hakkında bazı kişilerin Mustafa Kemal'e gönderdikleri bir dilek yazısı.
2090	7 Aralık 1919	Halide Edip Adıvar'ın, Meclis'in İstanbul dışında toplanması görüşü ve şayet İstanbul'da toplanacaksa gerekli güvenlik ve kaçış önlemlerinin alınması istekleri ile beraber, ayrıca Amiral Bristol'ün İzzet Paşa'ya ve Abdurrahman Şeref Bey'e bazı tavsiyeleri hakkındaki düşüncelerini, 3 ncü Kolordu Kumandanlığı'na Çanakkale Mevki-i Müstahkem Kumandanı aracılığı ile gönderdiği raporu.
2091	Aralık 1919	Kütahya Harekât-ı Milliye'ye Redd-i İlhak Heyet-i Merkeziyesi'nin, Heyet-i Temsiliye'nin Ankara'ya ulaşması üzerine Mustafa Kemal Paşa'ya (Ankara'ya) yolladıkları hoş geldiniz mesajı.
2092	7 Şubat 1920	Sivas'ta Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti'nin yaptığı toplantıda vatanın selameti için Kur'an okutulduğu ve Milli Kuvvetler için yardım parası toplandığını Sivas Valisi Reşit Bey'in şifreli bir telgrafla Ankara'ya Mustafa Kemal'e bildirmesi.
2093	8 Şubat 1920	Kilikya, Antep, Maraş ve Urfa'daki mezalime son verilmesi ve Fransız kuvvetlerinin bölgeden derhal çektirilmesi hakkında Mustafa Kemal tarafından yayınlanan tamim.
2094	10 Şubat 1920	Sivas Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti'ne Milli Kuvvetler için yaptıkları yardımlardan dolayı Mustafa Kemal'in Sivas Valisi Reşit Paşa'ya teşekkür yazısı.
2095	12 Şubat 1920	Milli Kuvvetlerin Maraş ve Bandırma'daki düşman işgaline son verdiğini Mustafa Kemal'in bütün Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerine telgraf ile bildirmesi.
2096	15 Şubat 1920	Antep, Urfa, Adana ve havalisinde Fransızlarla Ermenilerin yaptığı katliamı protesto amacıyla

NO. :	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
		Amasya'da halk tarafından büyük bir miting yapıldığı hakkında Amasya Mutasarrıf Vekili Cemil Cahit'in 20 nci Kolordu Komutan Vekili'ne gönderdiği yazı.
2097	22 Şubat 1920	Söke Belediye Reisi'nin Adana ve Maraş'ta yapılan mezalime ve katliamlara dair Düvel-i İtilâfiye Mümessillerine verdiği protestoname.
2098	23 Şubat 1920	İstanbul'dan gönderilen 300 Çerkezin bazı kişilerle beraber Bursa'da karışıklıklar çıkartarak Bekir Sami'ye suikast düzenleyeceklerinin, ancak bu konuda bazı tedbirler de alındığının, 56 ncı Tümen Komutanı Bekir Sami tarafından Mustafa Kemal Paşa'ya bildirilmesi.
2099	1 Mart 1920	Anadolu içinde geniş bir surette tertip edilen gerici hareketlerin önlenmesi için çeşitli komutanlıklara Mustafa Kemal Paşa tarafından gönderilen yazı.
2100	2 Mart 1920	Cami, Adnan, Yusuf Kemal, Yunus Nadi ve Halide Edip'in Ankara'ya ulaştıklarının Heyet-i Temsiliye Kâtibi tarafından Albay İsmet Bey'e telgrafla bildirilmesi.
2101	7 Mart 1920	Eskişehir'de gözetim altında tutulan Yunan yanlısı Vahap isimli şahsın firarına engel olunması hakkında.
2102	9 Mart 1920	Fransız işgal bölgesinde bulunan Fransız kuvvetleriyle Ermeni çetelerine karşı Milli Teşkilatın nasıl hareket edeceğini ve o sıralarda yapılacak her türlü milli hareketin "Ermeni Katliamı" olarak gösterilmek istenildiğinden dikkatli olunması gerektiğini bildiren Mustafa Kemal'in ilgili bölge Kolordu Kumandanlıklarına gönderdiği yazısı.
2103	11 Mart 1920	Bolu-Mudurnu'da Milli Hareket aleyhine çalışan kişiler hakkında gerekli işlemin yapılması için Heyet-i Temsiliye namına Mustafa Kemal Paşa'nın Bolu Mutasarrıfı Haydar Bey'e gönderdiği yazı.
2104	12/13 Mart 1920	Biga ve Gönen'de Ahmet Anzavur ve Gavur İmam ile yapılan çarpışmalar hakkında 14 ncü

NO. :	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
		Kolordu Komutanı Tümgeneral Yusuf İzzettin Paşa'nın 20 nci Kolordu Komutanlığı'na gönderdiği rapor.
2105	14/15 Mart 1920	Milli Kuvvetlerin Fransızları Adana'dan çıkarmak amacıyla iki koldan Adana üzerine yürüdüğü haberinin doğru olup olmadığını öğrenmek için Çanakkale Mevki-i Müstahkem Komutanı Albay Şevket Bey'in 20 nci Kolordu Komutanlığı'na gönderdiği yazı.
2106	16 Mart 1920	İstanbul'un İngilizler tarafından işgal edildiğinin Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Heyet-i Temsiliyesi namına Mustafa Kemal tarafından telgrafla bütün Vali ve Mutasarrıflara bildirilmesi.
2107	17 Mart 1920	1 nci Kolordu Komutanı Caffer Tayyar'ın İstanbul'un işgali ve bu durumda Edirne Eyaleti'nin hassas konumuyla ilgili olarak telgraf ile Heyet-i Temsiliye'ye gönderdiği beyanname.
2108	18 Mart 1920	İstanbul'un işgali üzerine Tuğgeneral Ali Fuat'ın 20 nci Kolordu Kumandanlığı'na getirilmesi ile, Kumandanın Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Heyet-i Temsiliyesi Başkanlığına yazdığı göreve başlama yazısı.
2109	18 Mart 1920	Osmanlı Bankaları ile Düyûn-ı Umumiyye ve Tekel idarelerinin mahallerindeki en büyük maliye ve mülkiye memurlarını haberdar etmeden herhangi bir gönderme (parasal ödeme) yapamayacakları, İstanbul'a hiçbir gönderme yapılmayacağı, ancak İstanbul dışında diğer merkezlerle işlemlerin devam edeceği hakkında Heyet-i Temsiliye namına Mustafa Kemal'in 20 nci Kolordu Kumandanlığı'na gönderdiği yazı.
2110	19 Mart 1920	Heyet-i Temsiliye namına Mustafa Kemal'in; İstanbul'daki meclisin dağılması üzerine devletin kurtarılması için olağanüstü yetkiye sahip bir meclisin Ankara'da toplanacağını, bu meclise kimlerin katılabileceklerini ve nasıl bir seçim sistemi ile milletvekillerinin seçileceğini açıklayan ve gereğinin yapılmasını 20 nci Kolordu Kumandanlığı'na bildiren tamimi.

NO. :	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2111	20 Mart 1920	Milli Kuvvetlerin taarruz tehdidi üzerine, Eskişehir'de sıkıştırılmış durumda olan İngiliz kuvvetlerinin şehri tamamen terkettiklerini 20 nci Kolordu Kumandanı Tuğgeneral Ali Fuat'ın Ankara'ya müjdelediği raporu.
2112	25 Mart 1920	14 ncü Kolordu Kumandanı Yusuf İzzettin'in Heyet-i Temsiliye'ye yazdığı, memleketteki bir takım gelişmeler ve tehlikeleri belirten görüşleri.
2113	27 Mart 1920	Mustafa Kemal tarafından Kolordulara, Vilayetlere, Livalara, Müdafaa-i Hukuk merkezlerine gönderilen; yurt içinde ve yurt dışında çeşitli alanlarda meydana gelen bir takım gelişmelerle ilgili olarak Heyet-i Temsiliye'nin bazı kaynaklardan elde ettikleri istihbarat raporu.
2114	27/28 Mart 1920	12 nci Kolordu Kumandanı Fahrettin Altay'ın Konya halkını kazanmak için verdiği uğraşın sonuç verdiği hakkındaki yazısı ve Mustafa Kemal'in cevabı.
2115	1 Nisan 1920	Konya Heyet-i Merkeziye Reisi Ali Kemal'in; Konya'da Mustafa Kemal ve Milli Kuvvetler aleyhinde bir takım kışkırtıcı faaliyette bulunanların olduğuna ve gereğinin yapılmasına dair Heyet-i Temsiliye'ye gönderdiği şifreli telgraf ve buna, Mustafa Kemal'in; kışkırtıcıların cezalandırılacaklarını bildiren cevabı.
2116	3 Nisan 1920	Albay Refet'in, Fahrettin ve Hayri Beylerle vali ve Heyet-i Milliyeyi Konya meselesini görüşmek üzere çağırdığını ve bu konuda ayrıca direktiflerini beklediğini Mustafa Kemal'e telgrafla bildirmesi.
2117	3 Nisan 1920	Mutasarrıf Haydar Bey'in, Bolu ve Havalisi Kumandanı Mahmut Nedim Bey'in Milli Kuvvetler aleyhine olabilecek hareketleri önlemek amacıyla aldıkları önlemleri, Heyet-i Temsiliye Riyaseti'ne bildiren yazısı.
2118	6 Nisan 1920	12 nci Kolordu Kumandanı Fahrettin Bey'in, padişah İstanbul'da esaret altında bulunduğundan, Kolordu'nun Heyet-i Temsiliye emrine gir-

NO. :	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
		diğine dair subaylarına verdiği nutkunu ve bu son gelişmeyi Heyet-i Temsiliye'ye bildiren Albay İsmet Bey'in mesajı.
2119	8 Nisan 1920	Mustafa Kemal'in, Milletin en doğru haberlerle aydınlatılabilmesi için Anadolu Ajansı'nın kurulduğuna dair çeşitli merkezlere yolladığı tamimi.
2120	11 Nisan 1920	Urfa'yı terkederken rastladıkları köyleri yakan Fransız kuvvetlerinin Milli Kuvvetler tarafından esir alındığı hakkında Tabur Kumandanı Ali Saip'in Mustafa Kemal'e gönderdiği mesajı.
2121	13 Nisan 1920	Mustafa Kemal'in bütün Kolordu ve Tümen Kumandanlıklarına yolladığı; daha sonra dünyada aleyhimizde kamuoyu yaratılmasının engellenmesi açısından, çarpışmalarda ele geçirilen bütün esirlere iyi davranılması ve korunması gerektiğini bildiren tamimi.
2122	20 Nisan 1920	İnebolu'daki Gençler Derneği'ne Anadolu Ajansı'nın haberlerinin yayılmasına yardımcı olmaları hakkında Mustafa Kemal'in göndermiş olduğu yazı.

BELGELER

Belge No. : 2081

تشکیلیه

سعادت و سلامت وطن و ملتمز باشد فوقوه دیچ بر مقصد شخصی
تعقیب ایتمیه [redacted]
[redacted] اخاد و ترقی جمعیتنک احیاسنه چالشیجق و
و مطرود فرقه سیاسیه دن [illegible] بر سیلنک آمال سیاسیه سنه خادم اولمیاجق
والله، بالله.

خارجده بایلان رادیولرنده اولان نائر مشئومی ازاله مقصدیله بو فوقوه نک
اخاد و ترقی متفقی و بابرتیه اعبای مقدیه حقوقی ایچون افکار
عمومیه اعلان ایدرم بالاوره ترتیب ایدیلان تشکیلیه دائره سنده اعضاء
[illegible] مناسب کوردیلمدی ۱۵ اغستوس ۲۴۵

تکلیف ایتمزیس

حسرو [illegible]

A	
D	1775/1
F	10

Belge No. : 2081

Şekl-i Yemin

Saadet ve selamet-i vatan ve milletten başka Kongre'de hiç bir maksad-ı şahsi takip etmeyeceğime İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin ihyasına çalışmayacağıma ve mevcût fırak-ı siyasiyeden (siyasi partilerden) hiç birisinin âmâl-i siyasiyesine hâdim olmayacağıma (siyasi arzularına hizmet etmeyeceğime) Vallah, Billah.

Hariçte yapılan propagandaların tesir-i meşumunu izale (kötü etkilerini gidermek) maksadıyla Kongre'nin İttihat ve Terakki menfaatini veya bu Cemiyet'in ihyası maksadıyla sarf-ı mesai etmediğini efkâr-ı umumiyyeye ispat için bâlâda (yukarıda) tertip edilen şekl-i yemin dairesinde azâ-yı muhteremenin tahlifi (and içmesi) acizimizce münasip görülmüştür. 5 Eylül 335 (5 Eylül 1919)

Teklif Encümeni Reisi
İmza (Mustafa Kemal)

İmza (Asaf Şükrü)

İmza (Hüsrev Gerede) İmza (Okunamadı)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 5
Dosya No. : 335/5–1A
Fihrist No. : 10

Belge No. : 2082

Belge No. : 2082

Sivas Umumi Kongresi'ne

Büyük felaketler karşısında vatan ve milletin felâh-ı mesûdu (mutlu kurtuluşu) gibi mukaddes bir gaye ile mücehhez (donanmış) olan Umum Anadolu Milli Kongresi' nin mübeccel (yüceltilmiş) bir surette küşâdını takdis eylerim (açılışını kutlarım).

Anadolu'nun ve bilâ-istisna bütün milletin tamamiyle meşru ve hürmete şayan olan sada-yı mevcudiyyetiyle (varolan sesiyle) âmâl-ı mukaddesesini (kutsal emellerini) tabii olarak büyük ümitlerle terğib eyliyen (isteklendiren) ordumuz vatanın kadr-i necâtını (kurtuluş onurunu) cenâb-ı hakkın lutf-i kereminden ve bu kudret-i ezeliyyete daima dindarane merbut (bağlı) bulunan muhterem azm-i idaresinden (kararlı yönetimden) temenni ederim.

6 Eylül 335 (1919)
15 K. K. (15 nci Kolordu Komutanı)
Kâzım Karabekir

Bütün arkadaşlarım namına vatan ve milletin saadet ve selamete isali maksadına matuf mesai-yi mebrure-i hamiyyette (ulaşma amacına yönelik hayırlı bir çalışmayla) büyük Kongre'nin muvaffakiyetini Cenâb-ı haktan tazarru eder (diler) arz-ı tebrik ve tazimat eylerim. 5.9.35 (5 Eylül 1919)

20 K. K. (20 nci Kolordu Komutanı)
Mirliva (Tümgeneral)
Ali Fuat

Belge No. : 2082

Sivas Milli Kongre Heyet-i Muhteremesine

İyd-i said-i adhanın (Kurban Bayramı'nın) devlet ve millet-i Osmaniye hakkında bil-bais enva-ı fevz-ü felâh (yükseliş ve kurtuluş sebebi) olmasını Cenab-ı haktan tazarru ve niyaz eyler ve bu babda (yolda) mesai-yi vatanperverane sarf eden heyet-i muhteremelerine Erzincan Livası namına arz-ı tebrikât ile muvaffakiyetler dilerim. Efendim.

6.9.35 (6 Eylül 1919)
Erzincan Mutasarrıfı
Eşref

Şarki Anadolu Heyet-i Temsiliyesi'ne

Kardaşlar Şarki Anadolu Müdafaa-yı Hukuk Cemiyeti Heyet-i Temsiliyesi'nin Balıkesir ve Alaşehir Kongrelerine gösterilen samimi teveccühten son derece memnun kaldık. Her iki kongrenin aciz Reisi bulunmaklığım hasebiyle bilvekâle arz-ı teşekkür ederim.

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 5
Dosya No. : 335/5–1A
Fihrist No. : 6–25

Belge No. : 2083

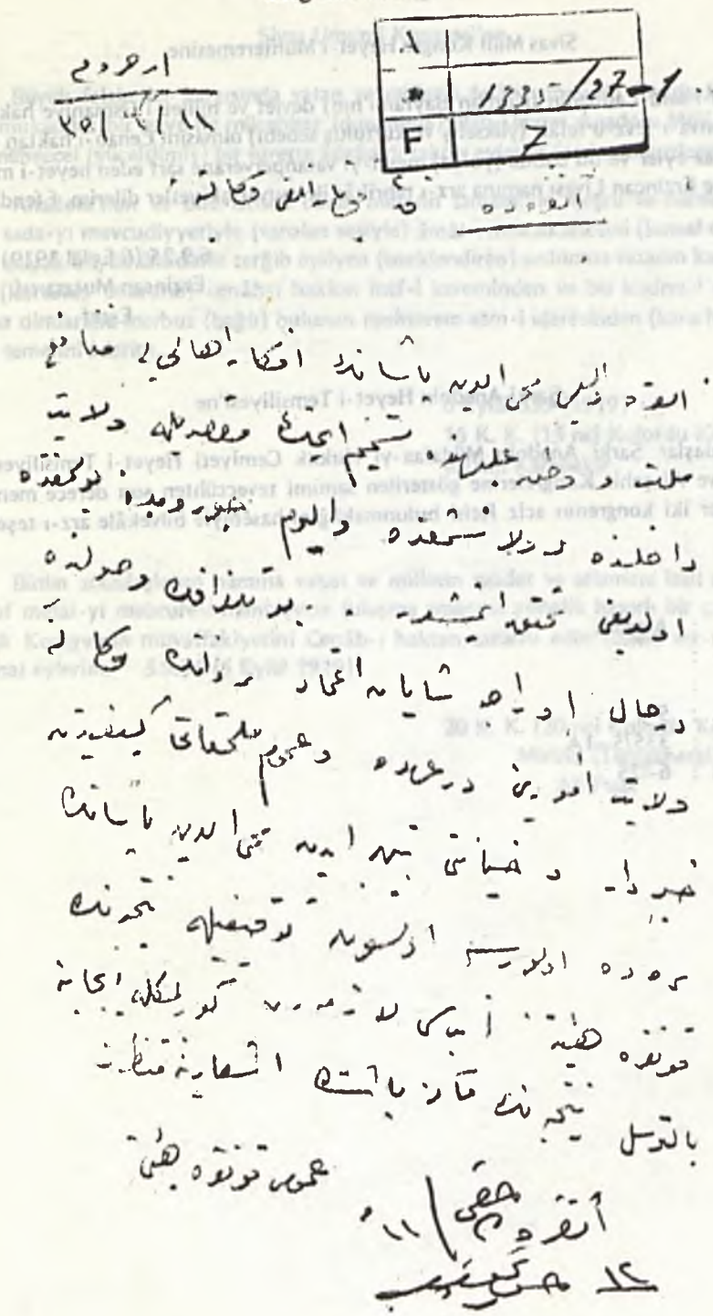

Belge No. : 2083

Erzurum

11.9.35 (11 Eylül 1919)

Ankara'da 20 K. (Kolordu) Kumandanlığı Vekâleti'ne

Ankara Valisi Muhittin Paşa'nın efkâr-ı ahaliyi (kamuoyunu) menafi-i millet (millet menfaatleri) ve vatan aleyhinde tesmim etmek (zehirlemek) maksadıyla vilayet dahilinde dolaşmakta ve el-yevm (bu gün) Çorum'da bulunmakta olduğu tahakkuk etmiştir.

Bu telgrafın vusûlünde (varışında) derhal oraca şayan-ı itimad bir zatın vekâleten vilayet umurunu deruhte (işlerini üzerine alması) ve umum mülhakatı keyfiyetten (bütün yerleri durumdan) haberdar ve hıyaneti tebeyyün eden (meydana çıkan) Muhittin Paşa'nın nerede olursa olsun tevkifiyle neticenin Kongre heyetine inbası (bildirilmesi) lâzimeden görülmekle icabına bittevessül (bakılması) neticenin makine başında işarına muntazırız (bildirilmesine hazırız).

Ankara'da Hakkı /11 minh (De) (tarih)
12 imza (okunamadı)

Umumi Kongre Heyeti

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 11
Dosya No. : 335/27–1
Fihrist No. : 7

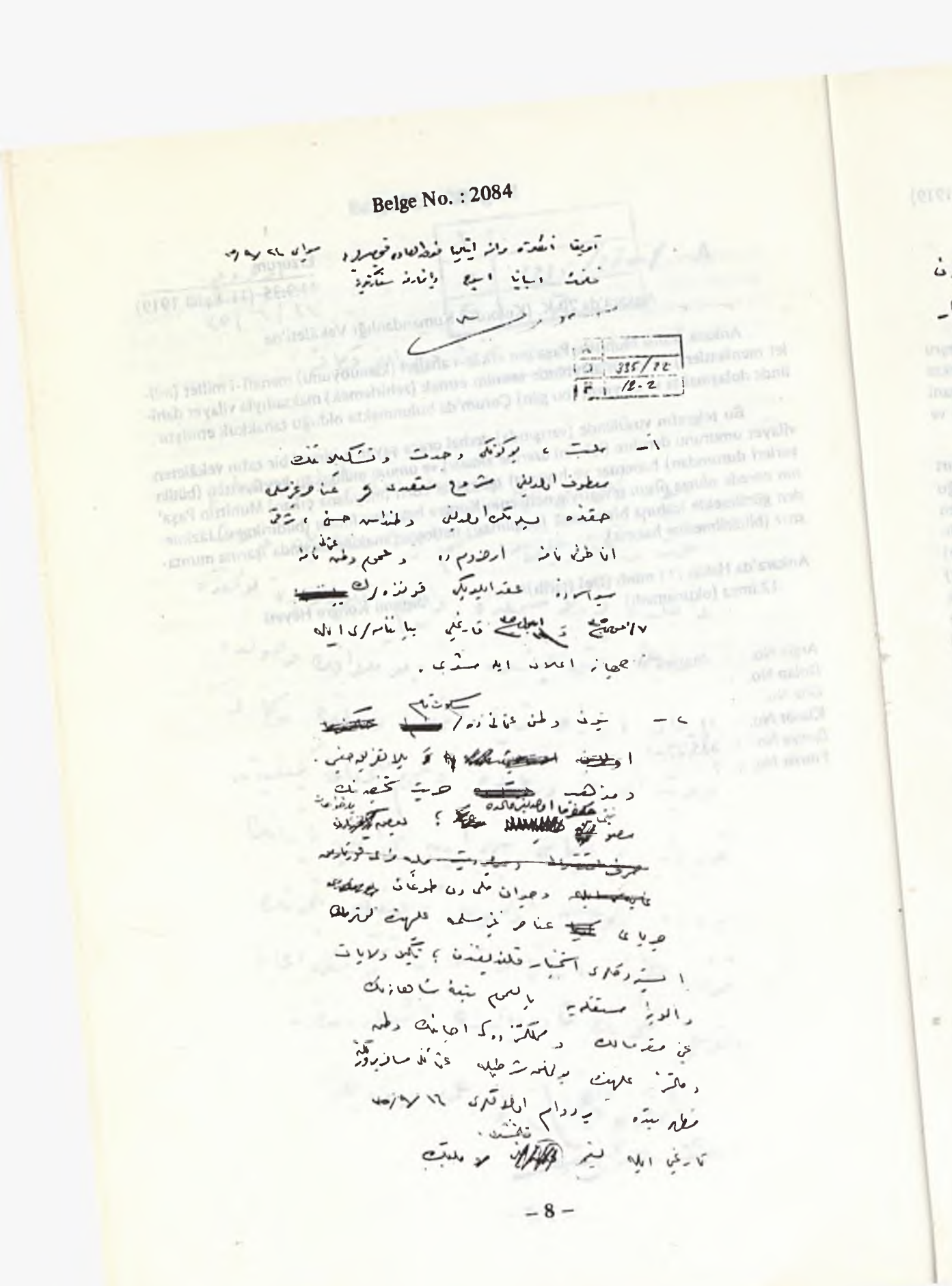

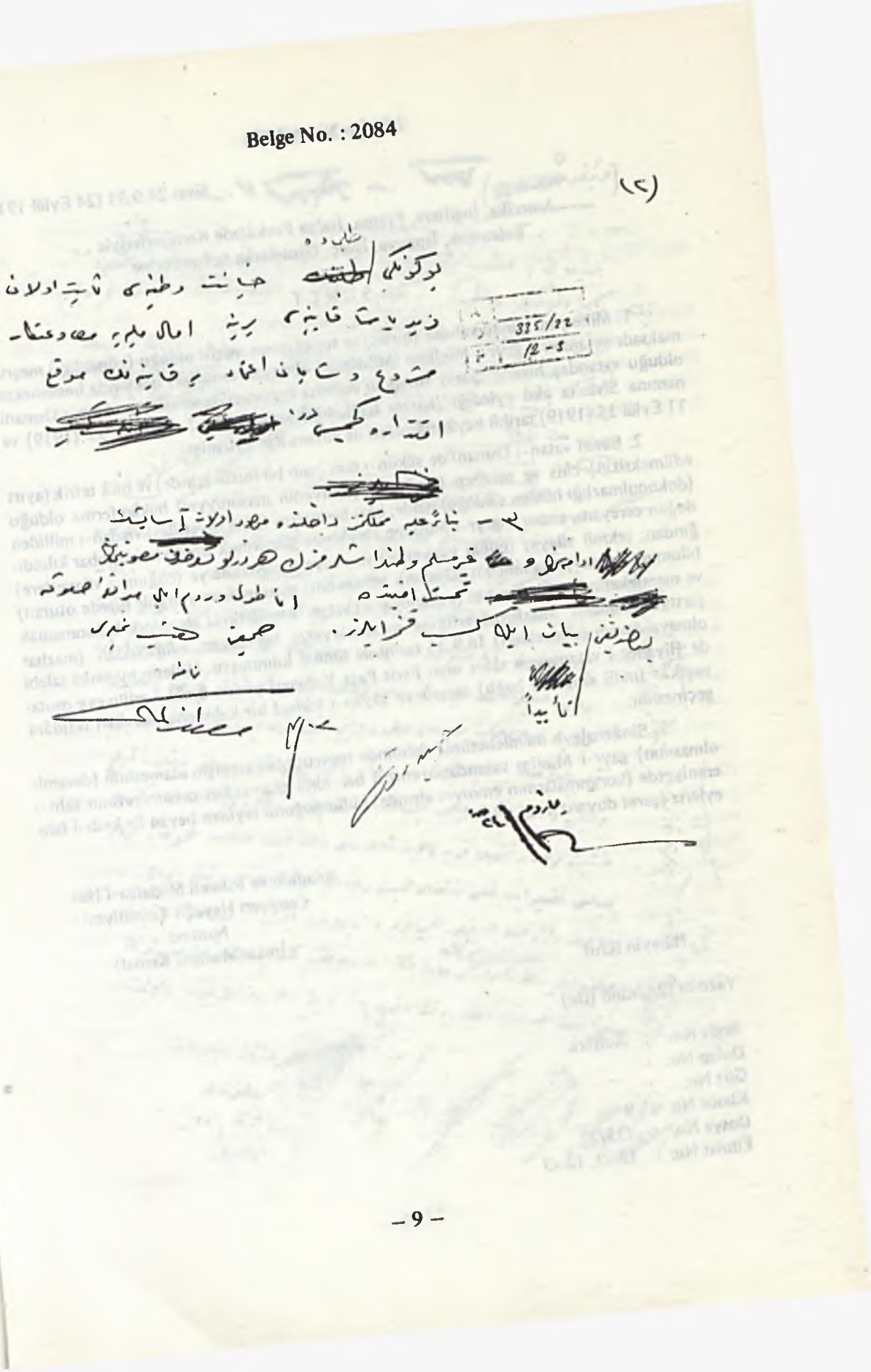

Belge No. : 2084

Sivas 24.9.35 (24 Eylül 1919)

Amerika, İngiltere, Fransa, İtalya Fevkâlade Komiserleriyle
Felemenk, İspanya, İsveç, Danimarka Sefaretlerine

SURET

1. Millet, bu günkü vahdet (birlik) ve teşkilatının matûf olduğu (yöneldiği) meşru maksadı ve anasır-ı gayr-ı Müslime (Müslüman olmayan unsurlar) hakkında beslemekte olduğu vatandaş hissini, Şarki Anadolu namına Erzurum'da ve umum vatan-ı Osmani namına Sivas'ta akd eylediği (karara bağladığı) kongrelerin 7 Ağustos 35 (1919) ve 11 Eylül 35 (1919) tarihli beyânnâmeleri ile cihana ilân eylemişti.

2. Bütün vatan-ı Osmani'de sükûn-ı tam (tam bir huzur içinde) ve bilâ tefrîk (ayırt edilmeksizin) cins ve mezhep hürriyet-i şahsiyenin masûniyyeti hükümferma olduğu (dokunulmazlığı hüküm sürdüğü) halde; bazı bedhahan (kötü niyetliler) vicdan-ı milliden doğan cereyanı, anasır-ı gayr-ı Müslime aleyhinde göstermek istedikleri istihbar kılındığından; tekmil vilayat (bütün vilayetler) ve elviye-i müstakile'ye (bağımsız vilayetlere) bilumum tebaa-yı şahânenin (Osmanlı tebaasının) aynı makarr-ı mâlik (yerde oturan) ve memleketimizdeki ecanibin (yabancıların) vatan ve milletimiz aleyhinde bulunmamak şartıyla Osmanlı misafirperverliğine mazhariyyette ber-devam olundukları (mazhar olmaya devam edilecekleri) 16.9.35 tarihi ile tamim kılınmıştır. Milletin bugünkü talebi de Hiyanet-i vataniyyesi sabit olan Ferit Paşa Kabinesi yerine âmâl-i milliyeye mutavaatkâr (milli emellere bağlı) meşrû ve şayan-ı itimad bir kabinenin mevki-i iktidâra geçmesidir.

3. Binâenaleyh memleketimiz dahilinde mevcut olan asayişin idamesinin (devamlı olmasının) gayr-i Müslim vatandaşlarımızın her türlü taarruzdan masuniyetinin taht-ı emniyetde (korunmalarının emniyet altında) bulunduğunu teyiden beyan ile kesb-i fahr eyleriz (şeref duyarız).

Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hu
Cemiyeti Heyet-i Temsiliyesi
Namına
İmza (Mustafa Kemal)

Hüseyin Rauf

Yazdım (24/Minh (De)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 9
Dosya No. : 335/22
Fihrist No. : 12–2, 12–3

Belge No. : 2085

Sivas

26 Eylül 35 (1919)

Konya'da 12. K. (12 nci Kolordu), Erzurum'da 15. K. Ankara'da 20. K. Diyar-ı Bekir'de 13. K. Niğde'de 11. Fırka (Tümen) Kumandanlıklarına

Adana, Van, Erzurum, Trabzon, Bitlis, Diyar-ı Bekir, Elaziz, Kastamonu, Ankara, Konya, Hüdâvendigâr (Bursa) Vilayetlerine ve Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti heyet-i merkeziyelerine Erzincan, Canik, Kayseri, Maraş, Urfa, Niğde, Antalya, Isparta, Burdur, Denizli, Afyonkarahisar, Karesi (Balıkesir), Eskişehir, Bolu, İzmit Mutasarrıflıklarıyla Müdafaa-i Hukuk heyet-i merkeziyelerine, Elaziz'de 11. K. Ahz-ı Asker Reisi Vehbi Beyefendiye, Giresun Heyet-i İdaresi'ne, Şehr-emanetine (Belediyesi'ne)

Bâlâ (yukarıda) : 13

Elâzizde Sıtkı Efendi

"BEYANNÂME" 27 Minh (De)

Ferit Paşa Kabinesi'nin pâk (temiz) ve nezih Anadolu'da yegane mülevves nokta-i istinadı (tek kirli dayanağı) olan Konya Valisi Cemal Bey'in Konya'da vatan ve milletimiz aleyhinde ağyare istinaden irtikab eylemiş (yabancılara güvenerek yapmış) olduğu ihanetkârane harekâtı cidden erbab-ı hamiyyeti (vatanseverleri) ve bilhassa Konya ahali-i muhteremesini pek ziyade dilhûn eylemekte (üzmekte) idi. Bu defa mumâ-ileyh (adı geçen) Cemal Bey'in harekâtındaki habaset (kötülük) orada bulunan ecnebilerin dahi nazar-ı nefretini mucip olduğundan kendisi milletle karşı karşıya bırakılmıştır. Cemal Bey son bir hareket-i mezbuhâne olmak (son bir umut ve gayretle) ve binnetice (sonuçta) kendisini terk eden ecnebileri müdahaleye mecbur kılabilmek hayal-i bi-sudile (faydasız bir hayal ile) hapishânede bulunan bil-cümle (bütün) kanlı katil-i mevkufini (tutuklu katilleri) çıkarıp teslih (silahlandırmış) ve kendisine vasıta-i cinayet (cinayet vasıtası) kılmak istemiştir. Artık bu kadar zelilane ve denaet-kârane (aşağılaşarak ve alçakcasına) harekete müteşebbis olan bir şahsın Konya Vilayet-i Şahanesi'ni daha fazla lekelemesine tahammül caiz olmayacağını takdir eden halk mukteza-yı hamiyyet (vatanseverlik gereği) ve celadetini (kahramanlığını) göstermeğe tevessülde (girişmekte) teraddüt etmemiştir. Bunun farkına varan Cemal Bey bugün hem-pâlarıyla (yandaşlarıyla) İstanbul'a firar etmiştir. Mumâileyhin İstanbul'a vusulünden (varışından) evvel derdesti me'muldur (tutuklanması umut edilmektedir). Ferit Paşa ve Dahiliye Nazırı Adil Bey'in en zi-nüfuz (sözü geçer) zan etdikleri alet-i mefsedetlerinin (bozgunculuğa alet ettiklerinin) akibetini millet-i necibemizin enzar-ı dikkatine (yüce milletimizin dikkatine) ve Ferit Paşa Kabinesi'nin de nazar-ı ibretine vazederiz.

Heyet-i Temsiliye Nâmına
Mustafa Kemal

Dersaadet'te (İstanbul'da) Ahmet Efendiye/27
7/30

– Beş Bala

– Aslına mutabıktır. 26 Minh

– Yaver imza (okunamadı)

– 10 Bala ma mulhakat (ekleriyle birlikte) Aziziye'de Fikri Bey efendiye 27 minh ecmal 9/45

– Bala Erzincan'da Nuri Efendiye 28 minh imza (okunamadı)

– Üç Bala Amasya'da Kâzım Beyefendiye 27 minh 9/20 imza (okunamadı)

– Hakikte Hakkı 26 minh imza (okunamadı)

– Yedi Bala Ankara'da Vehbi Beyefendiye /27

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 31
Dosya No. : 102
Fihrist No. : 6

(١٠)

صدر اعظم فخامتلو، دولتلو علی صاحب حضرتلرینه

١٠٢
١٣

[illegible] قانون اساسی واحکام مهمه سنه نظراً مقدمه مشروعه طاشمه و مقدراتی امیه واحکامدن کورمك قرار قطعیسی ویرمسه ولزوم کلمه نشسانات عزمیه اولوب توسی ایتمشدر. تشکیلات مشارالیه تابع خواص اراده قطعیه اولمق بغایة امنه الکریم تماماً اعلان واثبات اعتبار قدرتی احراز ایتمشدر. ملت قوت واراده سنی حاوی وقت آمال مقدسه مشتمله یه معابر و منافع ملك وملت جامعه رلحنده موفقیتلر نیت غیر معقول سندر. ملت ذات اقدس خلافتناهیلك قطعاً امید و اعتمادی اولدیغی [illegible] دقتلری مشکل [illegible] و خصوصیه بر قسمنه قطعاً متوقف اولوب بالکلی تماماً مطالعه اولنمق بونه صحیحیه حاضردر. انجمن کلیت [illegible] زیده پاشا ایله نزیه نقابت ایلمسه نظارتلر موجودین کلیت جلب ایلمك نقطه نظارلرم [illegible] مطابقی کلی خلوص ایله اکثریت مجموعه حاصل ایلمشدر. مالیه [illegible] تدقیقه [illegible] اولان [illegible] دیانیم تدبیرلرم [illegible] کلیت جلبیلر، [illegible]

[illegible] جاری اولمکده در. [illegible] کلیت قطعیه [illegible] اولدیغی [illegible] حضرت [illegible] دخول ایتمکله حاکی علی حضرتلرینه اقلاً [illegible] جمعیت [illegible] و سیاسی قوانینلرینه تبعیه ذات ایلمه تشکیلات [illegible] ملت [illegible] قانونی.

٢ - مجلس ملیده انتخابلر مراقبه [illegible] مقدمات [illegible] نظریه [illegible] و رجحان ایلمسی.

٣ - علی قوانین اساسیه تبعیه مقدمات [illegible] مملکت مأمور الرجعه موظفیلرك [illegible]

(٢)

[illegible] اعلان [illegible] آمالی [illegible] واعتمادینه [illegible] واقتداردن انتخاب بورلمسی.

بر اساساندن تماماً ائتلاف حالی الریخی تقریرده ملتك وحدانیتنه، جنسیه و باطنه دول ائتلافیه مشروعیتی و قدرتی حاکمیه اولاره تشکیلات ملیه ایله حکومتك مطالعه الریخی وبرحوینه حکومتك تابعیه مقدرات ملت و مملکت خصوصه صلح قوانین اساسیه وتوقع بورلمسی نشسانات دهشا امیه دمؤثر بولنمق جهتیله [illegible] برافع بو نقاط اساسیه بر مطالعه حالی الریخی اکلاتلدیغی صورتده حوادثات [illegible] حال اولاره احوال [illegible] ایله [illegible] مدوحات [illegible] صدارتنا [illegible] اشرحلم الی حقده [illegible]

[illegible] ١٠٢
١٣-١

[illegible]

"Vesika 128"
Erzurum
(okunamadı)
Diyar-ı Bekir
Amasya
Kastamonu
(1)

Sadrazam Fahâmetlü, Devletlü Ali Rıza Paşa Hazretlerine

Millet şimdiye kadar reiskârane (başına) geçenlerin Kanûn-ı Esâsî'ye ve âmâl-i milliyeye münâfî (milli emellere aykırı) harekât-ı malûmesinden müteessiren hukuk-ı meşruasını (etkilenerek meşru haklarını) tanıtmak ve mukadderatını emin ve ehil ellerde görmek karar-ı katisini vermiş ve lâzım gelen teşebbüsat-ı azimkâraneye tevessül eylemiştir. Teşkilat-ı muntazamaya (düzenli teşkilata) tâbi kuvâ-yı Milliye irâde-i katiye-i milleti bî-inâyetül kerim (milletin iradesi ve Allahın yardımıyla) tamamen izhar (göstermek) ve ispat etmek kudretini ihraz eylemiştir (elde etmiştir). Millet kuvvet ve iradesini hiç bir vakit âmâl-i mukaddese-i şâhâneye mugayir (mukaddes emellere aykırı) ve menafii mülk ve millete mübayin (devlet ve millet yararına uymayacak) bir tarzda sarfetmek niyet-i gayr-i mef'ûlesinde (iş yapmak niyetinde) değildir. Millet zat-ı akdes-i Hilâfet-penâhi'nin (Padişahın) mazhar-ı emin ve itimadı olan zat-ı fahâmet-penâhileriyle (sadrazamıyla) rüfekâ-yı kirâmınızı (arkadaşlarınızı) müşkil vaziyette bırakmaktan katiyyen mütevakki olup (sakınıp) bilâkis tamamen müzahir olmaya (yardım etmeye) bütün samimiyetle hazırdır. Ancak Heyet-i Vükela (Bakanlar Kurulu) meyanında Ferit Paşa ile teşrik-i faaliyet eylemiş (işbirliği yapmış) nâzârın (bakanların) mevcudiyeti heyet-i celilelerinin (yüce heyetin) nokta-i nazarlarıyla âmâl-i milliyenin derece-i mutabakatını kemal-i hulûs (tam bir gönül temizliği) ile anlamak mecburiyetini hasıl eylemiştir. Milletce emniyet-i tamme tahassul etmedikçe (tam olarak emniyette olmadıkça) atılmış olan hatve-i halasın tevkifi (kurtuluş adımının durdurulması) ve yarım tedbirlerle iktifa olunması (yetinilmesi) milletle heyet-i celileleri arasında da su-i tefehhümatı (yanlış anlamaları) mûcip olabileceğinden gayr-i caiz (uygunsuz) görülmektedir. Binâenaleyh (Bundan dolayı) heyetimiz kati ve sarih (kesin ve açık) olarak zat-ı sami-i sadaretpenâhilerinden (sadrazamdan) ber-vech-i ati (aşağıda olduğu gibi) hususatın Hükümet-i cedidece (yeni hükümetçe) tasvip ve kabul edilip edilmeyeceğini kemal-i hürmetle anlamağı vecibeden addeder (ödevden sayar) :

1. Hükümet-i cedide Erzurum ve Sivas Kongrelerinde tayin ve tespit edilen teşkilat ve makasıd-ı meşrua (kanuna uygun maksadı) Millete riayetkâr kalması.

2. Meclis-i Milli'nin in'ikadiyle murakabe-i fiiliyye (açılmasıyla kontrol çalışmaları) başlayıncaya kadar mukadderat-ı Millet (milletin geleceği) hakkında bir gûna taahhüd-i kati (bir çeşit kesin sözleşme) ve resmiye girilmemesi.

3. Sulh Konferansı'nda ta'yin-i mukadderat-ı Millet ve memlekete (millet ve memleketin kaderini tayine) memur olacak murahhasların, sabıkı (delegelerin, eskisi) gibi nâ-ehillerden (kabiliyetsizlerden) tayîn edilmeyip Milletin bîhakkın âmâlini müdrik

(gerçekten isteklerini kavramış) ve itimadına mazhar ehl-i vukûf (bilirkişi) ve iktidardan intihap buyurulması (seçilmesi), bu esasatda tamamen itilâf (uyuşma) hasıl olduğu takdirde Milletin vicdanından doğmuş ve bilcümle Düvel-i İtilâfiyece meşruiyyeti (uygunluğu) ve kudreti tanınmış olan teşkilat-ı Milliyemizin Hükümetin müzahir (yardımcısı) olacağı ve bu suretle Hükümetin temin-i mukadderat-ı millet ve memleket hususunda Sulh Konferansı'nda vuku bulacak teşebbüsatın daha emin ve müessir (etkili) bulunacağı tabiidir. Bir defa bu nokta-i esasiyede (esas noktalarda) bir mutabakat hasıl olduğu anlaşıldıktan sonra hadisat-ı ahire (en son olay) sebebiyle hasıl olan ahval-i gayr-i tabiiyyenin izalesi (uygunsuz durumun yok edilmesi) maksadıyla bazı ma'ruzat-ı taliyede (sonradan bazı isteklerde) bulunmaklığımıza müsaade-i Sedaret-penâhileri istirham olunacaktır.

Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk
Cemiyeti

– 2 Teşrin-i evvel 1335 (2 Ekim 1919)
– Bala Yozgat'ta Şevket, Ankara'da Rasim
– 21/10 Ömer
– Sadaret Konağı'nda Asım Efendi'ye 3 minh
– Bilahire ilave edildiği için Erzincan balasını Erzurum'a yazacağım. Efendim.
– Erzurum'da Razi Efendiye
– 8 Bala Aziziye'de Fikri Efendiye
– 9 Bala Tokat'ta Hulit 3
– 20/10 Refik
– 7 Bala Adapazarı'nda Sadık Efendiye 3 minh
– 12 Bala Konya Azmi Efendiye
– Derali'ye de Rıza Beye 3

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 31
Dosya No. : 102
Fihrist No. : 13, 13–1

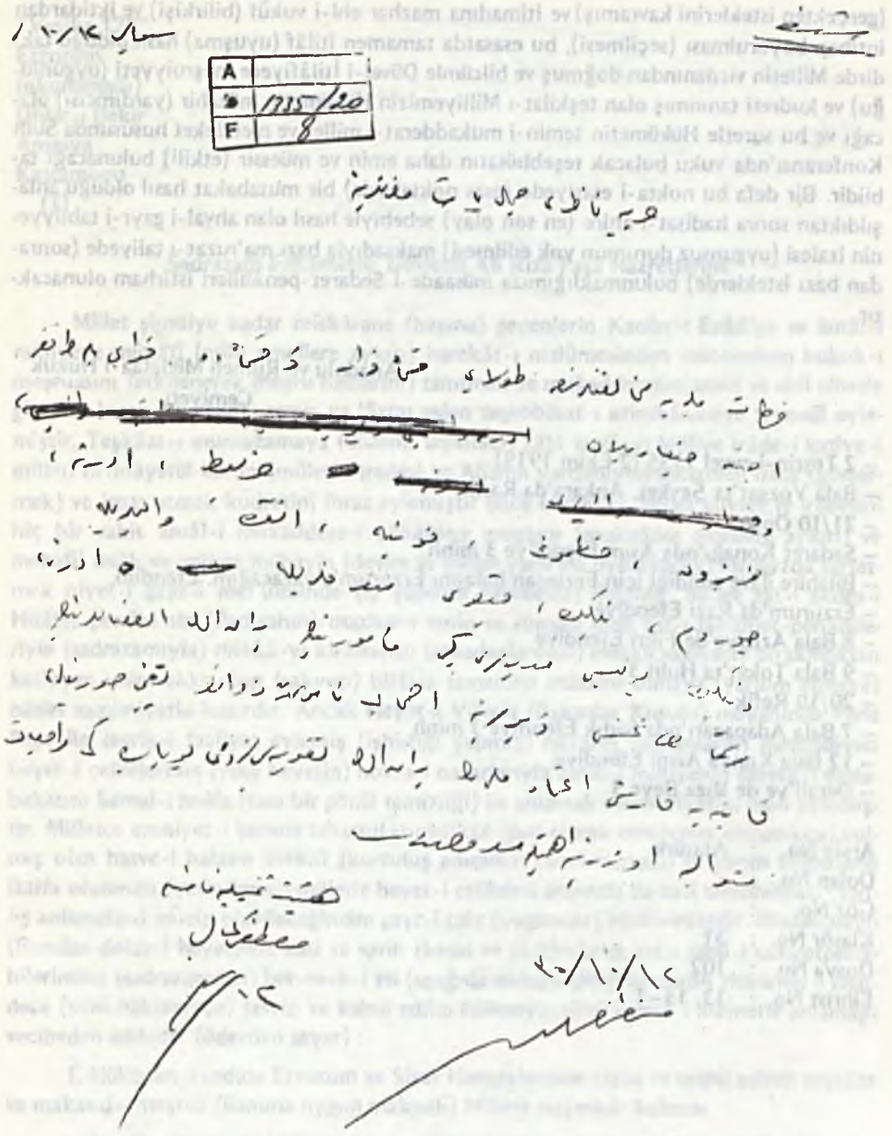

Şifre Sivas 12.10

Harbiye Nazırı Cemal Paşa Hazretlerine

Harekât-ı milliyyeye muhalefetlerinden dolayı kısmen firar ve kısmen de Kuvâ-yı Milliyye tarafından açığa çıkarılan Harput, Edirne, Trabzon, Kastamonu, Konya, Ankara valileriyle Çorum, Niğde, Kayseri Mutasarrıflarıyla Edirne ve Niğde Polis Müdürleri gibi memurinin biran evvel istifalarının resmen tanınmasını ve yerlerine ashab-ı namus zevatın (namuslu kişilerin) tayini suretiyle kabineye karşı itimad-ı millinin (ulusal güvenin) bir an evvel takviyesi luzumu bu babtaki müracaat-ı mütevaliye (konudaki ard arda gelen istekler) üzerine ehemmiyetle maruzdur.

Heyet-i Temsiliye Namına
Mustafa Kemal
İmza (M. K.)

12.10.35 (12 Ekim 1919)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 9
Dosya No. : 335/20
Fihrist No. : 8

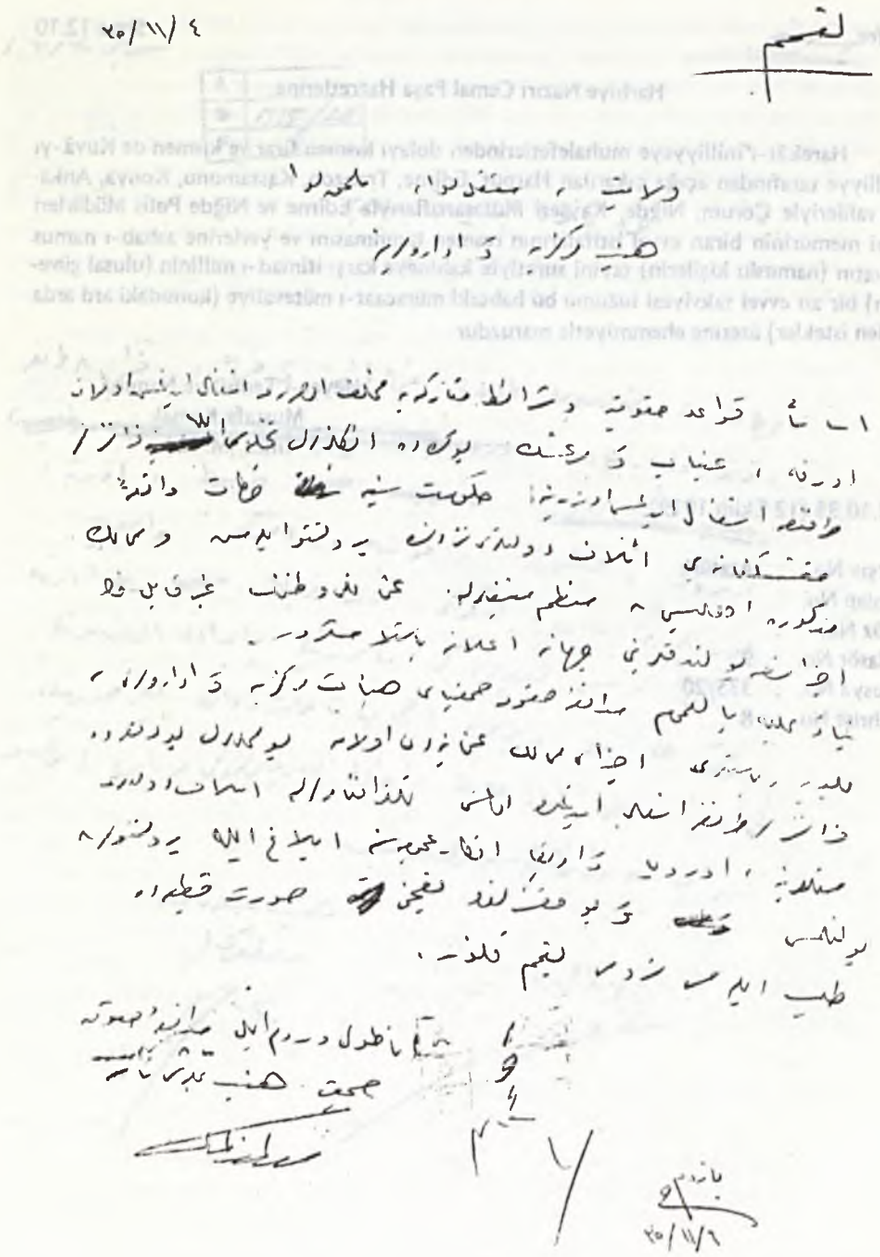

Tamîm (Genelge) 4.11.35 (4 Kasım 1919)

Vilayet, Müstakil Liva, Mülhak Liva Heyet-i Merkeziye
ve İdarelerine

Esasen kavâid-i hukûkiyye (yasal kurallara) ve şerait-i mütarekeye (ateşkes şartlarına) muhalif olunarak işgal edilmiş olan Urfa, Antep ve Maraş'ın bu kere de İngilizlerin tahliyesi ile Fransızlar tarafından işgal edilmesi üzerine Hükümet-i Seniyye harekât-ı vakıayı hakşikenâneyi (yüce hükümet bu haksız harekâtı) İtilâf Devletleri nezdinde protesto eylemiş ve memâlik-i mezkûre (adı geçen memleketler) ahalisi muazzam mitinglerle Osmanlı vatanının gayr-ı kabil-i fek eczasından (ayrılmaz parçasından) bulunduklarını cihana ilâna başlamışlardır.

Binâenaleyh bilumum Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri Heyet-i Merkeziye ve idareleri, Belediye Riyasetleri ecza-i memâlik-i Osmaniye'den (Osmanlı ülkesinin bir parçasından) olan bu mahallerin bu defa da Fransızlar tarafından işgal edilmiş olmasını telgrafnâmelerle İtilâf Devletleri Mümessilliklerine Avrupa ve Amerika efkâr-ı umumiyesine iblâğ ile (kamuoyuna ulaştırılmasıyla) protestolarda bulunulması ve bu haksızlığın tashihini (düzeltilmesini) suret-i katiyede taleb eylemesi lüzumu tamim kılınır.

Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk
Cemiyeti Heyet-i Temsiliyesi namına
Mustafa Kemal

Yazdım 6.11.35 (6 Kasım 1919)

Arşiv No. : 1/105
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 256
Dosya No. : 4
Fihrist No. : 4

[illegible] مصطفى كمال پاشا حضرتلرينه

١٨ / ١١ / ٢٥ تاريخلى شيفره جوابدر

مملكت دائرهسنده اهمالجيلرى تفاوتلى آلزده بك چوق مذاكرات ايچنده اسطانبولده مجلس ملينك اسنى تأمين ايده مه مكدر بر شرايطده انعقادنه موافقت ايتمه سى مجلس ملينك انعقادى سالم بر صورتده مكمل كورمه مى و بكلدى اسطانبولده مجلس ملينك انعقادى حالده كافى تدابير تأمينه و اعتبارلره دائر مؤثر بر تصور يوقدر . وطن ايچون دوره اضطرابدر . ناظم غلطى و فقط تعديل صورتيله بلوزدن تصحيح اقتضا ايدر قناعتده يز .

شويله كه مجلس ملينك اوغرايه جغى موقف دولتك طاقت و ثباتنه دوره بحرانده اوضاعه سدهشه نك وجودينه محل برقودن و ضعيف مقتضيه نك اجتماعه ايلمكى خواهشكرى مجلس ملينك حالى/ حاضره ده انعقادينه ارضا ايلمه مسى اجنك . واو صورتله تقديرده اسطانبولدن

فراغت ايدلمكى مقتضى اولمغى و اولى نوز يورلرنك سرعتله تلغى

اجنبلرى اعلان و معيه يورده اجتماع ايده جك مجلسك اكثرى قرارينه

[illegible] و دوغرى و دوغرى مقدراتمزك

تعيينه [illegible] ايلمك ضرورتى قاطعسنى بولونديغنى تمنا ايدرز . مملكت بولوندقلرى سعادتلى

وضعك موجودى قبول ايتدكجه دائرهسنده مفقود [illegible] غائب ايده جك

بكى بوتى اولمايان [illegible] وقتى وقتى متحيلانه وضعيتلرى كوستريورلر . مادام كه

مجلس اسطانبولده انعقادى ضرورى كورينيور . بو تقديرده [illegible] قاتى جغى بولونمه دوزه

بر وقت تأييد ايدلمه سنه كه [illegible] باشلاسه اونك [illegible] طلب ايلمك

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Numro 242

1 Kânun-ı evvel (Aralık) 335 (1919)

Sivas'ta Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

18.11.35 (18 Kasım 1919) tarihli şifre cevabıdır.

Memleketin ve milletin ahval-i umumiyesi (genel durumu) nazar-ı dikkate alınarak pek âmik (derin) müzakerat ve münakaşat (tartışmalar) cereyan etti. Hükümetin İstanbul'da Meclis-i Milli'nin emniyetini temin edememekle beraber taşrada inikadına da (toplanmasına da) muvafakat etmemesi Meclis-i Millinin inikadını salim (emin) bir surette mümkün görmemesi demektir. Bizde Meclis-i Milli'nin İstanbul'da inikadı halinde kâfi tedabir-i teminiye ve emniyetkâreneye (güvenlik önlemlerine) dair müessir (etkili) bir şey tassavvur edemiyoruz. Vatan ise son devre-i imtihanını geçiriyor, binâenaleyh kati ve fakat müfid (faydalı) suret-i halli bilâ-tereddüt (durumun düzeltilmesi için tereddütsüz olarak) tatbik iktiza eder (gerekir) kanaatındayız. Şöyleki : Meclis-i Milli'nin uğrayacağı suikast devletin hayatına nihayet verebileceğinden o darbe-i müthişenin vücuduna mahal bırakmadan vaziyet-i mukteziyenin ahzı (gerekli durumun alınması) ile Hükümeti ve Hakan-ı muhteremi behemehal (padişahı mutlaka) Meclisin taşrada inikadına irzâ (razı) etmek ve olamadığı takdirde İstanbul'dan ferâgat edildiği (vazgeçildiği) hakkındaki iddiaları protesto ve orayı öz yurtlarımızın sertacı (baştacı) olarak telâkki (kabul) ettiğimizi ilân ve muayyen bir yerde ictima edecek (toplanacak) Meclis-i Milli'nin ekseriyeti kararıyla bir meclisin doğrudan doğruya mukadderat-ı memleketi (memleket kaderini) tayine hasr-ı mesai eylemek (çaba sarfetmek) zarureti karşısında bulunduğumuzu zannediyoruz. Memleket bugün mukasemeye (bölünmeye) maruz ve milletin mevcudiyeti kabul edildiğine dair bir emare mefkûd olduğundan (belirti olmadığından) gaib edilecek yeni bir şey olmadığı cihetle ciddi ve kati ve hatta mütecellidane (kahramanlıkla) vaziyet ahzı labüdd (alınması zorunlu) gibi görünüyor. Mademki meclisin İstanbul'da in'ikadı (açılması) zaruri görülüyor bu takdirde her ihtimale karşı hazır bulunmak üzere mühim bir kuvve-i tedibiye ihzariyle (yola getirici kuvvet hazırlanmasıyla) gevşemeğe başlamış olan hiss-i hürmeti tekrar celp eylemek (kazanmak) teşkilatı yeni baştan ve yeni esaslar üzerinde tevsi (genişletme) ve takviye etmek lazımdır.

Bunun için hatır-ı acizanemize gelen tedbir ber-vech-i atidir (aşağıdadır) :

1. Meclisin İstanbul'da inikadı halinde Heyet-i Temsiliye'den intihab edilen (seçilen) meclis azalarının (üyelerinin) kanunî bir şekilde muvakkaten (geçici olarak) İstanbul'a gitmeyerek aşağıda arz edilen teşkilatın taazzuvuna (şekillenmesine) çalışması zaruri görülmektedir. Bu halde her vilayette birer merkez komitesi teşkil ederek Kuvâ-yı Umumiye'ye hâkim olmak ve bu suretle efkâr-ı umumiyeyi bir nokta etrafında tevhid (birleştirmek) ve idare etmek ve hin-i hazırda (şimdiki zamanda) her türlü manasıyla bir inkılap idaresi tesis eylemek, bu veçhile inhilâl etmiş (dağılmış) mahiyette sayılan Osmanlı İmparatorluğu enkazı üzerinde asri ve hayati esaslara mübteni (dayalı) yeni bir Türkiye doğurmak mümkün olur. Başka suretle bugünkü vaziyeti selamete kalbetmek

(dönüştürmek) çaresini kati olarak bulamıyoruz. Eğer maruzat-ı acizanemiz nezd-i vatanperveranelerinde şâyân-ı kabul görülürse (sunduğumuz görüşler sizce uygunsa) derhal icabının teemmül buyurulmasını (düşünülmesini) ve cevab-ı âlilerini (yüce cevaplarını) sabırsızlıkla istirham eyleriz bekleriz efendim.

İmza (Hamdi) İmza (Süleyman Necati) İmza (okunamadı) İmza (Süleyman)

İmza (M. Cevat) İmza (Mesut) İmza (Mehmet Kadri) İmza (Hüseyin Avni) İmza (Hüsnü)

Meclisin her türlü mehalike (tehlikelere) rağmen İstanbul'da inikadı taraftarıyım. Yalnız Heyet-i Temsiliye'ye mensup mebuslar meclise iştirak etmeyerek kuvvetli bir teşkilat yapmak üzere Anadolu'da kalmaları taraftarıyım.

1 Kânun-ı evvel 35
İmza (Ahmet Hamdi)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 5
Dosya No. : 335/5–1–B
Fihrist No. : 11, 11–1

A
D 336/4
F 1-76

بونه مدنیه الحاقنده غدوبنا بیله بیله جك مبعوثلر الملاحظه‌در. آمرال بریستول غازی پاشا
حضرتلرینه و عبدالرحمن شرف‌گه و تخم اوراده دوردی بونوی شخصی قدر بیانه تکلیف کنده
کوره‌جه نقل ایدیورم. اوردویا نره نقسیم دار حدود خطیه دو دوشدر. بونه مختلف اسمه
دیوبیله. فقط بونلرینه بر تقسیمدر. بوقاری اربقاده اوردویا مندوبی آرده‌ق قوندی زمانده
باشه بیله جك بر بیانامه اوردویا قومانده‌سی اول ترکوماك دکه اولدیغی قدر. بونه مقابل حکومت محلیه‌سی
هم قوندی نانه باجمیدر. قیمه دمیاره‌لر واطه‌سی حدود ترابیه‌سی اولان بوجه بر بیانام
اربقاده اکثریتله قبول ایدر. شو تقدیرده اخواتیمز

A
D 336/4
F 1-76

۲ — اختیارلر ترکلی و محاربه اعمالی بر مدت حاکم قانونلری صاحبی بابی بوجه مطالعه قانون الاساسك
یاپلمه‌سی و حکومت تشکیل ایتمك

۴ — بر حکومت تشکیلی صاحب باغیدر. صاحبی صلاحیتدار وانده تقدیرده احراز ایده‌رلر.

۱ — ترکیانك تمامیتی ترکیاده اوردویا ایدیلی بر جمعیت حاکمه تأسیسنه معاونت ایده‌جك بر بیانامه
ایچونه برنجی مندوب مخابرات ارسال کنده حاکمه‌نده جمعیت اقوام قازی مسئول الیسی جمعیت
اقوام تشکیل ایتمیلی تقدیرده ترکیا ایچونه مخابرات مدنیه اجرا ایدیه بر آیری جمعیت اقوام تشکیل ایتمیسی
ترکیانك کندی جیرانده‌سنده دخالت انتیقه وسوسه‌سی سیاسیسی محقق اولاجه‌غی مشترك
تقدیرده قبول ایدیلمامك نوکرجه فقط دمیاره‌لر و بوقاری اولدیغی تقدیرده بوجه بر بیانامه اربقاده
کزمك الی قوتلی بر حال اولاجقدر. چونکه اوردویا ایچون مندوبه قازی جمعیت اقوام
قازی مسئول الیسی ترکیاده بلکه ترکیاده اربقا کندیسی حاکمه و جمعیت اقوام تشکیل ایتمه بیله
ترکیا ایچونه تشکیل ایده‌جك جمعیت اقوام داخل اولدر. ترکیاده اقتصادی وحدانی
جمعیتك تأسیسی ایچونه قوتلی دادرانی بوجه بر بیانامه تشنده فائده وقصه محلی اولدرقه
تأمینه ایلجه بیله ضرورده بوقدر. نهایت دیرنك تقدیرده زاتاً خوفنده کمك دیکانه

تشکیلی
مذاکره‌نامه

A
D 336/4
F 1-76

نوع کمك : [illegible]

[illegible] قانونیه رایوی بوجه ایدر.

مجلس مبعوثانك محصاً استانبولك خارجه مبعوثلری خواجه‌لرم. استاد تقدیرم بر دقیقه‌دن بری
سکوت ایدیور. بونه سببی محیطده و دنیانك مقدراتنه حاکم اولان عظیم بر قوتك موجود و حاکم قوتلرك
دخولی بر حقیقت وار. بو محیطده ایکی نافذ و کسب اعلی مادی بر خوجه‌سنك اوردویا اوزرینه دست
تعجیز ایده‌جك جهت حدود تأیید بر حال مقدردر. بر کرة قوتك المده اول بوجه بر حقیقت واقعه‌نك
حکمنه ایدیلمه‌سی. اعلانیه‌ده اربقاده کوزه‌ر مقدراتنه حاکم اولور. استانبول مبعوثلری
الزامات. بوقاری مقام خدمتك خارجه مبعوثلری استانبول مشورتی عبارتدر. بر دلیل اولمه‌جق
ادعا ایدیلور. بوقاری مجلس استانبول. مبعوثلری فقط مجادله‌سی وار ایکن کوزه‌ر بوجه‌ده
ضعیف بر حالت اتخاذ اولنور. قرنه بیانامه اوزرلری تنقیدایده‌رك جلسه‌نده قصد استانبول غایب ایتمك
محکوم استانبول. بنم فکرم خوفنده جامی جدیده تشبه کیمه بوقدر. بنه کوریورم محیطده خارجه مبعوثلری
اوامنده بیلمه‌ك وقت قرنه اتحاد ایتمه‌ایه داعی و خارجه بایله ایسه دیکر تأخیرده بوجه اولامیاز
اوشه‌ده بر آز بنك روزی اولمیاه شکر الحامده بیله محمودیه. مجلس استانبول مبعوثلری قوا
دیرکی تقدیرده و مبعوثلرینك جلده سرعتله بعض مقدرات آلمه‌لرندر.

۱ — مجلس محافظه‌سی ایچونه قوتلی بر کوکلی تشکیلی

۲ — بدنه اوزرنه خارجه‌ایچونه قطعی، بر کوکلی تشکیلی. حدود اخذ ایده‌جك. داخلده
مسئولی چیقمه‌ی مبعوثلری. حدود ایچنی تأمینه ایچنی حکام اولدیغی خارجه تعیین ایده‌جك بوده
مجلس سرعتله ایچونه.

شاید مجلس مبعوثانك دیاجود مبعوثلری پادشاه خانه‌یه دکشدیرمك جهاتنه‌ده
خانه‌یی شهرك برزاتی اولدیغی مبعوثلرده استانبولده همانه حرکت ایدیه‌جك تقدیرده
ایده‌یوره مجلس سرعتله الماك مبعوثلری آنجه‌دی بوشدر اوزرنده سرعتله آنجه‌یه شیلمه‌لر.

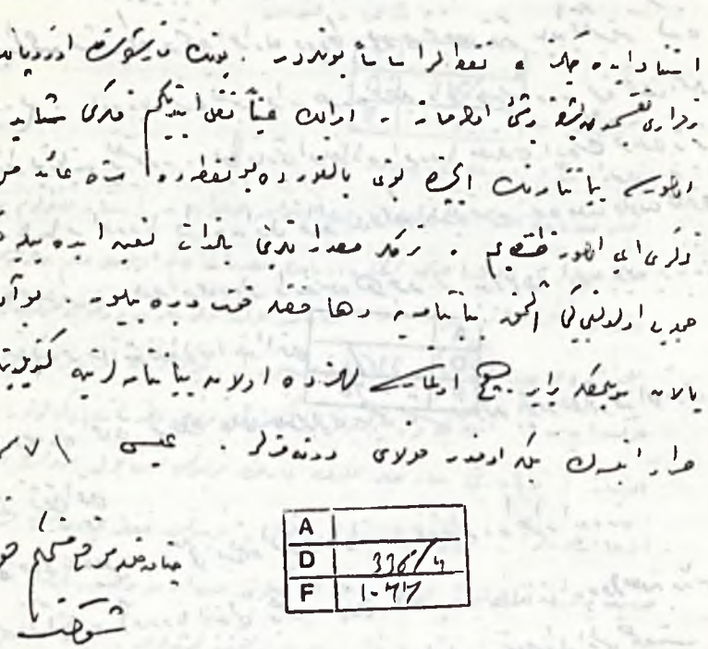

A	
D	336/4
F	1-717

Beşiktaş

K 3 Kumandanlığı'na (3 ncü Kolordu Komutanlığı'na)

Nuh Bey'e

Halide Edip Hanımefendi'nin raporu ber-vech-i âtidir (aşağıda olduğu gibidir).

Meclis-i Mebûsânın şahsen İstanbul'un haricinde toplanmasına tarafdarım. İstinad noktalarım (dayanaklarım) bir zihniyet ve rüyet (görüş) meselesidir. Bugün siyasi muhitlere, dünyanın mukedderatına hâkim olanlar azim (büyük) bir kararsızlık ve her mesele karşısında vuzuhsuz (açık olmayan) bir zulmet var. Bu muhitlere en nafiz (etkili) hareket emelini maddi bir vuzuhla sizin Avrupa'yı uzun müddet taciz edebilecek kuvve-i teyîdiyeye (doğrulayıcı kuvvetlere) malik milletlerdir. Büyükler kararını almadan evvel böyle bir millet sürat ve itimatla hareket eder. Emellerine de uygunsuzluk göstermezse mutlak mukadderatına hâkim olur. İstanbul milletinden alınamaz. Buna karşı muarızlar (karşı olanlar) meclisin hariçte toplanması İstanbul meselesinde aleyhimize bir delil olabileceğini iddia ediyorlar. Buna karşı meclisin İstanbul'da toplanmış fakat mücadelesinde kararsızlık göstermiş bocalamış zayıf bir millet Anadolu'da kuvvetle sebatla arzularını tespit eden bir milletten fazla İstanbul gaibetmeye mahkûm, İstanbul'da benim fikrime tarafdar Cami Bey'den başka kimse yoktur. Ben görüyorum ki meclisin hariçte toplanmasını etrafta matbuat (basın) ve millet kuvvetle ittihaz etmez ise (kabul etmezse) dahil ve hariçte yapmak istediğimiz tesirde muvaffak olamayız, ondan dolayı ekseriyetin doğru olmayan fikrine iltihak belki mecburidir.

Meclis İstanbul'da toplanmaya karar verdiği takdirde ve toplandığı halde süratle bazı mukarrerat (kararlar) almak lâzımdır.

1. Meclisin muhafazası için kuvvetli bir gönüllü teşkilatı.

2. Mebuslar arasında tanılmamak için kati, yürekli bir teşebbüs, Sadrazam (Başbakan) ile anlaşmak dağıtmak meselesi çıkınca mebusları haberdar etmesini temin etmeli hemen onları kaçırıp taayyün edecek (belirlenecek) yerde meclisi süratle açmak.

Şayet meclis toplanırken veyahut toplanır toplanmaz Padişah kabineyi değiştirmeye cesaret ederse kabine reisi şüpheli bir zat olursa mebusların da İstanbul'dan hemen hareket edip takarrür eden (kararlaştırılan) yerde meclis süratle almalı, mebusların alınmamaları bu mesele üzerinde süratle anlaşmalıdır. Bütün medeniyet etrafında grup yapabilecek mebuslarla anlaşmaktır. Amiral Bristol, İzzet Paşa Hazretlerine ve Abdurrahman Şeref Bey'e şahsi ısrarla verdiği bir tavsiyeyi şahsi fikir beyân etmeksizin kendi kelimeleriyle naklediyorum. Avrupa sizi taksime karar suret-i katiyyede vermiştir. Buna muhtelif isimler verebilir. Fakat bu nihayet bir taksimdir. Buna karşı Amerika'da, Avrupa Milletleri arasında kuvvetleri bir tesir yapabilecek bir beyânnâme Avrupa kararından evvel şerait-i milli (milli şartlar) ve mümkün olduğu kadar bunu Millet, Hükümet memleketimin hem kuvvetleri namına yapmalıdır. Kısa ve muharebeler vasıtasıyla her tarafa

neşrettirilecek olan böyle bir beyânnâme Amerika'yı elektriklendirir şu noktaları ihtivâ etmeli.

3. İhtilâl mezelleti (aşağılanması) ve mütemadi (devam eden) imhayı bitirmek halkı tarlaları mesaisi başına yollamak için mutlak nafiz-ül misal (sözü geçer örnek) bir idare, bir hükümet teşekkül etmeli.

4. Bu hükümetin teşekkülü sulha bağlıdır. Sulhu süratle isteriz ve atide (gelecekte) noktalarda ısrar ederiz.

1. Türkiye'nin temamisi Türkiye'de Avrupa edici bir halk Hükümeti tesisine muavenet (yardım) edecek muayyen bir zaman için bir tek milletin müzahereti (yardım etmesi) O milletin kendi hükümetine de Cemiyet-i Akvama karşı mesul olması, Cemiyet-i Akvam teşekkül etmediği takdirde Türkiye için müzaheret-i medeniyeti (uygarlığın korunmasını) ihtiva eden bir ayrı Cemiyet-i Akvam teşekkül etmesi Türkiye'nin kendi topraklarında rekabet entrika ve şûrişe (kargaşalığa) sebep olması muhakkak olan herhangi müşterek nüfuzun kabul edilmemesi Türklerce kati ve milli bir karar olduğunun tefhîmi (bildirilmesi) böyle bir beyannâme Amerika'yı getirmek en kuvvetli bir âmil (sebep) olacaktır. Çünkü Avrupa iyi büyük milletlerden herhangi Cemiyet-i Akvam'a karşı mesul olmak şartıyla Türkiye'ye yalnız gelemezler. Amerika kendisi gelmese ve Cemiyet-i Akvam teşekkül etmese bile Türkiye için teşekkül edecek Cemiyet-i Akvam'a dahil olur. Ve Türkiye'de iktisadi, vicdani hürriyetin tesisi için kuvvetli davranır böyle bir beyannâme neşrinde faide farz-ı muhal olarak temin edilmese bile zarar da yoktur. Tamamiyet ve bir tek nüfuza zaten tarafdarsınız ve yegâne istinâd edeceğimiz (dayanacağımız) noktalar esasen bunlardır. Bunun karşısında Avrupa'nın herhangi bir kararı taksimden başka bir şey olamaz. Amiralin aynen naklettiğim fikri şayet kabul edilecek olursa beyannamenin içinde bunu Balforda bu noktada size ait mühim bir notamın başında zikri (bildirilmesi) iyi olur zannındayım. Türkler mukadderatlarını bizzat tayin edebilecekler mealindeki cümleyi olduğu gibi alınmak beyânnâmeye daha fazla kuvvet verebiliyor. Bu adamlar ve milletler yalan söylemekle beraber hiç olmazsa lehimizde olan beyannâmelerine kendilerine tekrar yere ısrar etsek belki o kadar kolay dönemezler. İsa 7.12.35 (7 Aralık 1919)

Çanakkale Mevki-i Müstahkem Kumandanı
Şevket

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 21
Dosya No. : 336/4
Fihrist No. : 1–75, 1–76, 1–77

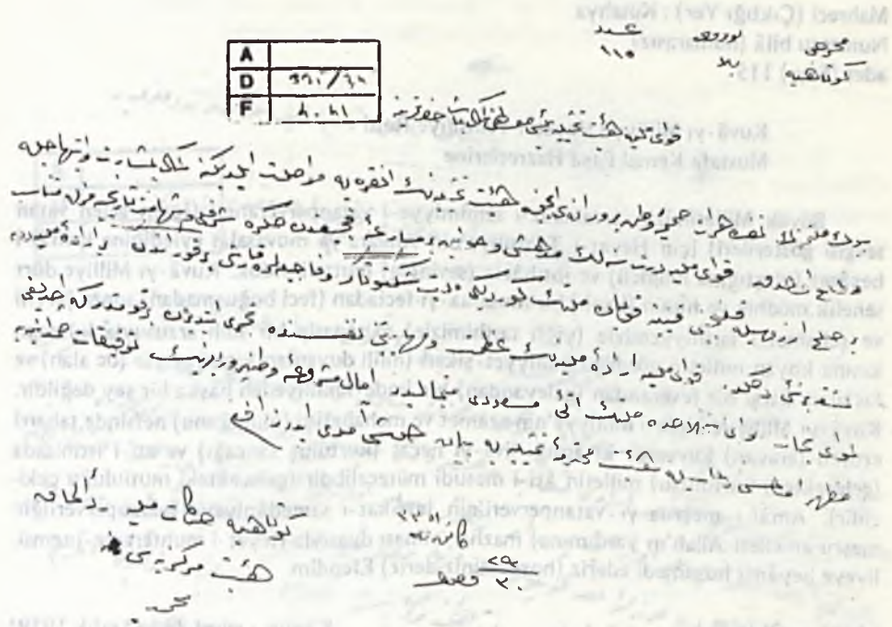

Belge No. : 2091

Mahreci (Çıktığı Yer) : Kütahya
Numrosu bilâ (numarasız)
adet (Sayı) 115

Kuvâ-yı Milliyye Heyet-i Temsiliye Reisi
Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

Büyük Milletimizin tezahürat-ı samimiyye-i vatanperveranesi (içten gelen vatan sevgisi gösterileri) için Heyet-i Temsiliye'nin Ankara'ya muvasalat eylediğine kemâl-i beşâret (ulaştığına müjdeli) ve ibtihâcla (sevinçle) muttali olduk. Kuvâ-yı Milliye dört senelik müdhiş ve hûnin (kanlı) bir musaraa-yı feciadan (feci boğuşmadan) sonra şerefli ve şehamet-i tarihiyyemizle (yiğit tarihimizle) mütenasip bir sulh arzusuyla kılıncını kınına koyan milletin gördüğü milliyyet-şiken (milli duyguları kıran) ve sâr (öc alan) ve facialara karşı bir feverandan (galeyandan) bir irade-i milliyeden başka bir şey değildir. Kuvâ-yı Milliyye irade-i milliyye'nin azamet ve mehabetini (ululuğunu) nefsinde taharri ettiren (arayan) kuvvettir ki açtığı liva-yı necat (kurtuluş sancağı) ve ati-i istihlasda (gelecekteki kurtuluşu) milletin âti-i mesudi mütecalibdir (gelecekteki mutluluğu çekicidir). Amâl-ı meşrua-yı vatanperveri'nin tevfikat-ı samedâniyeye (vatanperverliğin meşru emelleri Allah'ın yardımına) mazhar olması duasıyla Heyet-i muhtereme-i temsiliyeye beyân-ı hoşamedi ederiz (hoşgeldiniz deriz) Efendim.

29/30 vusûl (geliş) Kânûn-ı evvel 335 (Aralık 1919)

Kütahya Harekât-ı Milliye'ye Reddi İlhak
Heyet-i Merkeziyesi
Mehmet

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 15
Dosya No. : 335/34
Fihrist No. : 4–41

Belge No. : 2092

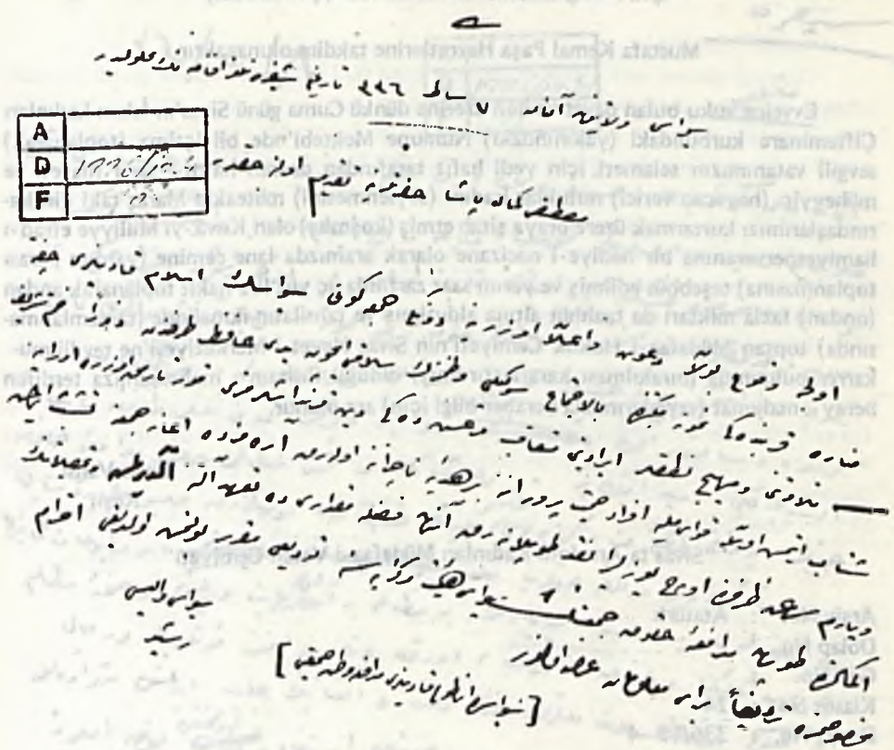

Belge No. : 2092

Sivas Vilayeti'nden Alınan 7 Şubat 336 (7 Şubat 1920) Tarihli Şifre Telgrafnamenin Mahlülüdür (Çözümüdür)

Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine takdim olunacaktır

Evvelce vuku bulan davet ve ilân üzerine dünkü Cuma günü Sivas'ın İslam kadınları Çifteminare kurbundaki (yakınındaki) Numune Mektebi'nde bil-içtima (toplanarak) sevgili vatanımızın selameti için yedi hafız tarafından devren hatm-ı şerif tilaveti ve müheyyiç (heyecan verici) nutuklar iradını (söylenmesini) müteakip Maraş'taki din karındaşlarımızı kurtarmak üzere oraya şitab etmiş (koşmuş) olan Kuvâ-yı Milliyye efrad-ı hamiyetperveranına bir hediye-i nacizane olarak aramızda iane cemine (yardım parası toplanmasına) teşebbüs edilmiş ve yarım saat zarfında üç yüz lira nakit toplanarak andan (ondan) fazla miktarı da taahhüt altına aldırılmış ve tahsilatın ikmalinde (tamamlanmasında) toptan Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Sivas Heyet-i Merkeziyesi'ne tevdii mukarrer bulunmuş (bırakılması kararlaştırılmış) olduğu ihtiram-ı mahsusamıza terdifen beray-ı malumat (saygılarımızla beraber bilgi için) arz olunur.

Sivas Valisi
Reşit

"Sivas'ta Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti"

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 24
Dosya No. : 336/13–4
Fihrist No. : 10

Belge No. : 2093

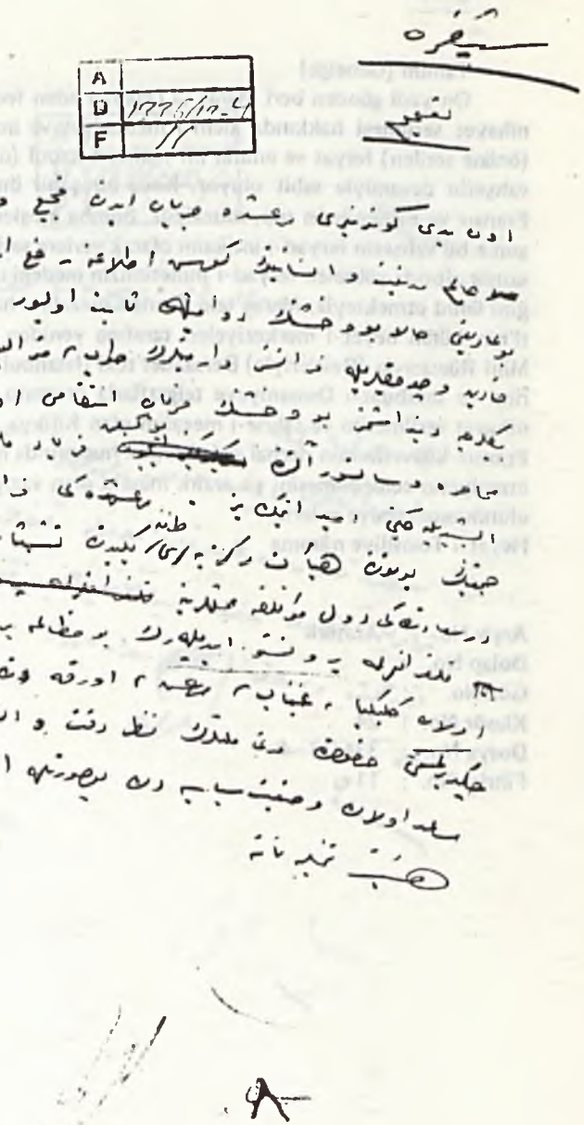

Belge No. : 2093

Şifre 8.2.36 (8 Şubat 1920)

Tamim (Genelge)

On yedi günden beri Maraş'ta cereyan eden feci ve hûnin vekayie (kanlı olaylara) nihayet verilmesi hakkında âlem-i medeniyet ve insaniyetin gûş-ı ıttılaına ref-edilen (önüne serilen) feryat ve eninin bir makes-i kabul (uygun bir yankı) bulmadığı hâlâ bu vahşetin devamiyle sabit oluyor. Koca bir şehir ihtiyar, genç, kadın ve çocuklarıyla Fransız ve Ermenilerin top, mitralyöz, bomba ateşleri altında yanmakta binlerce dindaşımız bu vahşetin feryad-ı intikamı olarak yerlere serilmektedir. Muhasara (Kuşatma) ve sansür altında yükselen feryad-ı milletimizin medeni milletler tarafından nihayet işitileceğini ümid etmekteyiz. Maraş'taki Fransız mezalimi hakkında Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti'nin bütün heyet-i merkeziyeleri tarafına yeniden teşebbüsatta bulunularak Meclis-i Milli Rüesasıyla (Reisleriyle) Dersaadet'teki (İstanbul'daki) Düvel-i Mütelif'e mümessillerine ve matbuat-ı Osmaniyeye telgraflarla protesto edilerek bu mezalime biran evvel nihayet verilmesini ve sahne-i mezalim olan Kilikya, Ayıntap (Antep), Maraş, Urfa'dan Fransız kuvvetlerinin derhal çektirilmesi hususunda medeni milletlerin nazar-ı dikkat ve insaniyetin celbedilmesini şu aralık müsaid olan vaziyet-i siyasiyeden bu suretle istifade olunmasını tavsiye eyleriz.

Heyet-i Temsiliye nâmına

İmza (Mustafa Kemal)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 24
Dosya No. : 336/13–4
Fihrist No. : 11

Belge No. : 2094

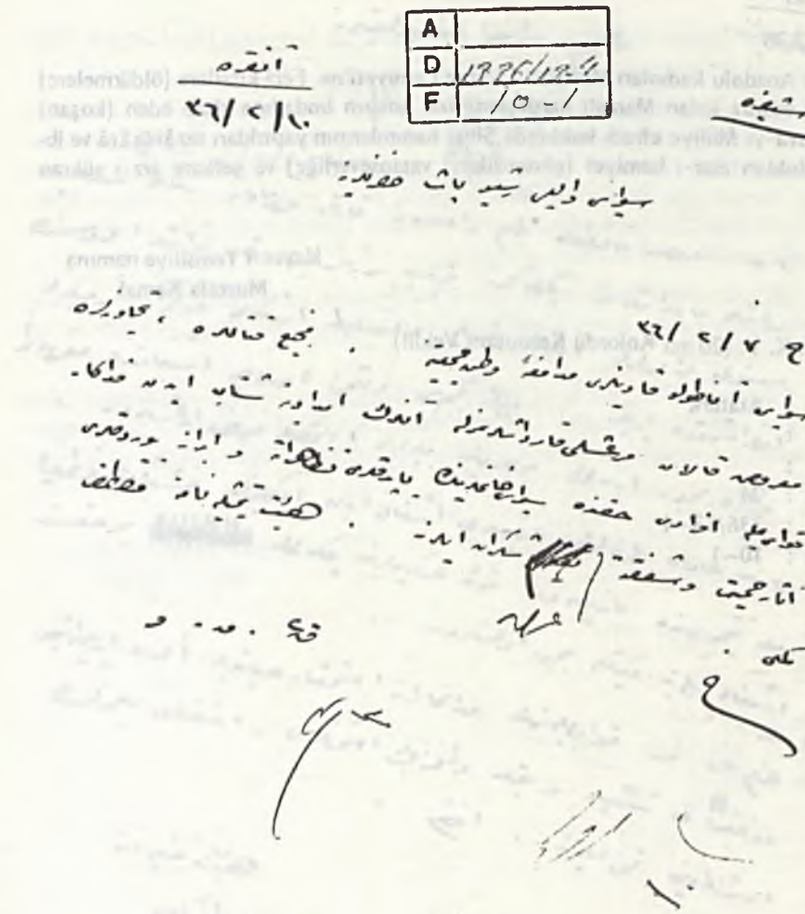

Belge No. : 2094

Şifre

Ankara

10.2.36 (10 Şubat 1920)

Sivas Valisi Reşit Paşa Hazretlerine

C. 7.2.36

Sivas Anadolu kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti'ne. Feci kıtallere (öldürmelere) tecavüzlere marûz kalan Maraşlı kardeşlerimizle anların imdadına şitab eden (koşan) fedakâr Kuvâ-yı Milliye efradı hakkında Sivas hanımlarının yaptıkları tezâhürâtâ ve ibraz buyurdukları asar-ı hamiyet (gösterdikleri vatanseverliğe) ve şefkate arz-ı şükran eyleriz.

Heyet-i Temsiliye namına
Mustafa Kemal

20 K. K. V. (20 nci Kolordu Komutanı Vekili)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 24
Dosya No. : 336/13–4
Fihrist No. : 10–1

Belge No. : 2095

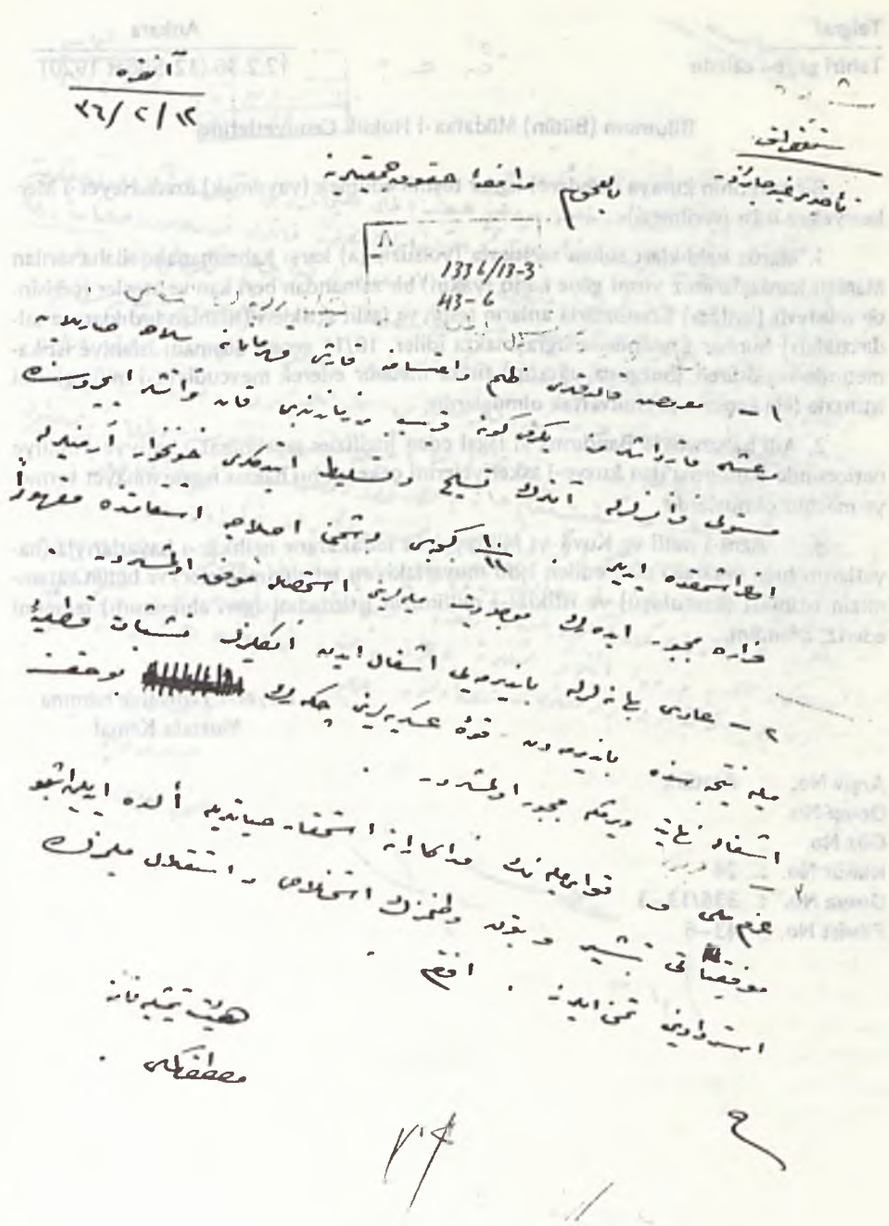

Belge No. : 2095

Telgraf — Ankara

Tehiri gayr-i caizdir — 12.2.36 (12 Şubat 1920)

Bilumum (Bütün) Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerine

Bir suretinin kuraya (köylere) kadar teşmil edilmek (yayılmak) üzere Heyet-i Merkeziyelere itâsı (verilmesi)

1. Marûz kaldıkları zulüm ve itisafa (yolsuzluğa) karşı kahramanane silaha sarılan Maraşlı kardaşlarımız yirmi güne karib (yakın) bir zamandan beri kan ve ateşler içerisinde müstevli (istilâcı) Fransızlarla anların teslih ve taslit ettikleri (silahlandırdıkları ve saldırttıkları) hunhar Ermenilerle uğraşmakta idiler. 10/11 gecesi düşmanı Islahiye istikametinde makhûren (bozguna uğratıp) firara mecbur ederek mevcudiyet-i milliyelerini istihsale (ele geçirmeye) muvaffak olmuşlardır.

2. Adi bahanelerle Bandırma'yı işgal eden İngilizler teşebbüsat-ı katiyye-i milliye neticesinde Bandırma'dan kuvve-i askeriyelerini çekerek bu haksız işgale nihayet vermeye mecbur olmuşlardır.

3. Azm-i milli ve Kuvâ-yı Milliyye'nin fedâkârane istihkâr-ı hayatlarıyla (hayatlarını hiçe sayarak) elde edilen işbu muvaffakiyatı tebşir (müjdeler) ve bütün vatanımızın istihlâsı (kurtuluşu) ve istiklâl-i millimizin istirdadını (geri alınmasını) temenni ederiz. Efendim.

Heyet-i Temsiliye namına
Mustafa Kemal

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 24
Dosya No. : 336/13–3
Fihrist No. : 43–6

Belge No. : 2096

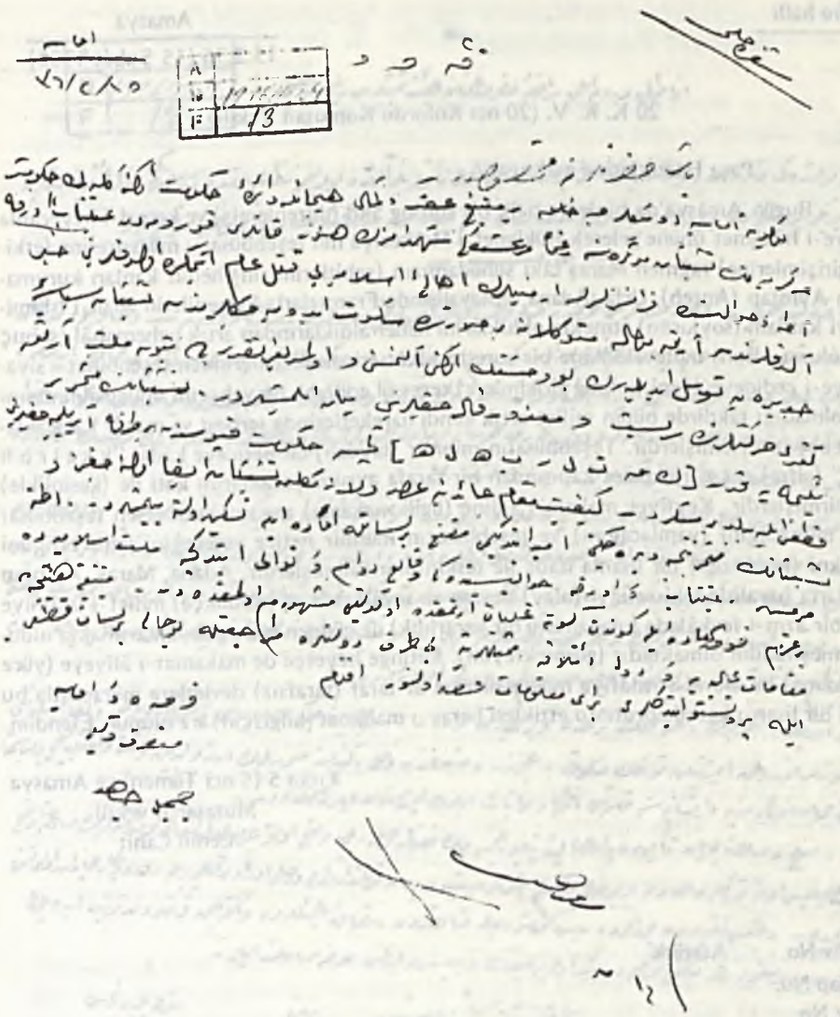

Belge No. : 2096

Şifre halli

Amasya
15.2.36 (15 Şubat 1920)

20 K. K. V. (20 nci Kolordu Komutan Vekili)

Paşa Hazretlerine mahsustur.

Bugün Amasya'da binlerce halk bir miting akd (düzenlemiş) ve kemal-i heyecanla daire-i hükümet önüne gelerek Hükümet-i Merkeziye'nin teşebbüsat-ı müessiresine (etkili girişimlerine) rağmen Maraş'taki şühedamızın (şehitlerimizin) henüz kanları kurumadan Ayıntap (Antep), Urfa, Adana ve havalisinde Fransızlarla Ermenilerin ahali-i İslâmiyeyi katliam (soykırım) etmekte olduklarını haber aldıklarından artık behemahâl (sonuç ne olursa olsun) mütevekkilâne bir surette sükût edemeyeceklerinden teşebbüsat-ı siyasiyye-i cedideye (yeni politik girişimlere) tevessül edilerek bu vahşetin önünü alınmasını ve olmadığı takdirde bütün millet artık kendi hareketlerinde serbest ve mazûr kalacaklarını beyân eylemişlerdir. Teşebbüsatın müsmir (faydalı) bir neticeye kadar "k k t l r b h l h" (şifre) geçse Hükümet kapısından bir tarafa ayrılmayacaklarını kati ile (kesinlikle) bildirmişlerdir. Keyfiyet makam-ı aidine (ilgili makama) arz ve lâzım gelen teşebbüsat ifa olunacağını (yapılacağını) ve teşebbüsatın müsmir netice vereceğini ümit ettiğimi mukni (inandırıcı) bir lisanla ifade ile teskin olunabilmişlerdir. Adana, Maraş, Ayıntap ve Urfa havalisindeki vekâyi (olay) devam ve tevâli ettikçe (sürdükçe) millet-i İslâmiyede bir azm-i fevkâlade (olağanüstü bir kararlılık) ile günden güne galeyan artmakta olduğu meşhudum olmaktadır (görmekteyim). Mitinge heyetçe de makamat-ı âliyeye (yüce makama) ve Düvel-i itilâfiye mümessilerine bi-taraf (tarafsız) devletlere müracaatla bu hali bir lisan-ı kati ile protesto ettikleri beray-ı malûmat (bilgi için) arz olunur. Efendim.

Fırka 5 (5 nci Tümen) ve Amasya
Mutasarrıf vekili
Cemil Cahit

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 24
Dosya No. : 336/13–4
Fihrist No. : 18

Belge No. : 2097

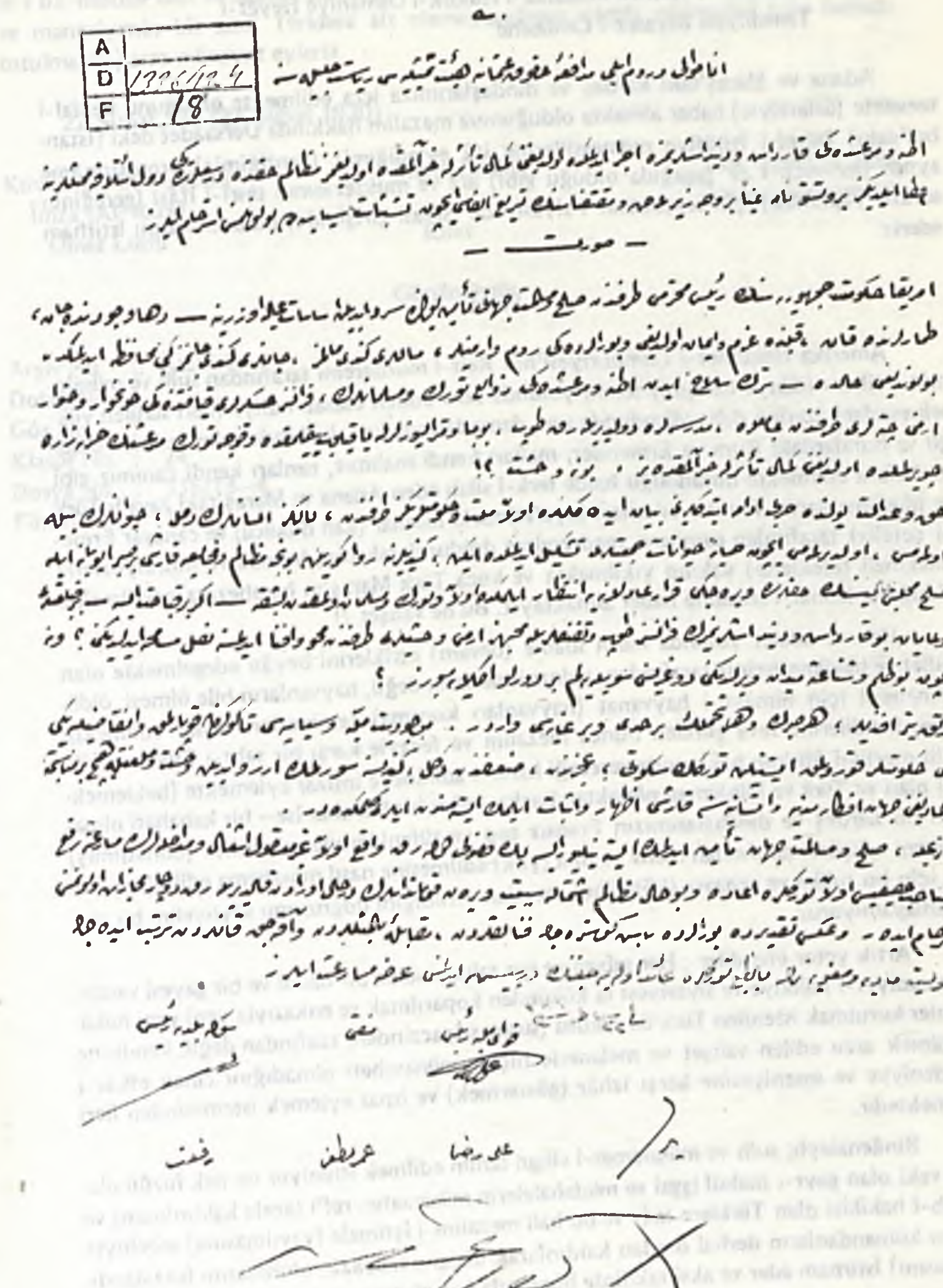

A	
D	336/13-4
F	18

Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk-i Osmaniye Heyet-i Temsiliyesi Riyaset-i Celilesine

Adana ve Maraş'taki kardaş ve dindaşlarımıza icra edilmekte olduğunu kemal-i teessürle (üzüntüyle) haber almakta olduğumuz mezalim hakkında Dersaadet'deki (İstanbul'daki) Düvel-i İtilâfiye mümessillerine itâ eylediğimiz (verdiğimiz) protestonâme aynen ber-vech-i zir (aşağıda olduğu gibi) arz ve muktezasının tesri-i ifâsı (gereğinin suratle yapılması) için teşebbüsat-ı siyasiyede (siyasi girişimde) bulunulmasını istirham ederiz.

Suret

Amerika Hükûmet-i Cumhuriyesi'nin Reis-i muhteremi tarafından sulh ve müsalemet-i cihanı (dünya barışını) temin yolunda serd edilen esasat-ı âliye (ileri sürülen yüksek esaslar) üzerine daha vücudunda can, damarlarında kan, kalbinde azim ve iman olduğu ve buralardaki Rum ve Ermeniler, malları kendi malımız, canları kendi canımız gibi muhafaza edilmekte bulunduğu halde terk-i silah eden Adana ve Maraş'taki zavallı Türk ve Müslümanların, Fransız askerleri kıyafetindeki hunhar (kan dökücü) ve canavar Ermeni çeteleri tarafından camilere, medreselere doldurularak top, bomba ve mitralyözlerle (makineli tüfeklerle) yakılıp yıkılmakta ve koca Türk Maraş'ın harabezara çevrilmekte olduğunu kemal-i teessürle haber almaktayız. Bu ne vahşet ?!

Hak ve adalet yolunda harbi idame (devam) ettiklerini beyân edegelmekte olan millet ve hükümetleriniz tarafından, yalnız insanların değil, hayvanların bile ölmesi, öldürülmemesi için himaye-i hayvanat (hayvanları koruma) cemiyetleri teşkil edilmekte iken; kendilerine reva görülen bunca mezalim ve fecayie karşı bir sabr-ı Eyyübane ile sulh meclis-i âlisinin haklarında vereceği karar-ı adilâneye intizar eylemekte (beklemekte) olan ve Türk ve Müslüman olmaktan başka —eğer bir kabahat ise— bir kabahati olmayan bu kardeş ve dindaşlarımızın Fransız top ve tüfenkleriyle mücehhez (donatılmış) Ermeni vahşileri tarafından mahv ve ifna (yok) edilmesine nasıl müsahama edildiğini ? ve ne için bu zulüm ve şenaate (kötülüğe) meydan verildiğini doğrusunu söyliyelim bir türlü anlayamıyoruz.

Artık yeter efendiler : Her sabrın ve her tahammülün bir haddi ve bir gayesi vardır. Mevcudiyet-i mülkiye ve siyasiyesi ta kökünden koparılmak ve enkazıyla yeni yeni hükümetler kurulmak istenilen Türk'ün sükûtu (susması); aczinden, zaafından değil; kendisine sürülmek arzu edilen vahşet ve melanetle hiçbir münasebeti olmadığını cihan efkâr-ı medeniyye ve insaniyesine karşı izhâr (göstermek) ve ispat eylemek istemesinden ileri gelmektedir.

Binâenaleyh; sulh ve müsalemet-i cihan temin edilmek isteniyor ise pek fuzûli olarak vaki olan gayr-ı makul işgal ve müdahalelerin müsaraaten ref'i (acele kaldırılması) ve sahib-i hakikisi olan Türklere iade ve bu hali mezalim-i iştimale (yayılmasına) sebebiyet veren kumandanların derhal oradan kaldırılarak düçar-ı mücâzât olunmasını (cezalandırılmasını) istirham eder ve aksi takdirde buralarda baş gösterecek fenalıklardan, mukabe-

le-i bil-misiller'den ve akacak kanlardan terettüb edecek (doğacak) mesuliyet-i maddiye ve maneviyenin bit-tabii Türklere ait olamayacağının derpiş edilmesini (göz önünde tutulmasını) arza müsaraat eyleriz.

22 Şubat 336 (22 Şubat 1920)

Kuvvâ-yı Milliye Reisi	Müftü (Mühür)	Söke Belediye Reisi
İmza (Ali Rıza)		İmza (okunamadı)
Ömer Lütfü	Rıfat	

Görülmüştür

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 24
Dosya No. : 336/13—4
Fihrist No. : 18

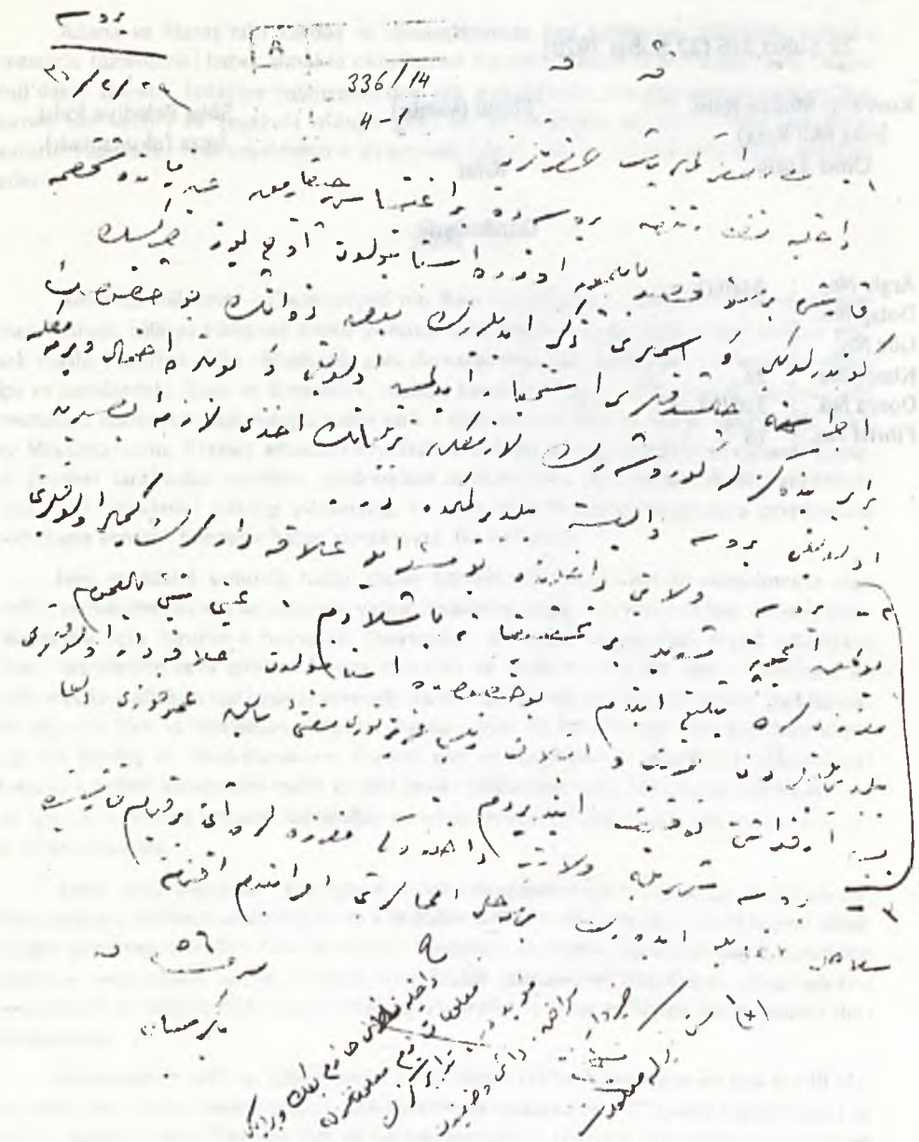

Bursa

23.2.36 (23 Şubat 1920)

20 K. K. (20 nci Kolordu Komutanlığı'na)

1. Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

Dahiliye Nezareti'nden, Bursa'da bir iğtişaş (kargaşa) çıkarmak aynı zamanda şahsıma karşı bir suikast yapılmak üzere İstanbul'dan üç yüz Çerkesin gönderildiği ve isimleri zikredilerek (bildirilerek) bazı zevâtın (kişilerin) bu hususun icrasına çalıştıkları istihbar edilmiş olduğu ve bunlara ihtimal vermemekle beraber bendenizle (kulunuzla) görüşerek lazım gelen tertibâtın ahzı lâzime-i basiretten (alınması gerekli önlemler) olduğu Bursa Valisi'ne bildirilmektedir.

2. Bursa vilâyeti dahilinde bu mesele ile alakadarların kimler olduklarını bulmak için şedid (sıkı) bir tahkikata başladım. Aynı şeyi bilumum müfrezelere tebliğ ettim. Bu hususta İstanbul'dan alâkadar oldukları bildirilenlerden hürriyet ve itilâf Reisi Aziz Nuri, Müfti-i sabık (eski müftü) Ömer Fevzi daha beş arkadaşını tevkif ettirdim.

3. Bursa şehriyle Vilayet dahilimindeki müfrezelere ani bir kıyam karşısında silahla mukabele ederek behemehal (mutlaka) imhalarını emrettim. Efendim.

Fırka 56. K. (56 ncı Tümen Komutanı)
Bekir Sami

C.
Dahiliye Nazırı Hazım Bey'in verdiği
malumat bizim malumatımızla müeyyittir (doğrulanmıştır).
Tedabiriniz de muvafık (tedbirleriniz de uygun). Daima vaziyetten haberdar
(*) İstanbul'a malumat

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 25
Dosya No. : 336/14
Fihrist No. : 4–1

D 1335/26
F 8

D 1335/26
F 8-1

Ankara

1.3.36 (1 Mart 1920)

56 nci Fırka K. (Tümen Komutanı) Bekir Sami Bey'e
Eskişehir M. K. (Merkez Komutanlığı)
1. Fırka K. (Komutanlığı)
14 K. K. (Kolordu Komutanlığı)
61. Fırka K. (Komutanlığı)
20. K. K. (Kolordu Komutanlığı)

Adet

1. Hürriyet ve İtilâf'la, Nigehban Askeri Cemiyeti maklubi (bunların başka şekli olan) Kızılhançer Cemiyeti mensubininin Dersaadet'le (İstanbul'la) Anadolu arasında ve Anadolu dahilinde vasi (geniş) bir surette tertib edip elde edilen harekât-ı irticaiyeleri (gerici hareketleri) hakkında arz-ı malûmat edilmiştir (bilgi verilmiştir). Karabigalı ve Gunan hadisatı da malûmat-ı mezkûreyi (adı geçen bilgiyi) kısmen teyid etmiştir (doğrulamıştır). Bu gibi harekât-ı irticâiye anında keşfedilip imha edilemeyecek olursa tevessü etmek (genişlemek) ihtimali olduğu ve bunun da vatan ve milletimizin hayat ve memat (ölüm-kalım) meselesinin mevzûbahis (söz konusu) olduğu bir zamanda vukua getirilmesi bir suikasttan başka hiçbir şeyle telif edilemeyeceği (uzlaştırılamayacağı) malum-ı âlileridir (yüksek bilginizdir). Filhakika (Gerçekten) bu gibi ahvâl-i elimeye (acı olaylara) bil-cümle (bütün) arkadaşlarımızın derhal tedâbir-i acile ittihaz buyurarak (acil tedbirler alarak) vatanı felâketten kurtardıkları malûm-ı acizanemiz ise de bu babda varid-i hatır-ı acizânemiz olan (hatırımıza gelen) ber-vech-i zir mütalaatın arzına müsaraat eyleriz (acele olarak aşağıdaki bilgileri sunarız) : Haber verilen mezkûr harekât-ı irticaiye tarif edildiği gibi vuku bulacak olursa evvel emirde mükemmel bir istihbarat teşkilâtı vücuda getirerek vekayiin zuhurundan (olayların ortaya çıkmasından) evvel malumaddar olmakla beraber Balıkesir ve havalisinde zuhûr ve tevessü etmek ihtimali bulunan harekât-ı irticaiyenin mahallinde imha edilmek ise Bursa, Bilecik, İzmit, Eskişehir havalisinde vuku bulacak hareketle birleşmesine son derecede mani olmakla beraber henüz sükunet içinde bulunan mezkûr Bursa, İzmit, Eskişehir havalisinde zuhuruna mani tedabir-i katiyye ittihazı (kesin tedbir alınması) ve bilhassa 56 nci, 1 nci Fırka Kumandanlıklarıyla Eskişehir Mıntıka Kumandanlığı'nın yek-diğeriyle (birbiriyle) sıkı bir irtibat tesis etmeleri ve muavenet-i lâzimede (gerekli yardımlarda) bulunmaları ve bu maksatla kuvâ-yı muntazamanın gayr-ı kâfi (yetersiz) geldiği yerlerde şimdiden milli müfrezeler teşkiline tevessül olunması (girişilmesi) ve Bilecik, Karamürsel Adapazarı'ndaki tekmil (bütün) kuvvetleri oralardaki kumandanların nüfûz ve tesirleri altına almaları son derece elzemdir. Elli Altıncı Fırka mıntıkasında teşkilat-ı milliye için kâfi derecede esliha (silah) mevcut olmadığı gibi mezkûr fırkada bir tek topda olmadığından Yirminci Kolordu'nun mezkûr fırkaya bu hususta azami muavenette bulunması icab etmektedir. Bu

hususun süratle takarrür ettirilerek (kararlaştırılarak) hemen icrasını ve netayiçten tenvir buyrulmaklığımızı (sonuç hakkında aydınlatılmamızı) rica ederiz. Mustafa Kemal

Yazıldı
2.3.36 (2 Mart 1920)
İmza (Ruhi)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 11
Dosya No. : 335/26
Fihrist No. : 8, 8–1

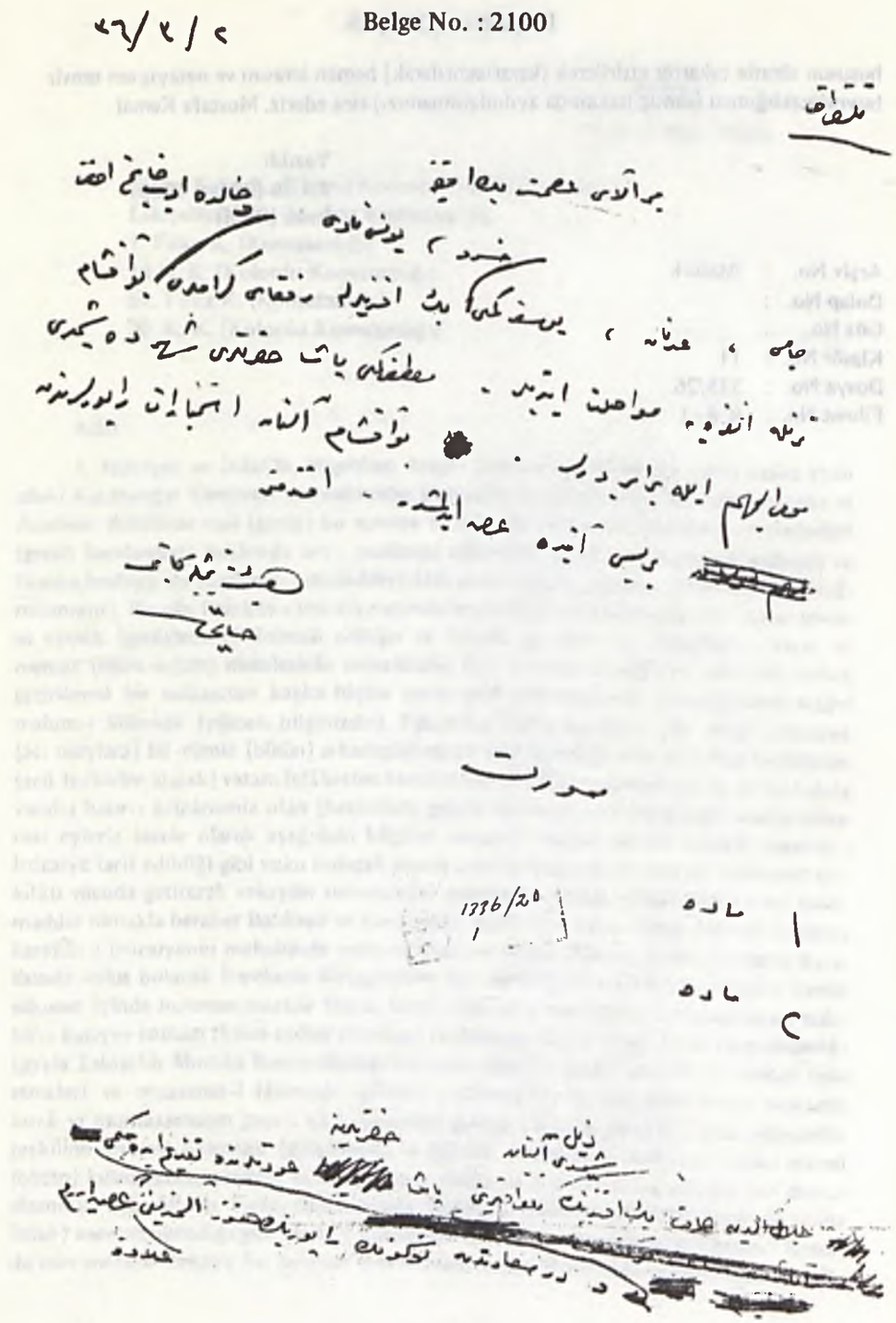

Telgraf

2.3.36 (2 Mart 1920)

Miralay (Albay) İsmet Beyefendi'ye

Cami, Adnan, Yusuf Kemal, Hüsrev, Yunus Nadi Beyefendilerle rüfeka-yı kirâmları (sayın arkadaşları) ve Halide Edip Hanımefendi bu akşam trenle Ankara'ya muvâsalat ettiler (ulaştılar), Mustafa Kemal Paşa Hazretleri şehirde şimdi mumâ-ileyhüm (adı geçenler) ile beraberdirler. Bu akşam alınan istihbarat raporlarından birisi âtide (aşağıda) arz edilmiştir. Efendimiz.

Heyet-i Temsiliye Kâtibi
Hayati

Suret

1 madde
2 madde
Zeyl (Ek)

Celâlettin Arif Beyefendi'nin şimdi alınan telgraflarını Paşa Hazretlerine avdetlerinde (dönüşlerinde) takdim edeceğimi ve Dersaadet'ten (İstanbul'dan) bugünün raporunun henüz alınmadığını ilâveten arz ederim.

Arşiv No.	:	Atatürk
Dolap No.	:	
Göz No.	:	
Klasör No.	:	26
Dosya No.	:	336/20–A
Fihrist No.	:	1

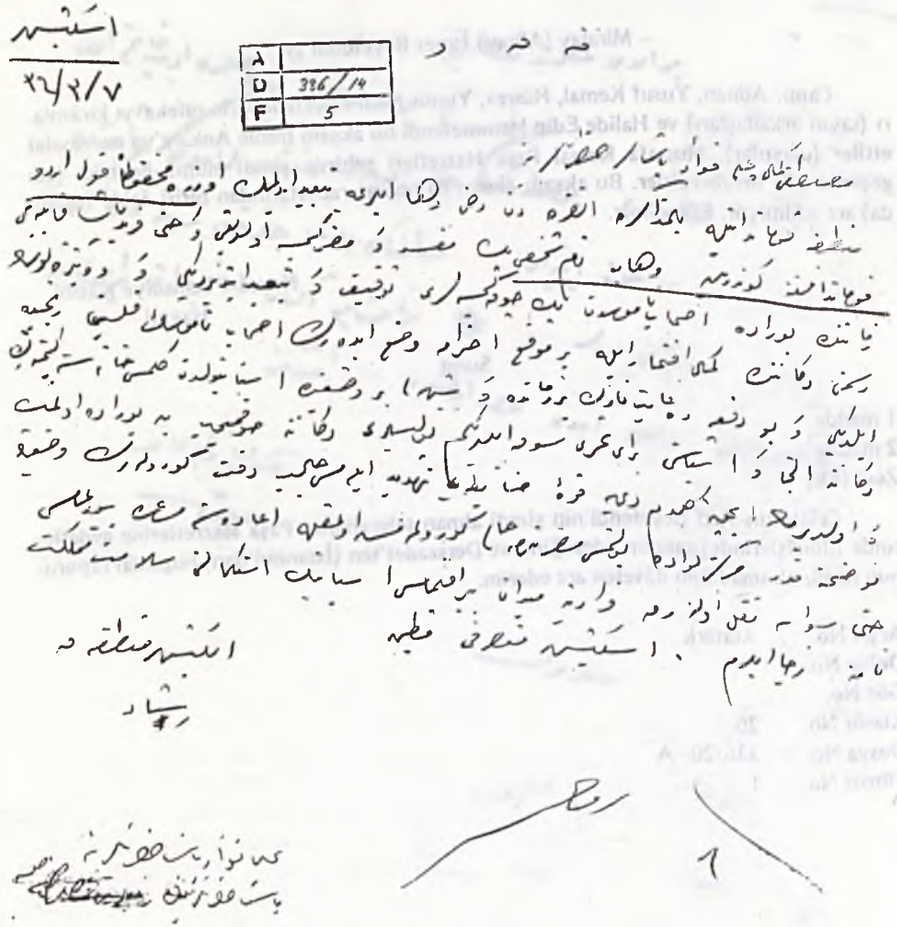

Eskişehir

7.3.36 (7 Mart 1920)

20 K. K. V (20 nci Kolordu Komutanlığı Vekili)

Mustafa Kemal ve Ali Fuat Paşalar Hazretlerine

Mıntıka kumandanıyla bilmüzâkere (konuşarak) Ankara'dan dahi daha ileriye teb'id edilmek (sürülmek) üzere mahfûzen (gözetim altında) Kolordu Kumandanlığı'na gönderilen Vahap nâm (isimli) şahıs pek müfsid ve muzır kimse olduğu ve hatta Ferit Paşa Kabinesi zamanında burada eshab-ı namustan (namus sahibi) pekçok kimseleri tevkif ve teb'id ettirdiği ve Venizelos'un resmini dükkânında kemâl-i iftihar ile bir mevki-i ihtirâma vazederek (saygı değer bir yere oturtarak) eshab-ı namusun (namuslu kişilerin) kalbini rencide eylediği (kırdığı) ve bu defa da gayet nazik bir zamanda ve şüpheli bir vaziyette İstanbul'dan gelmesi, hanesine (evine) gitmeyerek dükkânına iltica ve eşyasını beray-ı taharri (aramak için) sevk eylediğim polisleri dükkânına sokmayıp ben burada ölmek ve öldürmek için geldim diye kuvve-i zabıtayı tehdit eylemesi calib-i dikkat görülerek (dikkat çekerek) vaziyetin tavazzuhuna (açıklık kazanmasına) kadar merkez liva da bulunması mazarrattan (zarardan) hali görülmemiş olmakla iadesine müsaade buyurulmaması hatta Sivas'a nakl olunarak firarına meydan bırakılmaması esbabının istikmâlini (sebeblerinin tamamlanmasını) selâmet-i memleket namına rica ederim,
Eskişehir Mutasarrıfı Fatin

Eskişehir Mıntıka K. (Komutanı)
Reşat

Ali Fuat Paşa Hazretlerine Paşa Hazretlerinin
emirleri arz olunacak

İmza (Ruhi)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 25
Dosya No. : 336/14
Fihrist No. : 5

A	
D	336/13-1
F	40-7

شفر

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۹/ماية/

[illegible]

[illegible]

۱ — [illegible]

[illegible]

۲ — [illegible]

[illegible]

[illegible]

۳ — [illegible]

[illegible]

[illegible]

۵ — [illegible]

[illegible]

۶ — [illegible]

[illegible]

۷ — [illegible]

[illegible]

Şifre

Belge No. : 2102

3 K (Kolordu), 12 K, 20 K, 13 K. Kumandanlıklarına

Berây-ı malumat (Bilgi için) 15 K, 14 K, Refet Bey'e

9 Mart

Fransız işgal mıntıkasında tahaddüs eden (ortaya çıkan) vaziyete nazaran harekât ve teşkilât-ı Milliye'nin ber-vech-i âti (aşağıda olduğu gibi) idaresi münasip görülmektedir :

1. Elyevm (Bugün) Kozan, Haçin, Feke gibi mıntıkalarda bilfiil tezühar etmiş olan Ermeni mezaliminin biran evvel itfâsı (söndürülmesi) lazımdır. Yalnız şu aralık her türlü İslâm harekâtını Ermeni kıtalı şeklinde göstermek istenildiği anlaşıldığından harekâtın herhalde bu gibi yanlış şayiat (söylenti) ve isnadata mahal (iftiralara yer) bırakmayacak vechile (tarzda) idaresi.

2. Fransız kıtaatiyle Ermeni çetelerinin taarruz ve tecavüzatına maruz olmayan aksamda bilâ-sebep müsademata (kısımda sebepsiz yere çarpışmaya) meydan verilmemesi ve yalnız bu gibi mahallerde milli müfrezelerin vücudundan bil-istifade teşkilatın süratle taazzuvuna (gelişmesine) çalışılması.

3. (Bu madde silinmiştir.)

4. Evvelce Cerablus'a vürudu (vardığı) haber alınan Fransız kuvvetlerinden sınıf-ı selâse'den mürekkep (oluşan) bir müfrezenin Birecik'e gelerek orada mahsur (kuşatılmış) Fransız müfrezesini tahlis etmek (kurtarmak) için şehri bombardıman ettiği ve Hükümet-i muvakkate (geçici hükümet) teşkil ederek oraya bir Fransız müfrezesi ikame ettikten (yerleştirdikten) sonra Urfa'ya tevcih-i hareket eylediği (yöneldiği) anlaşılmıştır. Bu gibi ahvale (durumlara) maruz kalacak olan mevakide âmâl-i milliyenin (bölgelerde milli emellerin) sonuna kadar müdafaasını temin edecek tedabir-i müessire ittihazı (etkin önlemler alınması) lazımdır.

5. Mersin Sancağı'nda Emin Arslan Bey harekâtının daha şarka doğru temdidine (uzatılmasına) şimdilik lüzum kalmadığından tevkifi (durdurulması) ve fakat kuvvetlerin dağıtılmaması ve bu kuvvetlere istinaden (dayanarak) işgal mıntıkasına doğru teşkilatın takviyesi ve Fransızların garbe doğru tevessülerine (genişlemelerine) meydan vermeyecek surette tertibat ittihazı (alınması) münasip olur.

6. İşgal mıntıkasının bilâ-istisna bütün aksamında milli teşkilatın kuvvetlendirilmesi ve icap eden mahallerin nazar-ı dikkati celp etmeyecek (dikkat çekmeyecek) surette himayesi lâzım ve bugün işgal sahası mıntıkasının yeni tecavüzlere karşı kuvvetli bulunduğu hissinin verilmesi pek mühimdir.

7. 3., 12., 13., 20 nci Kolordulara ve beray-ı malûmat (bilgi edinilmek üzere) 14 K., 15 K. ve Refet Bey'e yazılmıştır.

İmza (Mustafa Kemal)

Yazdım
C. 11 minh

Sadi

Belge No. : 2102

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 23
Dosya No. : 336/13–1
Fihrist No. : 40–7

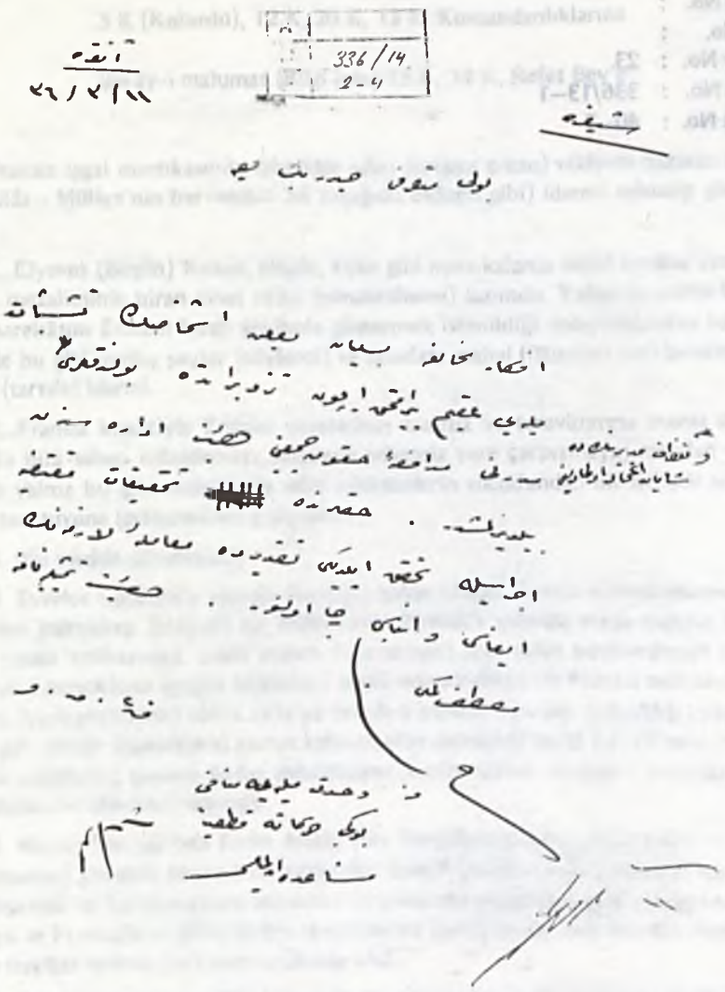

Şifre

Ankara

11.3.36 (11 Mart 1920)

Bolu Mutasarrıfı Haydar Beyefendiye

Efkâr-ı muhalife (muhalif düşünceler) besliyen bazı eşhasın (kişilerin) teşebbüsat-ı milliyeyi âkim (milli hareketleri neticesiz) bırakmak için tezviratta (karalamalarda) bulundukları ve Telgraf Müdürü'nün de şayan-ı itimad olmadığı Mudurnu Müdafaa-i Hukuk Heyet-i idaresinden bildirilmiştir. Haklarında tahkikat-ı mukteziye icrasıyla (gerekli soruşturma yapılması) tahakkuk eylediği takdirde muamele-i lâzimenin (gerekli işlemin) ifası ve inbası (bildirilmesi) rica olunur.

Heyet-i Temsiliye Namına
Mustafa Kemal

20 K.K. (20 nci Kolordu Komutanı)

Ve vahdet-i milliyeye münafi
(milli birliğe aykırı) bu gibi harekâta katiyen
müsaade edilmemesi

M.K. (Mustafa Kemal)

11/Ruhi

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 25
Dosya No. : 336/14
Fihrist No. : 2–4

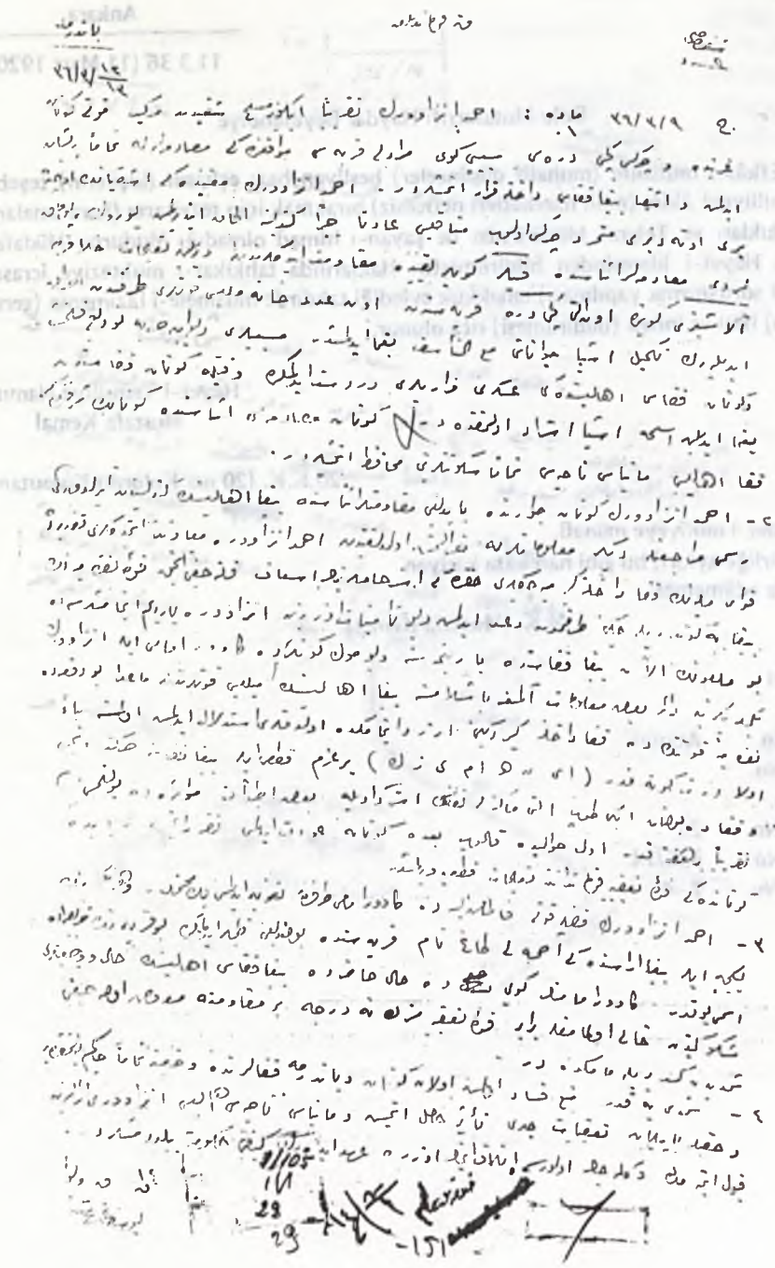

Şifre halli — Bandırma

Adet — 12/13.3.36 (12–13 Mart 1920)

20 K. (Kolordu) Kumandanlığı'na

C. 9.3.36 (9 Mart 1920)

Madde 1. Ahmet Anzavur'un takriben (yaklaşık) iki yüz müsellah şakiden mürekkep (silahlı hayduttan oluşan) kuvveti Gûnan (Gönen) garbında ve Çerkez Keçideresi Sipi Köyü Muratlı Karyesi (Köyü) mevakiindeki müsâdemelerle (mevkiindeki çarpışmalarla) tamamen perişan edilmiş ve eşkiya Biga Kazası dahilinde firar etmişlerdir. Ahmet Anzavur'un maiyyetindeki eşkiyanın üçte biri öteden beri mütemerrid (dikbaşlı) Çerkez olup mütebakisi (geri kalanı) adeta cebren (zorla) kendisine ilhak ettirilmiş Yörük, Pomaklardı. Müsademeler esnasında köyler yakınında mukavemet ettiklerinden verilen talimat hilafında Alaşinri Köyü'nde on altı, Keçidere Karyesi'nden on adet hâne milis kuvvetleri tarafından ihrak edilerek tekmil (yakılarak bütün) eşya-yı hayvanatı maatteessüf (yazık ki) yağma edilmişti, müsebbipleri (sebep olanları) divan-ı harbe tevdi kılınmıştır (teslim edilmiştir). Ve Gûnan Kazası ahalisindeki askeri firarileri derdest edilmekte (tutuklanmakta) vaktiyle Gûnan Kazası'ndan yağma edilen esliha (silahlar), eşya istirdad olunmaktadır (geri alınmaktadır). Gûnan müsademesi esnasında Gûnan şarkındaki kaza ahalisi Manyas Nahiyesi tamamen sükûnetlerini muhafaza etmişlerdir.

2. Ahmet Anzavur'un Gûnan civarında yaptığı mukavemetler (karşı durmalar) esnasında Biga ahalisinin kendisinden ayrıldıklarını resmi müracaatla diğer malumatlarla haber almış olduğundan Ahmet Anzavur'a muavenet (yardım) etmedikleri takdirde Kuvâ-yı Milliyenin kaza dahiline girmeyecekleri hakkındaki istirhamlarının isâf kılınacağını (ricalarının yerine getirileceğini) ancak kuvve-i nizamiyenin Biga'ya gönderileceği tarafımdan vad edilmiş ve bu teminat üzerine Anzavur'a yardım etmemişlerse de bu melûnun elan Biga Kazası'nda barınmasına ve son günler de Gâvur İmami ile Anzavur'un yek-diğerine (birbirine) dair bazı malumat almağa başlamasına Biga ahalisinin milis kuvvetlerinden maada (başka) bu defa da nizamiye kuvvetinin de kaza dahiline girdiğini arzu etmemekte oldukları istidlâl edilmiş (anlaşılmış) olmasına binâen evvelâ dört güne kadar "A y n h a m y z l" bir azm-i kat'i (kesin karar) ile Biga Kazası'na hareket etmesi ve kazada bulunan iki top, altı makineli tüfenk istirdad ile bazı icraat-ı müessirede (etkili girişimlerde) bulunulması takriben bir hafta kadar evvel havalide kalıp badehu (ondan sonra) Gûnan'a avdet edilmesi (dönülmesi) takarrür etmiş (kararlaştırılmış) ve bu babda (konuda) Gûnan'daki kuvve-i takibiye kumandanına talimât-ı katiyye (kesin emir) verilmiştir.

3. Ahmet Anzavur'un fazla kuvveti kalmamış ise de Gâvur İmamı tarafından takviye edilmesi pek muhtemeldir ve her ikisinin Yenice ile Biga arasındaki Asmalıdağ nam (isimli) Karyesi'nde bulunduğu zan edilmekte bu karyelerin haritada ismi yoktur. Gâvur İmam'ın köyü de hal-i hazırda Biga Kazası ahalisinin hal ve vaziyetleri meşkûkiyetten hali (şüpheli) olmamakla beraber kuvve-i takibiyemizin ne derece bir mukavemete maruz olacağı şimdiden kestirilememektedir.

Belge No. : 2104

4. Şimdiye kadar menba-ı fesat (fesat kaynağı) olmuş olan Gûnan ve Bandırma Kazalarında vaziyete tamamen hakim bulunmaktayız. Ve hakkıyla yapılan takibat ciddi tesir hasıl etmiş ve Manyas Nahiyesi ahalisi Anzavur'u aralarında kabul etmemek ve gelecek de olursa itlâf etmek (öldürmek) üzere ahd ederek (yemin ederek) keyfiyeti hükümete bildirmişlerdir.

Ş. (Şube) 1 14 minh

14 K. K. (Kolordu Komutanı) Mirliva (Tümgeneral)
İmza (Yusuf İzzettin)

Arşiv No. : 1/105
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 256
Dosya No. : 5
Fihrist No. : 29

Belge No. : 2105

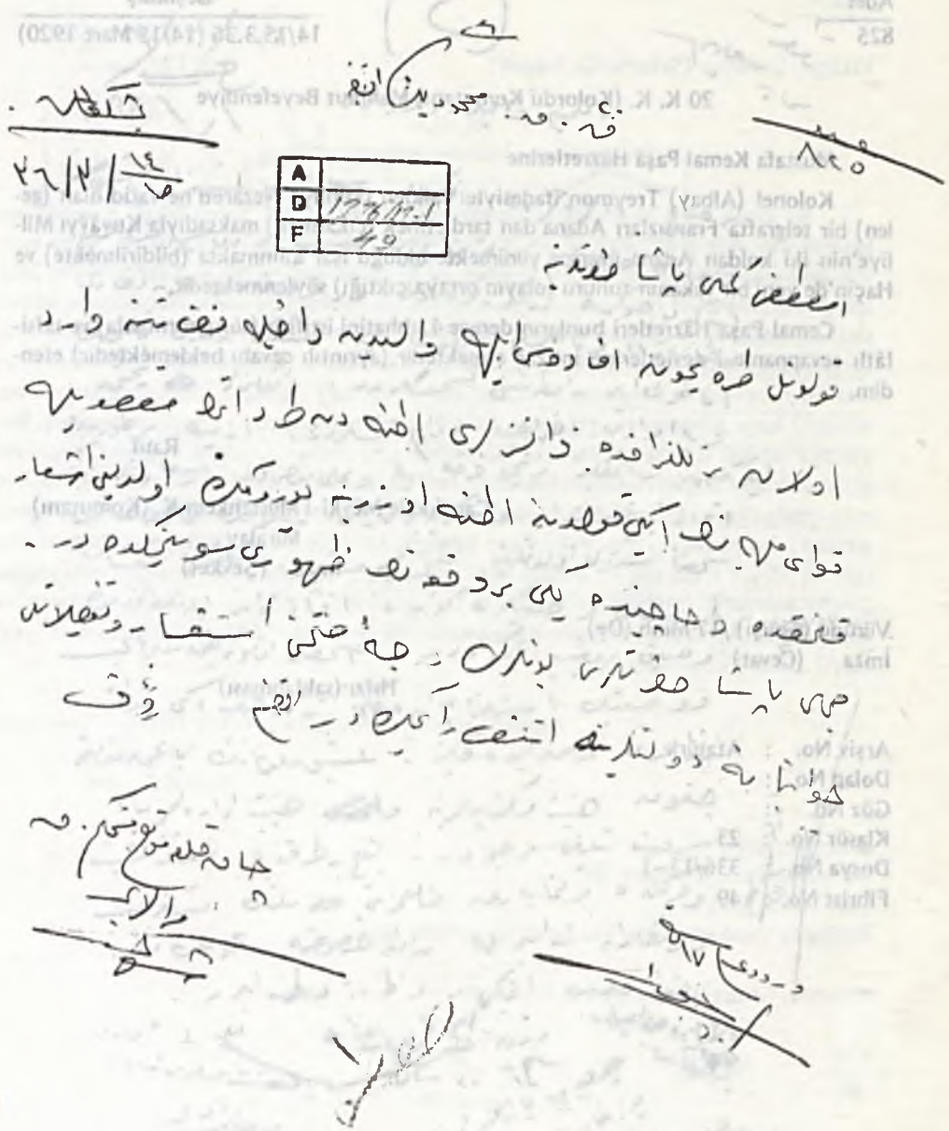

Belge No. : 2105

Adet
825

Beşiktaş
14/15.3.36 (14/15 Mart 1920)

20 K. K. (Kolordu Komutanı) Mahmut Beyefendiye

Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

Kolonel (Albay) Treymon ifadesiyle Validen Dahiliye Nezareti'ne varid olan (gelen) bir telgrafta Fransızları Adana'dan tard etmek (çıkarmak) maksadıyla Kuvâ-yı Milliye'nin iki koldan Adana üzerine yürümekte olduğu işar kılınmakta (bildirilmekte) ve Haçin'de yeni bir vakanın zuhuru (olayın ortaya çıktığı) söylenmektedir.

Cemal Paşa Hazretleri bunların derece-i sıhhatini istifsâr (soruşturmakta) ve tafsilâtlı cevapname-i devletlerine intizar etmektedir (ayrıntılı cevabı beklemektedir) efendim.

Rauf

Çanakkale Mevki-i Müstahkem K. (Komutanı)
Miralay
İmza (Şevket)

Vürúdu (Gelişi) /17 Minh (De)
İmza (Cevat)

Hıfzı (saklanması)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 23
Dosya No. : 336/13-1
Fihrist No. : 49

Belge No. : 2106

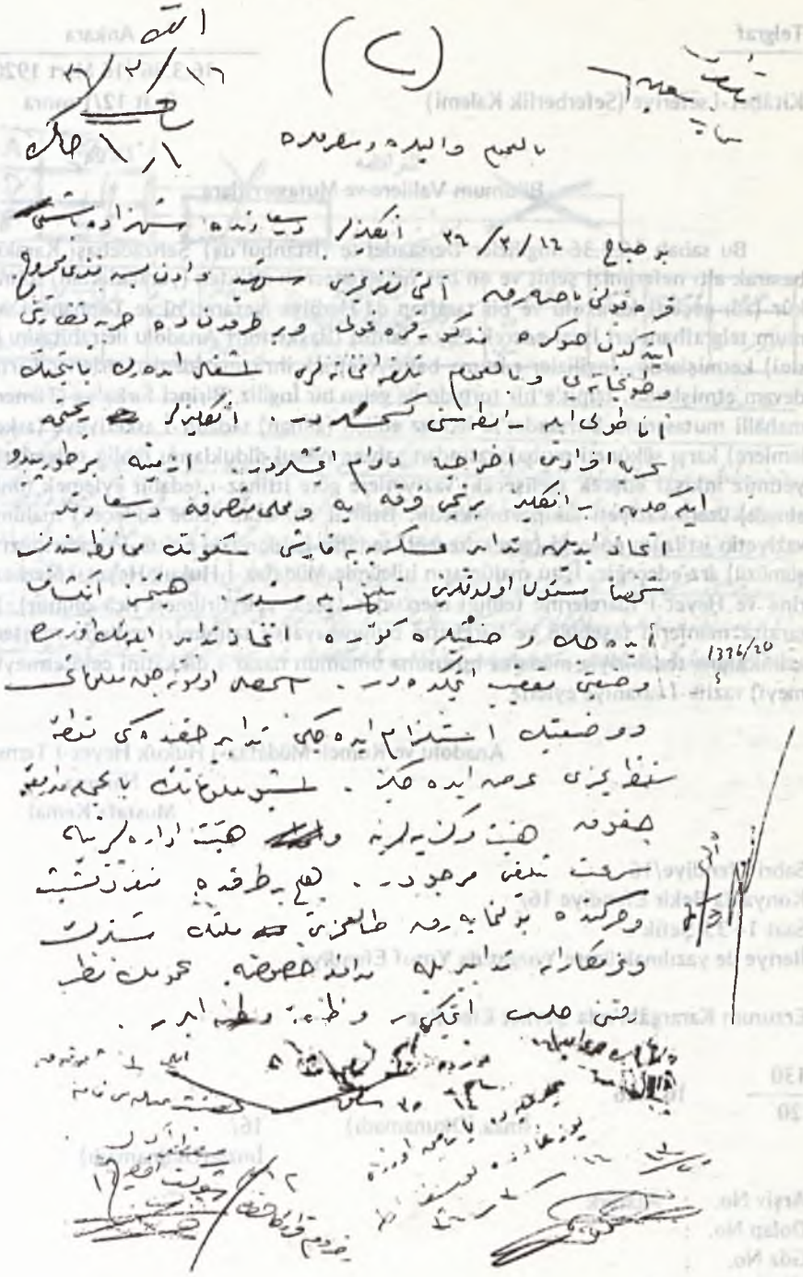

Belge No. : 2106

Telgraf

Ankara

16.3.36 (16 Mart 1920)
Saat 12/1 sonra

Kitâbet-i seferiye (Seferberlik Kalemi)

Bilumum Valilere ve Mutasarrıflara

Bu sabah 16.3.36 İngilizler Dersaadet'te (İstanbul'da) Şehzadebaşı Karakolu'nu basarak altı neferimizi şehit ve on beş neferi mecrûh ettikten (yaraladıktan) sonra mezkûr (adı geçen) karakolu ve bir taraftan da Harbiye Nezareti'ni ve Tophaneyi ve bilumum telgrafhaneleri işgal ederek Pây-ı tahtın (Başkentin) Anadolu ile rabıtasını (ilişkisini) kesmişlerdir. İngilizler rıhtıma bahriye efradı ihrâcına (denizci erleri çıkartmaya) devam etmişlerdir. İzmit'e bir torpido ile gelen bir İngiliz, Birinci Fırka'ya (Tümen'e) ve mahalli mutasarrıfa Dersaadet'te ittihaz edilen (alınan) tedabir-i askeriyeye (askeri önlemlere) karşı sükûneti muhafazasından şahsen mesul olduklarım tebliğ eylemiştir. Heyetimiz inkişaf edecek (gelişecek) vaziyetlere göre ittihaz-ı tedabir eylemek (önlemler almak) üzere vaziyeti takip etmektedir. İstihsal olunacak (elde edilecek) malûmatı ve vaziyetin istilzâm edeceği (gerektireceği) tedâbir hakkındaki nokta-yı nazarımızı (görüşümüzü) arz edeceğiz. İşbu malûmatın bilcümle Müdafaa-i Hukuk Heyet-i Merkeziyelerine ve Heyet-i İdarelerine tebliği mercudur (acele yetiştirilmesi rica olunur). Hiçbir tarafta münferid teşebbüs ve harekette bulunmayarak talihimizi milletin müşterek ve azimkârane tedabiriyle müdafaa hususuna umûmun nazar-ı dikkatini celp etmeyi (çekmeyi) vazife-i vataniye eyleriz.

Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Heyet-i Temsiliyesi
Namına
Mustafa Kemal

Sabri Efendiye/16
Konya'da Bekir Efendiye 16/
Saat 14 35 Şefik
İleriye de yazılmak üzere Yozgat'da Yusuf Efendiye

Erzurum Karargâhı'nda Şevket Efendiye

130/20 16.3.26

İmza (Okunamadı) 16/
İmza (Okunamadı)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 26
Dosya No. : 336/20–A
Fihrist No. : 5

Belge No. : 2107

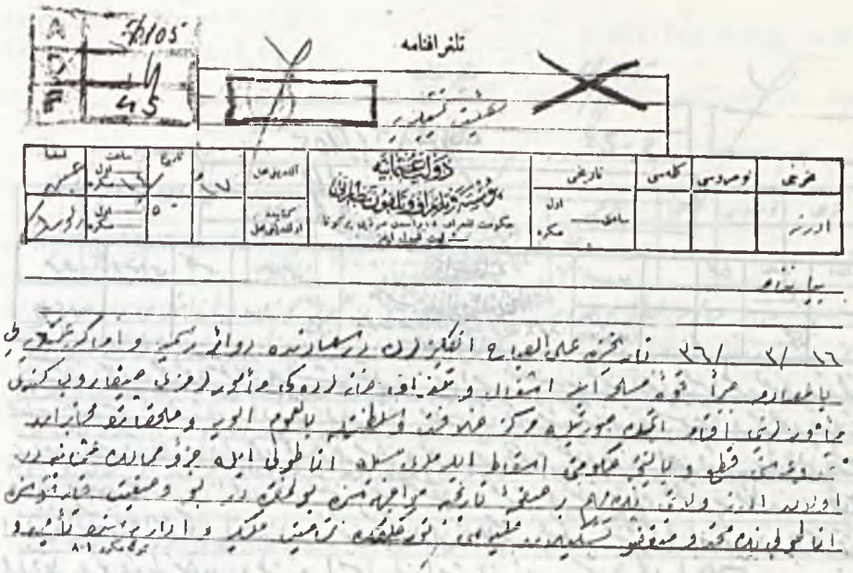

تلغرافنامه

تلغرافنامه

Belge No. : 2107

Telgrafnâme

Heyet-i Temsiliyeye

Mahreci (Çıktığı yer) : Edirne

Tarih : 17 minh Saat : 14.50 İmza : (Hüseyin)

Beyânnâme

16.3.36 (16 Mart 1920) tarihinde alelsabah (sabahleyin) İngilizlerin Dersaadet'te devâir-i resmiye (İstanbul'da resmi daireleri) ve emâkin-i askeriyeyi (askeri binaları) bilmüsademe (çarpışma sonucu) cebren kuvve-i müsellaha (silahlı kuvvetler) ile işgal ve telgrafhanelerdeki memurlarımızı çıkarıp kendi memurlarını ikame etmek (oturtmak) suretiyle merkez-i Hilâfet ve saltanatla bilûmum elviye (vilayetler) ve mülhakatın muhaberat-ı meşruasını kat'i (bağlı olan yerlerin haberleşmesini kestiği) ve bilnetice (sonuçta) Hükümeti iskat eylemeleri hasabıyla (susturmaları sebebiyle) Anadolu ile cüz-ü memalik-i Osmaniye'den (Osmanlı Ülkesinin bir parçası) olan Edirne Vilayeti pek mühim bir safha-yı tarihiye muvacehesinde (karşısında) bulunmaktadır. Bu vaziyet karşısında Anadolu'nun müttehid ve müttefik (birleşmiş ve kenetlenmiş) teşkilat-ı Milliyesi Türklüğün tamamiyet-i mülkiye ve idaresinin temin ve tasdikine bütün mevcudiyetiyle çalışacakları bir emr-i tabiidir. Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihi hayatına sahip bu güzel Edirne Vilayetimizin mukadderatı Hükümet-i Osmaniye'nin haşmet ve mevcudiyetiyle tamamen alâkadar olduğu cümlemizce müsellem-i vefk-i beyn milletlerce de musaddaktır. Binâenaleyh Dersaadet'te makam-ı muallâmız (yüce katımız) hilâfetin intihap (seçim) serbestisi ile müteşekkil ve millet vekillerimizin itimadına mazhar bir kabine idare-i Hükümet (hükümeti idare) etmedikçe Edirne Vilayeti'ndeki idare-i mülkiye ve askeriye müştereken istiklâl harekâtını muhafaza ve bu gaye-i milli ve vataniyenin istihsalini istihdaf edecektir (doğmasını amaç edinecektir). Amen-i asayiş (güvenlik) ve vifâk (birlik) ve muhadenet-i umumiyenin (genel barışın) temini begayet-i mültezim (çok gerekli) ve bu cihetle dahil-i vilâyette idare-i örfiye mu'lindir (sıkıyönetim ilân olunmuştur). Memleketin istiklâl ve bu mevcudiyeti uğrunda tarihe karşı derûhte ettiğim (yüklendiğim) bu vazifede muvaffakıyetimi cenab-ı hakk'ın lûtuf ve inayet-i samedaniyyesinden (Allahın yardımından) ve bilûmum hamiyyetli (bütün gayretli) vatandaşlarımın ve silah arkadaşlarımızın rüesa (başkanların) ve memurin-i hükümetin müzahirin ve muavenet-i vatanperveranelerinden tazarru (Hükümet memurlarının yurtseverlerinden yardım diler) ve intizar eder (bekler) ve her şeyden akdem (önce) sükûn ve asayişin temin ve muhafazasına begayeten riayet (son derece saygılı) ve dikkat olunması ehemmiyetle rica ve hilafında (karşısında) harekette bulunacaklar hakkında idare-i örfiye kararnamesine tevfikan kavânin-i mevzûa-i hazıra (uyarak yürürlükte olan kanunlar) dairesinde takibat-ı şedidede (şiddetli bir kovuşturmada) bulunacağımı beyan ve ilân eylerim. K. (Komutan)

17.3.36 (17 Mart 1920)
Ş : 1/20 Minh (De)

Birinci Kolordu Kumandanı
Cafer Tayyar

Belge No. : 2107

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 256
Dosya No. : 5
Fihrist No. : 45, 45–1, 45–2

A
D 336/19
F 13

Ankara

18.3.36 (18 Mart 1920)

Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Heyet-i Temsiliyesi
Riyaseti'ne (Başkanlığı'na)

280
529

Dersaadet'in (İstanbul'un) mütarekenâme ahkâmına mugayir (hükümlerine aykırı) olarak cebren işgalinden tahaddüs eden (ortaya çıkan) vaziyet-i fevkâlede üzerine Yirminci Kolordu'nun yeniden emir ve kumandasını uhde-i aciziye tefviz buyurulmuş (bana verilmiş) olduğundan bi-men-lehü'l-kerim (Allahın izniyle) bugünden itibaren ifâ-yı vazifeye (görev yapmaya) başladım. Makam-ı Hilâfet ve hukuk-i Hükümet (devletin kanunları) ve mukaddesat-ı milliyenin düçar-ı tecavüz (milli mukaddesatların tecavüze uğramış) olduğu şu nazik zamanda tehlikeyi bilûmum memur-ı mülkiyeye ve askeriyenin müdrik olduğuna (anladığına) eminim. Vatanın bu badireden mümkün mertebe az zararla istihlâsı (kurtulması) ve İstiklâl-i devlet ve milletin istihsâli (ele geçirilmesi) her ferdin vazife-i vataniyesi iktizâsındandır (gereğindendir).

Hükümet-i Merkeziye ile doğrudan doğruya muhabere (haberleşme) imkânının elyevm münselib (bugün kalmamış) olması ve diğer taraftan Anadolu'da bulunan bilûmum kuvânın tevhidi (kuvvetlerin birleştirilmesi) lüzumuna binaen Hükümet-i Merkeziye ile istiklâl ve hürriyet-i tâmme (tam hürriyet) ile temin-i muhabere (haberleşmenin sağlanması) imkânı hasıl oluncaya kadar Rumeli ve Anadolu vilâyatı (illeri) ile bilûmum kolorduların Heyet-i Temsiliye ile temaslarını muhafaza etmek suretiyle hareketlerini tevhid eylemeğe ve mevcud kavânin (kanunlar) ve nizamat (nizamlar) dahilinde ifâ-yı vazifeye devama karar vermiş olduklarından başta acizleri (ben) olmak üzere tekmil (bütün) Yirminci Kolordu'nun da aynı karar dahilinde hareket eyleyeceğini arz eyler ve istihlâs-ı vatan ve millet makam-ı muallâ-yı hilâfetin masuniyyeti (yüksek halifelik makamının korunması) uğrunda sonuna kadar mukavemete azm etmiş olduğunu iblağ eylerim (bildiririm).

Yirminci Kolordu Kumandanı
Mirliva (Korgeneral)
Ali Fuat

Aslına mutabıktır (uygundur)
Birinci Şube Müdürü
İmza (Ömer Lütfü)

İmza (Okunamadı)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 26
Dosya No. : 336/19
Fihrist No. : 13

Numro : 22

Ankara

18.3.36 (18 Mart 1920)

Yirminci Kolordu Kumandanlığı'na

Atideki mevadın (Aşağıdaki maddelerin) derhal icra (yapılması) ve neticesinin inbasını (bildirilmesini) rica ederiz.

1. Memâlik-i Osmaniye dahilindeki Osmanlı Bankalarıyla Düyun-ı Umumiyye ve Reji (tekel) idareleri mevcudundan mahalleri en büyük mülkiye ve maliye memurlarını haberdar edecek ve herhangi bir tarafa yapacakları irsalat (göndermeler) bu iki memur tarafından murâkabe (kontrol) edilerek mafevk (üst) makamlarına malûmat ita edeceklerdir (bilgi vereceklerdir). Ziraat Bankaları dahi aynı suretle mevcudunu bildirmekle beraber İstanbul merkezinden maada merakiz (başka merkezler) ile olan muamelata (işlemlere) devam edeceklerdir.

2. İşbu müessesâtın (kurumların) İstanbul'a irsalat yapması men olunacaktır.

3. Bâlâda mezkûr (Yukarıda adı geçen) müessesât-ı maliye ile mal sandıklarında ve evkâf müdürlüklerinde mevcut mebaliğin (paraların) cinsleri ve merhunatın (rehin olarak bulunan) umum kıymetleri gösterilmek üzere 18 Mart 36 gayesi itibariyle baliğ olduğu (toplam) miktar derhal bildirilecektir.

4. Kolordulara, Vilâyetlere, Müstakil Mutasarrıflıklara, Şile, Beykoz, Kartal Kaymakamlıklarına yazılmıştır.

Heyet-i Temsiliye namına
Mustafa Kemal

Aslına mutabıktır (uygundur)
Hayati /18 minh
Cihet-i mülkiyeye ait
Hıfzı (saklanması) Ş : 1 19 minh (De)

İmza (Okunamadı)

Arşiv No. : 1/105
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 259
Dosya No. : 19
Fihrist No. : 56

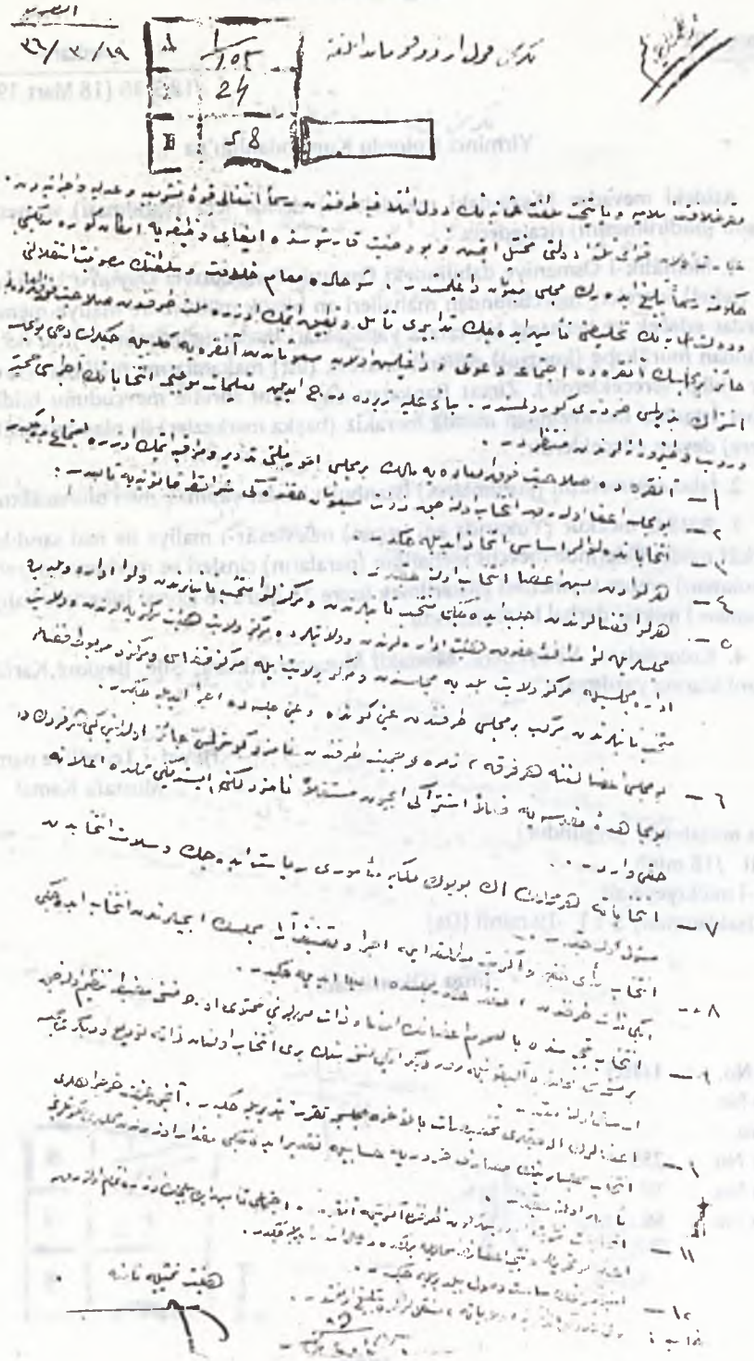

Telgraf Tamim 19.3.36 (19 Mart 1920)

Yirminci Kolordu Kumandanlığı'na

Makarr-ı Hilâfet-i İslâmiye ve Pây-ı taht-ı Saltanat-ı Osmaniye'nin (Hilafet'in ve Osmanlı Devleti başkentinin) Düvel-i İtilâfiye tarafından resmen işgali Kuvve-i teşriiyye (millet meclisleri) ve adliye ve icraiye'den ibaret olan Kuvâ-yı selase-i Devlet'i muhtel etmiş (yasama, yargı, icrayı bozmuş) ve bu vaziyet karşısında ifa-yı vazifeye (görev yapmaya) imkân göremediğini Hükümete resmen tebliğ ederek Meclis-i Mebusan dağılmıştır. Şu halde Makam-ı Hilâfet (Padişah katı) ve saltanatın masuniyyet-i istiklâlini (saltanatın bağımsızlığının korunması) ve Devlet-i Osmaniye'nin tahlisini (kurtarılmasını) temin edecek tedâbiri teemmül (sağlayacak tedbirleri düşünmek) ve tatbik etmek üzere millet tarafından selahiyyet-i fevkâlâdeye haiz (olağanüstü yetkiye sahip) bir meclisin Ankara'da içtimaa (toplanmaya) daveti ve dağılmış olan mebusandan Ankara'ya gelebileceklerin dahi bu meclise iştirak ettirilmesi zaruri görülmüştür. Binaenaleyh zirde derc edilen (aşağıda yazılan) talimat mucibince intihabatın icrası hamiyyet ve rüyet-i vatanpervârânelerinden muntazırdır (seçimlerin yapılması vatanseverlerce idare edilmesi beklenmektedir).

1. Ankara'da salahiyyet-i fevkaladeye malik (olağanüstü yetkiye sahip) bir meclis umur-ı milleti tedvir ve mürakaba (milletin işlerini idare ve kontrol) etmek üzere ictima edecektir.

2. Bu meclise aza olarak intihab olunacak zevât (seçilecek kişiler) mebusan hakkındaki şerait-i kanuniyeye (kanun şartlarına) tabidir.

3. İntihabatta Livalar esas ittihaz edilecektir.

4. Her livadan beş aza intihab olunacaktır.

5. Her liva kazalarından celb edeceği müntehab-ı sânilerinden (ikinci derecede seçmen) ve merkez liva müntahab-ı sânilerinden ve liva idare ve Belediye Meclisleriyle liva müdafaa-i Hukuk Heyet-i idarelerinden ve vilayetlerde merkez vilâyet Heyet-i Merkeziyelerinden Vilayet İdare Meclisiyle Merkez vilayet Belediye Meclisinden ve Merkez vilâyet ile merkez kazası ve merkeze merbut (bağlı) kazalar müntehab-ı sânilerinden mürekkep bir meclis tarafından aynı günde ve aynı celsede (oturumda) icra edilecektir.

6. Bu meclis azalığına her fırka (siyasi parti), zümre ve cemiyet tarafından namzet gösterilmesi caiz olduğu gibi her ferdin de bu mücahede-i mukaddeseye (kutsal savaşa) fiilen iştiraki için müstakilen namzetliğini istediği mahalde ilana hakkı vardır.

7. İntihabata her mahallin en büyük mülkiye memuru riyaset (başkanlık) edecek ve selamet-i intihabtan mesul (seçimlerin emniyetinden sorumlu) olacaktır.

8. İntihab, rey-i hafi (gizli oy) ve ekseriyet-i mutlaka (kesin çoğunluk) ile icra ve tasnif-i ârâ (oyların tasnifi) meclisin içlerinden intihab edeceği iki zat tarafından fakat huzur-ı Mecliste ifa edilecektir (yapılacaktır).

9. İntihab neticesinde bilûmum azanın imza ve zat mühürlerini muhtevi üç nüsha mazbata (tutanak) tanzim olunacak bir nüshası mahallinde alıkonularak diğer iki nüsha-

sının biri intihab olunan zata tevdi (bırakılarak) ve diğeri meclise irsal olunacaktır (gönderilecektir).

10. Azaların alacakları tahsisat bilahire meclisce takarrür ettirilecektir (kararlaştırılacaktır). Ancak azimet harc-ı râhları (gidiş için yol masrafları) intihâb meclislerinin masarif-i zaruriye (zorunlu masraflar) hesabiyle takdir edeceği mikdar üzerinden mahalleri hükümetlerince temin olunacaktır.

11. İntihabad nihayet on beş gün zarfında ekseriyetle Ankara'da ictimaı temin edebilmek üzere itmam olunarak (tamamlanarak) azalar tahrik (yola çıkartılacak) ve netice azanın isimleriyle birlikte derhal işar edilecektir (bildirilecektir).

12. İşbu telgrafın saat-i vusulü (varış saati) bildirilecektir.

Haşiye (Not) : Kolordu Kumandanlarına, Vilayata, müstakil livalara tebliğ olunmuştur.

Heyet-i Temsiliye Namına
İmza (Mustafa Kemal)

Ş. 1

Arşiv No. : 1/105
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 259
Dosya No. : 19
Fihrist No. : 58

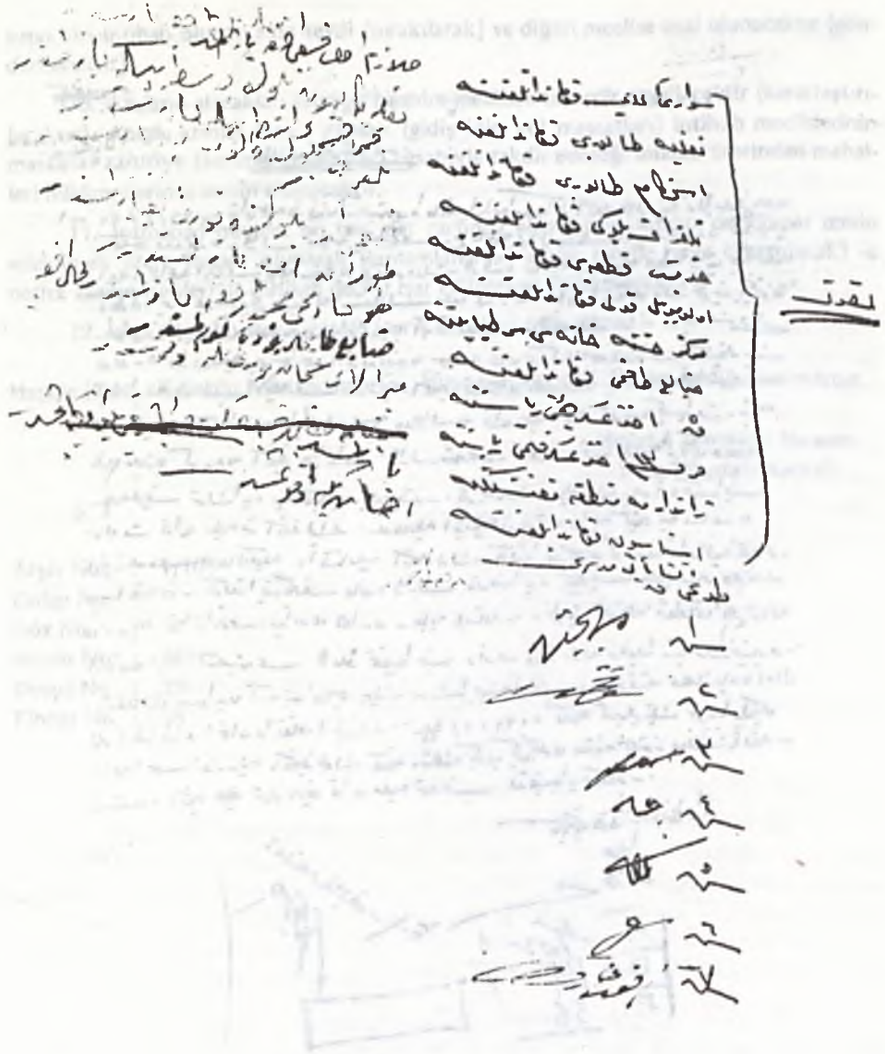

Adet : 555

Ankara

20.3.36 (20 Mart 1920)

Maddeler zahrındadır (Maddeler arkadadır)

1. 20.3.36'da Kuvâ-yı Milliye tarafından Eskişehir'de ihata edilmiş (kuşatılmış) olan iki İngiliz taburuna terk-i silah eylemeleri ve aksi takdirde derhal taarruz edileceği ve mamafih Osmanlı Milletinin arzusu Düvel-i İtilâfiyeye ilân-ı muhasama (düşmanlık ilânı) olmayıp bir buçuk seneye kârib (yakın) bir müddet zarfında mütareke ahkâmına (hükümlerine) katiyen riâyet etmedikleri (uymadıkları) ve her gün birer gayr-ı meşrû sebeplerle İstiklâl-i millet ve devlete tecavüz ettikleri ve en nihayet pây-ı-tahtımızı da (başkentimizi de) resmen ve cebren işgal eylemeleri üzerine artık milletin hukuk ve mukaddesatını gayet meşrû olarak müdafaaya azmetmiş olduğundan beyhûde kan dökülmemesi ve derhal tekliflerinin kabul edilmesini taleb eylemeleri üzerine İngiliz Kumandanı mâ-fevkinden (üstünden) bir emir almadıkça şehri terkedemeyeceğini cevaben bildirmiş ve derhal Kuvâ-yı Milliye'nin taarruza geçmesi üzerine azm-i millimizi gören İngiliz Kumandanı derhal şehri akşama kadar tahliye edeceğini ve fakat silahlarını terk edemeyeceklerini bildirmiştir. Her zaman pek âlicenâbane (şerefli) bir surette hareket etmiş olan Kuvâ-yı Milliyemiz İngilizlerin silahlarıyla İzmit'e kadar trenle gitmelerine müsaade etmişlerdi.

Halbuki : Akşamleyin İngilizlerin hareket etmediklerini gören Kuvâ-yı Milliye İngilizlere bir saate kadar hareket etmedikleri halde derhal taarruz edeceklerini bildirmişler ve bunun üzerine Kumandanları Miralay (Albay) Hart ricaya başlamış ve nihayet telaşla kıtaatını üç trene irkab ile (yükleyerek) Eskişehir'i kâmilen (tamamen) tahliye etmiş ve kırk kadar esterle (katırla) birçok eşya terk etmişlerdir. İstiklâliyet teneffüs eden Eskişehir ahalisi büyük meserret (sevinç) içinde olup her vakitte daha ziyade âmâl-ı ezeli (ezeli istekleri) etrafında ittihad ve ittifak etmişlerdir. 20/21.3.36'da Lefke köprülerinin tahrip edildiği şayiası üzerine İngilizlerin Lefke şimaline (kuzeyine) geçip geçmedikleri hakkında henüz malûmat alınamamıştır. İngiliz trenlerini Kuvâ-yı Milliye treni takip edecektir.

B.

Yirminci Kolordu Kumandanı
Mirliva
Ali Fuat

Aslına mutabıktır (Uygundur)
İmza (Okunamadı)

– Süvari Alayı Kumandanlığı'na
– Nakliye Taburu Kumandanlığı'na
– İstihkâm Taburu Kumandanlığı'na
– Telgraf Bölüğü Kumandanlığı'na
– Hizmet Kıtası Kumandanlığı'na
– Otomobil Kolu Kumandanlığı'na

Belge No. : 2111

– Merkez Hastanesi Sertabipliği'ne
– Sanayi Takımı Kumandanlığı'na
– 5 K. Ahz-ı Asker (5 nci Kolordu Askeralma) heyet-i Riyaseti'ne
– Fırka (Tümen) 13 Ahz-ı Asker kalemi Riyaseti'ne
– Jandarma Mıntıka Müfettişliği'ne
– İstasyon Kumandanlığı'na
– İnşaat Müdürü
– Topçu K. (Komutanlığı'na)
– Mülâzım-ı evvel (üsteğmen) Feyzi Efendi yazmıştır. Halil Efendiye yazılmıştır.
– Nakliye Taburu'na Bölük vasıtasıyla yazılmıştır.
– ... (Okunamadı)
– Telgraf Bölüğü'nde Nuri Efendiye yazılmıştır.
– Turan Efendiye yazılmıştır.
– Yazıcı Mehmet Efendiye yazılmıştır. Kemal Efendiye Sanayi takımlarınca da görülmüştür.
– Miralay Osman Nuri Bey'e okunmuştur.
– İhsan Bey'e okunmuştur.

Ş. 1 İmza
Ş. 2 İmza
Ş. 3 İmza
Ş. 4 İmza
Ş. 5 İmza
Ş. 6 İmza
Ş. 7 İmza

Arşiv No. : 1/105
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 256
Dosya No. : 5
Fihrist No. : 56

Belge No. : 2112

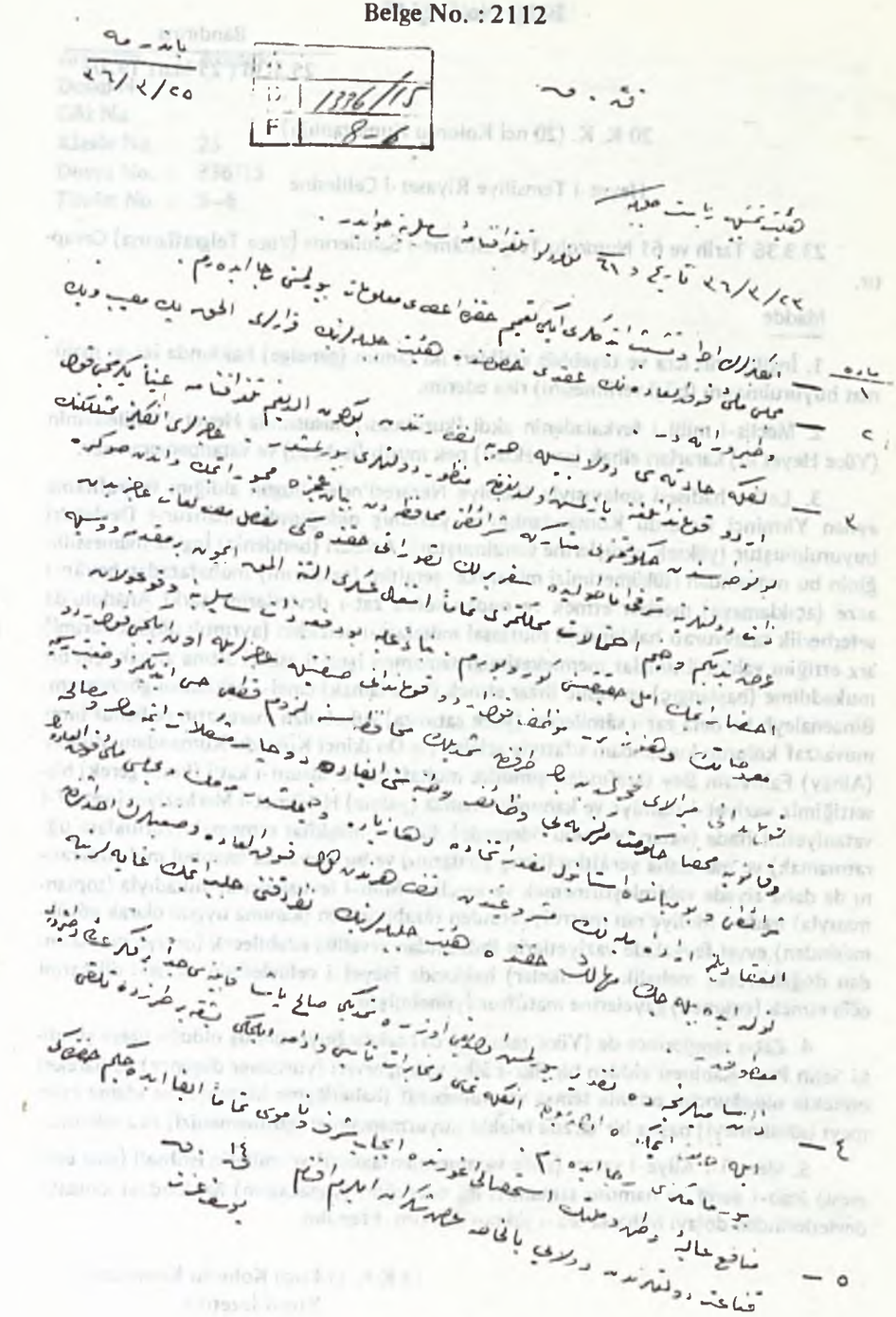

Belge No. : 2112

Bandırma

25.3.36 (25 Mart 1920)

20 K. K. (20 nci Kolordu Kumutanlığı)

Heyet-i Temsiliye Riyaset-i Celilesine

23.3.36 Tarih ve 61 Numrolu Telgrafnâme-i Samilerine (Yüce Telgraflarına) Cevaptır.

Madde

1. İngilizlerin icra ve teşebbüs ettikleri iki tamim (genelge) hakkında ita-yı malûmat buyurulmasını (bilgi verilmesini) rica ederim.

2. Meclis-i milli-i fevkaladenin akdi (kurulması) hususunda Heyet-i Celilelerinin (Yüce Heyet'in) kararları elhak (gerçekten) pek musib (isabetli) ve vatanperveranedir.

3. Lefke hadisesi dolayısıyla Harbiye Nezareti'nden bugün aldığım telgrafnâme aynen Yirminci Kolordu Kumandanlığı'na yazılmış olduğundan manzur-ı Devletleri buyurulmuştur (yüksek görüşlerine sunulmuştur). Acizleri (bendeniz) İngiliz mümessilliğinin bu notasından Hükümetimizi mütareke şeraitini (şartlarını) muhafazadan beyân-ı acze (açıklamaya) mecbur etmek ve ondan sonra zat-ı devletlerine şarki Anadolu'da seferberlik tasavvuratı hakkındaki mufassal mütalaat-ı aciziden (ayrıntılı düşüncelerimi) arz ettiğim vahim ihtimalat memleketimizi tamamen işgal-i askeri altına almak için bir mukaddime (başlangıç) ve vesile ihzar etmek (hazırlamak) emel-i hakikisini görüyorum. Binaenaleyh bu defa zat-ı sâmilerine (yüce zatınıza) vukubulan maruzatın ve henüz birer muvazzaf kolurdu kumandanı sıfatıyla acizleriyle On ikinci Kolordu Kumandanı Miralay (Albay) Fahrettin Bey tarafından şimdilik muhafazasına lüzum-ı kat'i (kesin gerek) hissettiğimiz vaziyet-i resmiye ve kanuniye mahza (yalnız) Hükümet-i Merkeziyeyi vezaif-i vataniyesini ifada (vatan borcunu ödemede) dûçar-ı müşkilat etmemek (zorluklara uğratmamak) ve müsâlaha şerâitini (barış şartlarını) ve bu meyanda İstanbul mukadderatını da daha ziyade vahimleştirmemek ve meclis-i Milli-i fevkaledenin inikadıyla (toplanmasıyla) irade-i Milliye'nin meşruiyyetinden tezahüründen (kanuna uygun olarak gözükmesinden) evvel fevkalade vaziyetlerin ihdâsından tevellüd edebilecek (ortaya çıkmasından doğabilecek) mehalik (tehlikeler) hakkında Heyet-i celilelerinin nazar-ı dikkatini celb etmek (çekmek) gayelerine matûftur (yönelmiştir).

4. Zat-ı samilerince de (Yüce zatınızca da) takdir buyurulmuş olduğu üzere şimdiki Salih Paşa Kabinesi cidden bir fikr-i âli-i vatanperveri (yurtsever düşünce) ile hareket etmekte olduğundan onunla temas ve muhaberat (haberleşme kurmayı) ve idame eylemeyi (sürdürmeyi) başka bir tarzda telakki buyurmamamızı (görmemenizi) rica ederim.

5. Menafi-i Aliye-i vatan (yüce vatanın menfaatleri) ve milletin istihsali (elde edilmesi) icab-ı şeref ve namusu tamamen ifâ edeceğim (yapacağım) hakkındaki kanaat-ı devletlerinden dolayı bilhassa arz-ı şükran eylerim. Efendim.

14 K.K. (14 ncü Kolordu Komutanı)
Yusuf İzzettin

Belge No. : 2112

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 25
Dosya No. : 336/15
Fihrist No. : 8–6

[illegible]

٦ – العالم الاسلام [illegible] مشرحه الیه وثیقه [illegible]
[illegible] بیوک [illegible] العالم اسلام [illegible]
[illegible] اسلامی [illegible] جابه بولنه. قصد حکومت خلافت [illegible]
[illegible] مخالف برمعاهده نامه [illegible] مضایقه یکز. [illegible]
نظر [illegible]

٧ – قانون [illegible] ٢٩ شاهده [illegible] عالم اسلام
[illegible] حکومت خلافت [illegible] قانون [illegible]
[illegible] قرارنامه [illegible] حکومت سلطنت و خلافت محل
[illegible] بیوک [illegible] مسلمان
[illegible] مسلمان [illegible]
[illegible]

٨ – [illegible] قانون [illegible]
[illegible] دول متفقه [illegible] اضافات
[illegible] قانون [illegible] تعیین اضافات [illegible] سلطنت
قرارنامه [illegible] سلطنت و خلافت [illegible] اعاده [illegible]
[illegible] تشکیل [illegible] بیوک [illegible]
[illegible] اتحاد [illegible] خلافت [illegible]
مسلمان [illegible]

٩ – [illegible] ٢٨ [illegible] مجلس مبعوثان
[illegible] حکومت [illegible] خلافت [illegible]
[illegible]

١٠ – [illegible] اعلان [illegible] موقف [illegible]
[illegible] مقررات [illegible]

[illegible]

[illegible] ٢٦/٢/٢٧

[illegible] ٢٧/٨ [illegible]

٥٠

[illegible]

[illegible] 1776/20
55

ولایت [illegible]

ولایات [illegible] حکومت [illegible]
[illegible]

[illegible] ١١/٧/٢٧ [illegible]

١ – [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]

٢ – [illegible] [illegible]
[illegible] اعیان [illegible]
[illegible]

٣ – [illegible] ١٣ [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

٥ – [illegible]
[illegible]

Telgraf

27/3 İstihbarat

Ankara

27.3.36 (27 Mart 1920)

Kolordulara "14 K (Kolordu) Vekâleti'nden" Refet Beyefendiye
Vilayetlere, Müstakil Livalara
Vilâyât (Vilayetler) ve Müstakil Livalara, Müdafaa-i Hukuk Merkezlerine

Bilumum Telgraf Başmüdürlerine

27.7.36 Heyet-i Temsiliye istihbaratıdır :

1. Peyam, Sabah ve Alemdar Gazeteleri neşriyâtını İstanbul Ahalisi gayz (öfke) ve nefretle karşılıyorlar. Mündericatını (içindekileri) matbuat sansürü tekzip etmektedir.

2. İstanbul piyasasında teşevvüş (karışıklık) ve gayr-ı tabiilik mevadd-ı gıdaiye (gıda maddeleri) üzerinde mühim bir tereffü (yükseliş) vardır.

3. Fransa Ayan-ı Hariciye Encümeni Pazartesi günü içtima ederek (toplanarak) Hükümetin Almanya meselesi ve muahede-i sulhiyye (barış antlaşması) ve Amerika ile olan münasebât ve aynı zamanda İstanbul ile Asya-yı Sugra (Küçük Asya) ordusu ile meseleleri hakkında biran evvel istima edilmesi (dinlenilmesi) talebini hâvi bir takriri (önergeyi) kabul etmiştir.

4. 13 Mart tarihli Tan Gazetesi'nden : Lord Gürzon Avam Kamarası'nda irad ettiği (söylediği) bir nutukta Ermeniler aleyhinde demiştir ki : Bana öyle geliyor ki siz Ermenileri sekiz yaşında pek temiz ve masum bir kız gibi zannediyorsunuz, bunda pek yanılıyorsunuz. Zira Ermeniler bilhassa son harekât-ı vahşiyeneleriyle ne derecelere kadar hunhar (kan dökücü) bir millet olduklarını bizzat kendileri ispat eylemişlerdir.

5. Mısır'da Zağlul Paşa'nın hanesinde elli altı murahhastan mürekkeb (delegeden oluşan) ve müşârün-ileyh riyaseti (adı geçenin başkanlığı) altında ictima eden bir kongre heyeti Mısır'ın istiklâlini ilân eylemiştir.

6. El-Alem-ül İslâm Gazetesi Müşir Hüseyin-el keydeva'nın zât-ı Şahane'ye (Padişaha) çektiği bir telgrafı neşrediyor. Bunda Alem-i İslâm ve bilhassa yetmiş beş milyon Hint İslâmları namına rica ediyoruz. Katiyyen Hukuk-ı hilâfet-i cüziyyen muhil (hilafet hukukunu az da olsa bozan) bir muahedenameyi vaz'ı imza etmeyiniz (imzalamayınız). Teselliyet-i tahsin (teselli verici güzel) bir cevaba muntazırız (bekliyoruz) deniliyor.

7. Kalküta'dan 29 Şubat'ta Taymis'e çekilen telgraf : Alem-i İslâmda mevcut Hukuk-ı hilâfet Cemiyetleri murahhaslarından mürekkep olan (delegelerinden oluşan) Kalküta Konferansı ber-vech-i zir (aşağıdaki) kararı ittihaz eylemiştir. Hukuk-ı saltanat ve Hilâfet-i muhill (ihlal eden) bir kararı Büyük Britanya Hükümeti tasdik ettiği takdirde Müslümanlar bilhassa Hindistan'daki yetmiş milyon Müslüman, İngiliz emtiasına (mallarına) boykotaj ilan edecektir.

8. Aynı gazeteye 2 Martta Kalküta'dan telgraf : Mademki konferansın mukarreratı (kararları) Düvel-i mütelifece ke-en-lem-yekün (sanki yokmuş) hükmündedir. O halde

içtimaat ve iştigalata (meşgul olmaya) devama hacet kalmamıştır. Binaenaleyh konferans 19 Mart'ta tatil-i içtimaat edecektir. Konferans, saltanat ve hilâfet aleyhinde mukarrerat ittihaz edilmiş ve edilmekte bulunmuş olduğunu istihbar etmekte olduğundan bu mukarrerâtdan birinin tatbikine teşebbüs edildiği andan itibaren Hint Müslümanları, Büyük Britanya Hükümeti'yle fekk-i irtibat edeceklerdir (ilişkilerini keseceklerdir). Bu kararın hilâfında hareket edecek her Müslüman cemâat-ı İslâmiye'den ihraç olunacaktır.

9. Beyrut'dan 380 kadar ulemâ ve eşrâf ve muteberan (ileri gelenlerin) imzalarıyla Meclis-i Mebusan-ı Riyaset (Millet Meclisi Başkanlığı) makamına çekilen ve aslı sulh konferansına gönderilen işbu telgraf da Hilâfet-i Osmaniye'ye olan irtibatımız ezeli ve ebedidir. Hilâfında bir karar ittihaz edilmemesi mercudur (rica olunur).

10. Celal Nuri Bey tevkif edilmiş ve Rauf Ahmet Bey'in hanesi taharri olunmuştur (evi aranmıştır). Kendisinden malumat alınamamıştır.

Heyet-i Temsiliye namına
İmza (Mustafa Kemal)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 26
Dosya No. : 336/20–A
Fihrist No. : 55

Belge No. : 2114

Konya

27/28.3.36 (27/28 Mart 1920)

Heyet-i Temsiliye Riyaseti'ne

Konya'yı kazanmak için bir haftadan beri sarf ettiğim "M T A Z Y N K" mesainin semerebahş olacağına (fayda vereceğine) dair bu gün alâim-i kâfiye istihsal ettim (yeterli belgeler ele geçirdim) artık burası için müsterih olmanızı "H N V Z T A M" henüz tam bir itimad bile değilse de pek kavi (kuvvetli) olarak arz ederim. İşaallah iki üç güne kadar itimad-ı kâfiye ile maruzatta (güvenilir arzda) bulunacağım efendim.
/28 Minh (De)

Nuri

12 K. K. (12 nci Kolordu Komutanı)
Fahrettin

Şifre

Ankara

29.3.36

12 K (Kolordu) Kumandanlığı'na

C. 27/28.3.36 Şifreye

Mesai-i milliyemizin temin-i muvaffakiyeti için ibraz buyurulan himmet (gösterilen gayret) pek kıymettardır. Esasat-ı milliye (milli esaslar) dairesinde ibraz-ı himmet buyurmalarına muntazırız (gayret göstermelerini bekliyoruz) efendim.
Mart 29

M. K. (Mustafa Kemal)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 25
Dosya No. : 336/15
Fihrist No. : 9–9

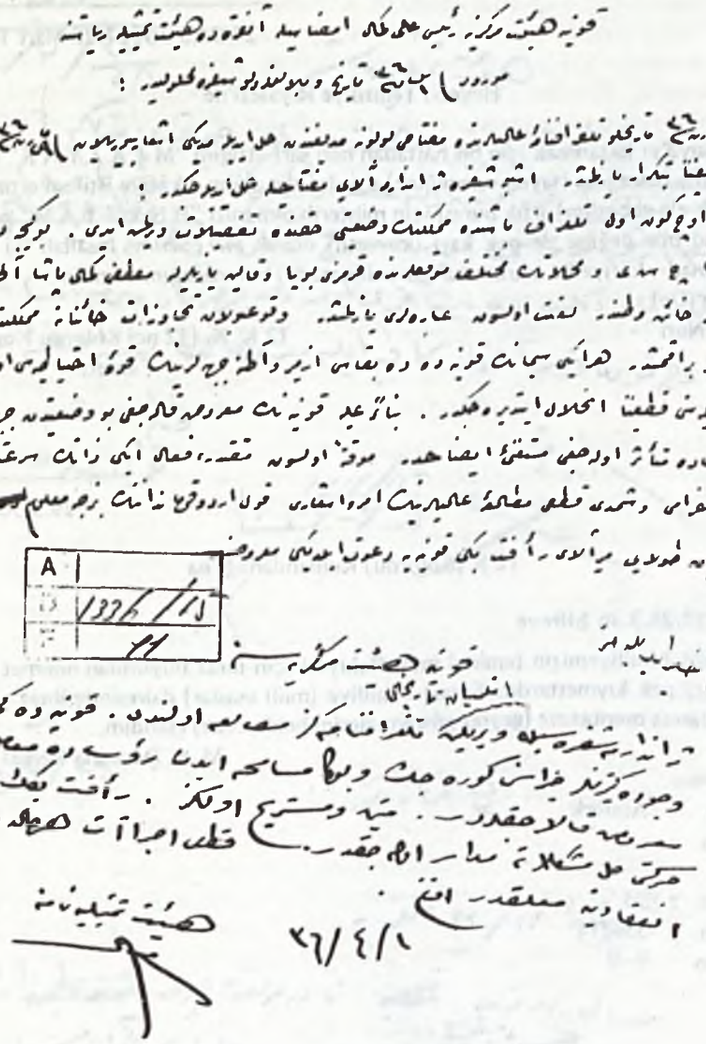

Konya Heyet-i Merkeziye Reisi Ali Kemal İmzasıyla Ankara'da Heyet-i Temsiliye Riyasetine Mevrûd (gelen) : 1 Nisan 36 (1 Nisan 1920) Tarih ve Bilâ Numrolu (Numarasız) Şifre Mahlûlüdür (Çözümüdür) :

30 Mart 36 tarihli telgrafnâme-i âlilerinde miftâhı (yüce telgraflarında anahtarı) bulunamadığından halledilemediği işar buyurulan (bildirilen) 29 Mart 36 tarihli mütekaddim (önceki) şifre aynen tekrar yazılmıştır. İşbu şifre Jandarma Alayı miftahıyla halledilecektir (çözülecektir).

Bundan üç gün evvel telgraf başında memleketin vaziyeti hakkında tafsilât verilmiş idi bu gece dergahtan (tekkeden) itibaren "ç s y" ve mahallatın muhtelf mevkilerinde kırmızı boya ve kalın yazılarla Mustafa Kemal Paşa alçak ve Kuva-yı Milliyeciler hain-i vatandır, lanet olsun ibareleri yazılmıştır. Vukûbulan tecavüzat-ı hainâne, memlekette pek büyük bir tesir bırakmıştır. Her iki simanın Konya'da da bekası (kalması) İzmir ve Adana cephelerinin kuvve-i ihtiyatiyesi olan Konya kuva-yı Milliyesi'ni katiyen inhilal ettirecektir (bozacaktır). Binaenaleyh Konya'nın marûz kalacağı bu vaziyetten cephelerin de fevkalade müteessir olacağı müstağni-i izahtır (açıklanması gerekmez). Muvakkaten olsun muktedir (becerikli), faal iki zatın sürat-i mümküne ile buraya izamı (gönderilmesi) ve şimdi kat'i mutalaa-i alilerinin (yüce düşüncelerinin) emir ve iş'arı Kolordu Kumandanının bizce malûm olmayan bir sebepten dolayı Miralay (Albay) Refet Bey'i Konyaya davet eylediği maruzdur (arz olunur).
Tehir edilemez

Konya Heyet-i Merkeziyesi'ne

Jandarma şifresiyle verilen 1 Nisan tarihli telgrafnameniz mütalaa olundu, Konya'daki tahrikatı (kışkırtmayı) vücuda getirenler cezasını görecek ve buna müsamaha eden rüesada muamele-i Lâzimeye (başkanlarda gerekli işleme) marûz kalacaklardır. Metin ve müsterih olunuz. Refet Bey'in oraya hareketi müşkilata medar (sebep) olacaktır. Kati (kesin) icraat herhalde meclisin in'ikadına muallaktır (toplanmasına bağlıdır) efendim.

Heyet-i Temsiliye namına
İmza (Mustafa Kemal)

1.4.36 (1 Nisan 1920)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 25
Dosya No. : 336/15
Fihrist No. : 11

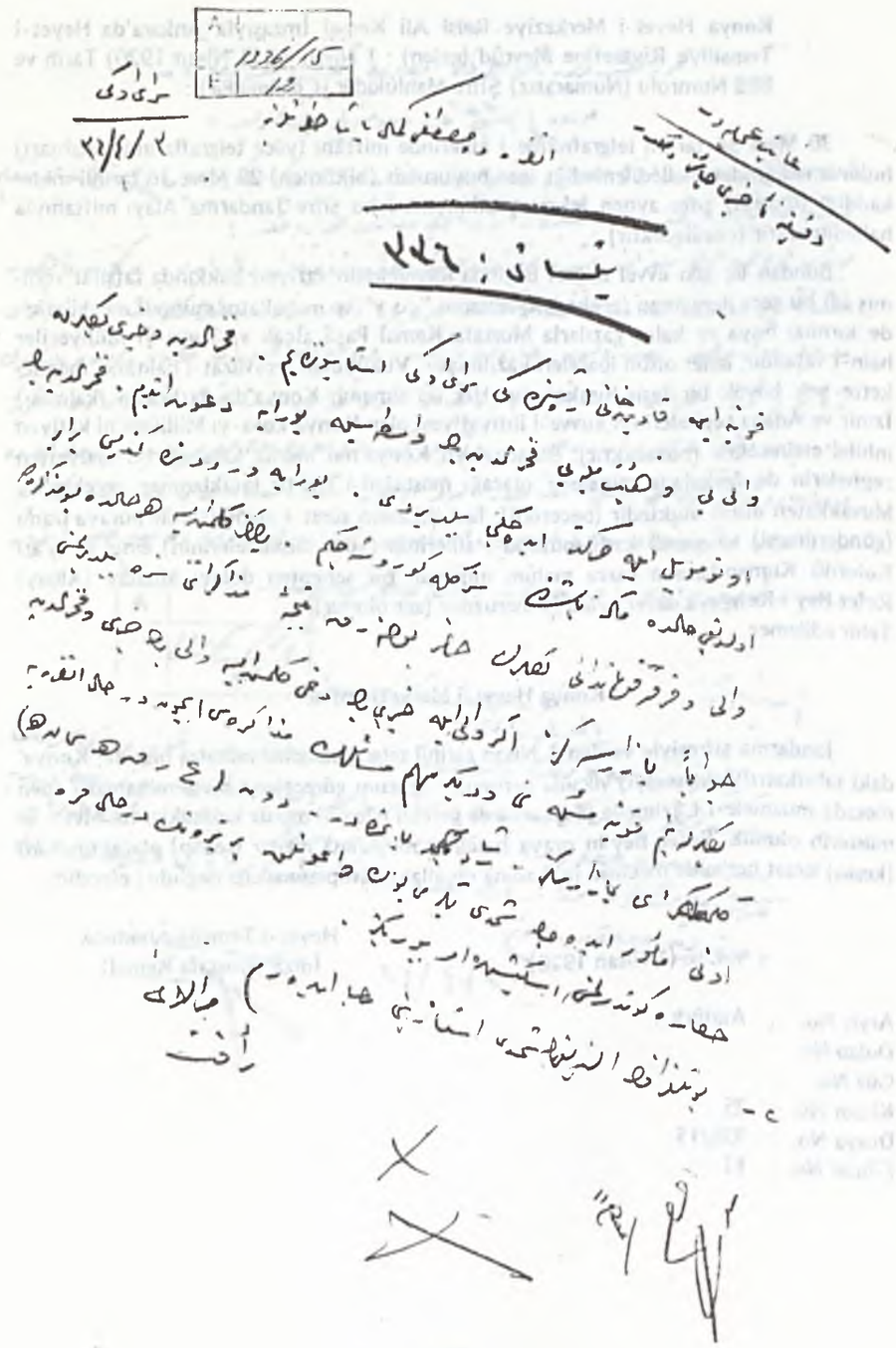

Gayet aceledir — Sarayköy

Dakika tehiri caiz değildir. — 3.4.36 (3 Nisan 1920)

Ankara'da Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

Nisan 336 (1920)

Konya ile Kadınhanı arasındaki Sarayönü İstasyonu'ndayım. Fahrettin ve Hayri Beylerle Vali'yi ve Heyet-i Milliye'yi Fahrettin Bey vasıtasıyla buraya davet ettim. Fahrettin Bey otomobil ile hareket edeceğini bildirdi. Buraya vürûdunda (geldiğinde) kendisi beraber olduğu halde makine başında sizinle görüşeceğim. Yalnız gelmiş ise herhalde bu müzakerenin (konuşmanın) Vali ve Fırka (Tümen) Kumandanı Beylerin hazır bulunarak netice-i müzakeratını size bildirilmesini cevaben yazarsanız eğer Vali Beyle, Hayri Bey dahi gelmiş ise Vali Bey, Hayri ve Fahrettin Beylerle benim Konya meselesini ve diğer mühim mesailin (meselelerin) müzarekesi için derhal Ankara'ya gelmekliğimizi yazarsınız. Reşat yanımdadır. Dün "A R K H S N H" onu memur edecek şimdi yirmi yük vagonluk bir trenin derhal Karahisar'a gönderilmesini Eskişehir'e emir buyurunuz.

2. Bu telgrafın alındığının şimdi işarını (bildirilmesini) rica ederim.

Aldım 3 Minh (De) — Miralay (Albay)

İmza (Okunamadı) — Refet

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 25
Dosya No. : 336/15
Fihrist No. : 12

Bolu

3.4.36 (3 Nisan 1920)

Ankara'da Heyet-i Temsiliye Riyasetine

Düzce'de mukim (oturan) Bolu ve Havalisi Kumandanı Mahmut Nedim Bey'den alınan malumatta Kuvâ-yı Milliye aleyhine bir hareket ve teşebbüs vukûuna mâni olmak ve icabında muavenet ve müzaheret-i fiiliyede bulunabilmek (yardım etmek ve korumak üzere Kuvâ-yı Milliye'ye muhib (dost) ve taraftar zevatın (kişilerin) idaresinde ahali-i kadimeden (eski ahaliden) Laz, Gürcü, Türk ve Ordulular dan mürekkep olmak (oluşmak) üzere evvelce vücuda getirilip hasb-el icab mektûm (gerektiği için gizli) tutulan Kuvâ-yı ihtiyatiyyenin (yedek kuvvetlerin) Teşkilât-ı Milliyenin tevsi ve teksiri (genişletilme ve çoğaltılması) hakkında makam-ı aciziden (makamımdan) vaki olan işarât ve tebligat ve teşkilat-ı hususiye-i mevcudenin (mevcut özel teşkilatların) tamim ve teşmili (genelleştirilmesi ve yayılması) hakkında Meclis-i Mebusan Reis-i Alisi tarafından verilen emir üzerine Teşkilât-ı Milliyeye kalbedildiği (çevrildiği) ve muhitinde sahib-i nüfuz (sözü geçer) olup gayret ve hamiyetinden (h m t n d n) istifade edileceğine kanâat hasıl olan Abaza Binbaşı Rüştü Beyle mülâkat ve müzakere ederek mumaileyh (adı geçen) ve diğer bazı zevatın mıntıkalara izâm edildiği (gönderildiği) ve teşkilat-ı Milliyenin Hendek Nahiyesi'nden itibaren Düzce sahasına doğru sürat ve muvaffakiyetle tevessü ve intişare (genişleme ve yayılmaya) başladığından yakında kitle-i vahide (bir bütün) halini alacağı ve muhalefetin de işbu teşkilat-ı vatanperveraneye teşriki (katılması) suretiyle ittihad-ı umuminin husulü (bütün insanların birleşmesi) temin edildiği ve Adapazarı cihetinde tertibat-ı tedafüiyyeden (savunma düzenlerinden) olarak Sakarya Nehri'nin mühim geçit mahallerinin istikşaf (keşif) ve tarassut ettirildiği (gözetlettirildiği) ve bizzat Akçaşehir Nahiyesi'ne azimet edilerek (gidilerek) orada da tertibat-ı lâzime vücuda getirileceği (gerekli önlemlerin alınacağı) bildirilmiş olmakla arz olunur.

Mutasarrıf
Haydar

Pek güzel teşekkür
İmza (Mustafa Kemal)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 23
Dosya No. : 336/12
Fihrist No. : 5

A	
D	1336/15
F	16

A	
D	1336/15
F	16-1

Belge No. : 2118

Konya

6 Nisan
7 Nisan Ahzı (Alınışı)

Ankara'da Heyet-i Temsiliye'ye

Refet Bey'i Sarayönü'nde bıraktık. Yolda Fahrettin Bey merkezdeki zabitanın (subayların) Kolordu dairesinde içtima (toplanması) için emir verdiğini ve kendilerine seyahat ve vaziyet hakkında izahat vermek arzu eylediğini söyledi. Burada zabitana irad eylediği (söylediği) nutukta Ankara'daki müzakerat (konuşmalar) neticesinde Hükümet ve zat-ı şâhânenin (padişahın) İstanbul'da taht-ı esarette (esirlik altında) bulunduğunun tahakkuk eylediğini binâberin (bundan dolayı) zat-ı şâhânenin serbesti-i vicdan (vicdan sertbestliği) dahilinde icra-yı saltanat edebileceği tahakkuk edinceye kadar İstanbul'dan her türlü irtibatı fek ederek (keserek) Kolordu'nun Heyet-i Temsiliye taht-ı emrine (emri altına) girdiğini ve bu vaziyette dahilen temin-i vahdet (birliği sağlama) ve azami fedakârlığın lüzum-ı katisini (kesin gerekliliği) uzun uzadıya izah ve kararı Ankara'da iken vermeyip de şimdi burada vermiş olduğunu ve bundan maksadın bu karargâhda herhangi bir tesir altında verilmiş olmayıp münhasıran (sadece) kanaat-ı kalbiye ve vicdaniye sevkiyle verilmiş olduğunu ispat olduğunu izâh eyledi. Fahrettin Bey Nutku "b t k y" vermezden mukaddem (önce) bana bu tarzda idare-i kelâm edeceğini ve böyle kat'i bir karar ittihâz etmiş (alınmış) olduğunu söylememiş olduğundan bu suretle bir emr-i vaki (beklenmedik bir emir) karşısında kaldım. Muahharen (Sonradan) kendisiyle görüştüğümde bu kararı Ankara'da vermiş ise de tesire mağlup olduğu zannını vermemek için izhar eylememiş olduğunu faideli hizmetler ifasına hürmetkâr bulunduğunu ima ile beraber emir ve kumanda tebeddülü (değişmesi) meselesinde Heyet-i Temsiliye'ye teslimiyet vaziyetini aldı. Refet Bey Konya'ya gelecektir. Bu vaziyeti henüz kendisiyle görüşmedim. Maahaza (bununla beraber) Refet Beyle bu günkü muhaveratımda (konuşmalarımda) Kaymakam Reşat Bey'i Konya Kumandanı sıfatıyla merkezde bırakarak Kolordu karargâhını hem cepheyi ve hem de Konya'yı idare edebilmek üzere Afyonkarahisarı'na nakli görüşülmüş ve söz arasında kendisine maruz kaldığı metaib-i mütemadiyeden (sürekli yorgunluktan) dolayı bir müddet istirahat eylemesine imkân temin ettiğim gibi hissedilmektedir. Fahrettin Bey'in emr-i vâkii benim için tasavvur edilen mutavassıtlığa (aracılığa) ihtiyaç bırakmamış olduğundan emir ve kumanda meselesinin tarz-ı Tanzimi hakkında her birisi için verilecek kararın doğrudan doğruya tebliği kâfi olduğunu arz ile cevaba intizar eylerim (beklerim).

Mucip yazılmıştır.
Dosyasında hıfzı

C. 8 Minh (De)

Miralay (Albay)
İmza (İsmet)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 25
Dosya No. : 336/15
Fihrist No. : 16, 16–1

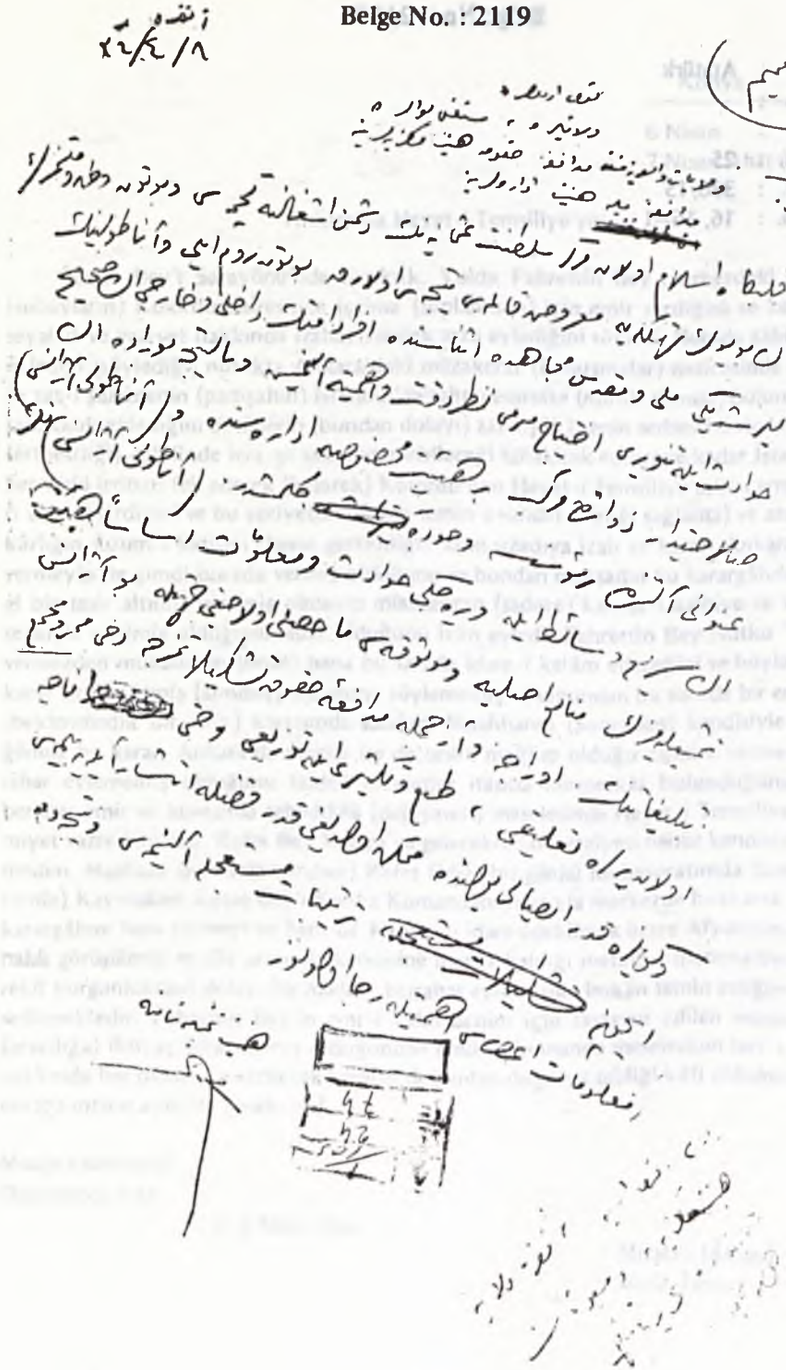

Tamim
Telgraf

Ankara

Müstaceldir (Aceledir)

8.4.36 (8 Nisan 1920)

Kolordulara
Vilayetlere, Müstakil Livalara
Vilâyat ve Elaziz (Elazığ) Müdâfaa-i Hukuk Heyet-i Merkeziyelerine
Müdafaa-i Milliye Heyet-i İdarelerine

Kalpgâh-ı İslâm (İslamın merkezi) olan Merkez-i Saltanat-ı Osmaniye'nin (Osmanlı Saltanatı'nın başkenti) düşman işgaline geçmesi ve bütün vatan ve milletimizin en büyük tehlikeye maruz kalması neticesi olarak bütün Rumeli ve Anadolu'nun giriştiği milli ve mukaddes mücahede (savaş) esnasında efrad-ı milletin dahili ve harici en sahih havadis (doğru haber) ile tenviri ihtiyac-ı mübremi (Kaçınılmaz aydınlatılma ihtiyacı) nazar-ı dikkat ve ehemmiyete alınmış ve binnetice (sonuç olarak) burada en salahiyyetdar zevattan mürekkeb (kişilerden oluşan) bir heyet-i mahsusa (özel heyet) idaresinde ve "Anadolu Ajansı" ünvanı altında bir müessese vücuda gelmiştir. "Anadolu Ajansı"nın en seri vesait ile vereceği havadis ve malumat esasen Heyet-i Temsiliyemizin menabi-i asliye ve mevsûkası mehazlı (gerçek ve güvenilir kaynaklı) olacağı cihetle bu ajans tebligatının oraca ve ezcümle (bu cümleden olarak) Müdâfaa-i Hukuk teşkilatımızca dahi müsmir (yararlı) ve müctemi (topluluk) olan yerlere taliki (asılması), tab'ı ve teksiri (çoğaltılması) ile tevzii (dağıtılması) ve hatta nahiye ve köylere kadar isâli (ulaştırılması) yolunda mümkün olduğu kadar fazla intişar eyleyebilmesi (yayınlanması) için tertibât-ı müstacele (acele önlem) alınması ve neticeden malumat itası (bilgi verilmesi) ehemmiyetle rica olunur.

Heyet-i Temsiliye namına
İmza (Mustafa Kemal)

20. Kolordu'ya, Ankara Vilayeti'ne
Heyet-i Merkeziye'ye ve Mebusan Heyeti'ne
Tahriren (yazılarak) tebliğ olunacaktır.

Arşiv No. : 1/105
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 259
Dosya No. : 19
Fihrist No. : 74

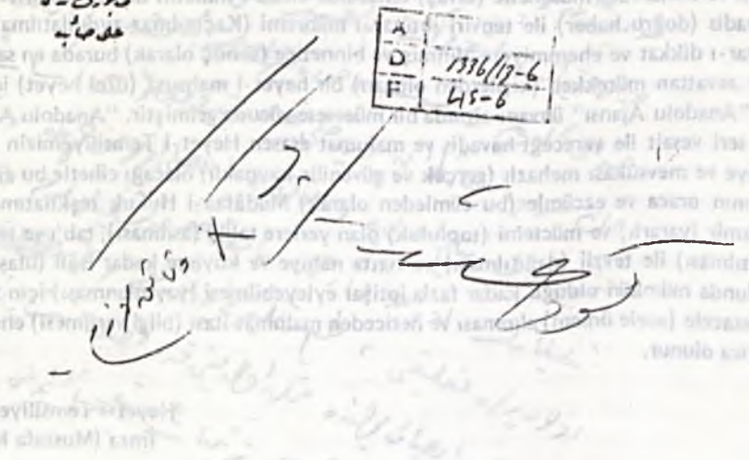

Urfa Jandarma Taburu Kumandanlığı'ndan Mevrûd (Gelen) 11 Nisan 36 (11 Nisan 1920) Tarih ve Bilâ numrolu (Numarasız) Şifre Mahlûlüdür (Çözümüdür).

1. Heyet-i Temsiliye Reisi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine. 10/11 Nisan 36 Nısf-ül-leylden (gece yarısından) bir saat sonra Urfa'yı tahliye ederek Cerablus'a müteveccihen (yönelerek) hareket eden Fransızlar esna-yı rahda (yolculuk sırasında) tesadüf ettikleri köyleri ihrâk (yakmışlar) ve ahalisini imhaya cüret ettiklerini haber alan mücavir kurâ (komşu köyler) ahalisi ve Kuvâ-yı Milliye mahall-i vakaya yetişerek takriben beş yüz kişiden mürekkeb (oluşan) düşmanın yüz yirmi altı neferini esir alarak kısm-ı mütebakisi (geri kalan kısmı) imha ve alat ve edevat-ı harbiye (harp aletleri) ve mevaşisi (hayvanları) Kuvâ-yı Milliye tarafından iğtinam edilmiştir (ganimet olarak alınmıştır).

2. Mâh-ı halin (Bu ayın) on beşinci günü Ankara'ya müteveccihen Urfa'dan hareket olunacağı maruzdur.

Tabur Kumandanı
Ali Saip

Görülmüştür P X Vesaik lâzım.

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 24
Dosya No. : 336/13–6
Fihrist No. : 45–6

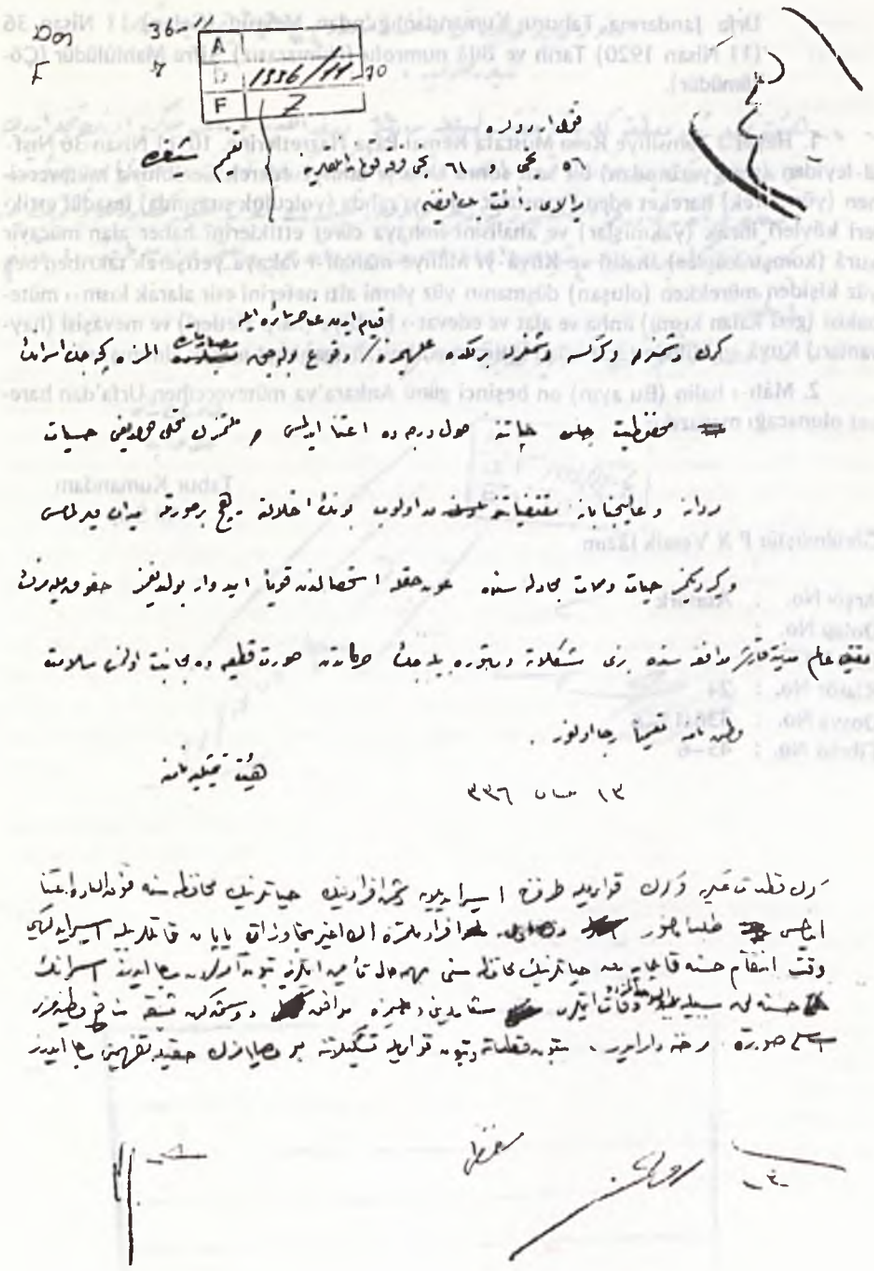

Tamim

Kolordulara
56 nci ve 61 nci Fırka (Tümen) Kumandanlıklarına
Miralay (Albay) Refet Beyefendiye

Tamim Şifre

Gerek düşmanlar ve gerekse düşmanlarla birlikte aleyhimize kıyam eden anasır-ı saire (ayaklanan diğer halklar) ile vukubulacak müsadematta (çarpışmada) elimize geçecek üseranın mahfuziyet-ı (esirlerin korunması) hayatına son derece de itina edilmesi milletimizin mütehalli bulunduğu (donandığı) hissiyat-ı merdane (mertlik hisleriyle) ve âlicenabane muktezasından (cömertliğin sonuçlarından) olup bunun ihlâline (bozulmasına) hiç bir surette meydan verilmemesi ve girdiğimiz hayât ve memat (yaşam ve ölüm) mücadelesinde avn-i hakla istihsalinden kaviyyen (Allahın yardımıyla elde edeceğimiz kuvvetle) ümitvar bulunduğumuz hukuk-ı milliyemizin hakiki alem-i medeniyete karşı müdafaasında bizi müşkilata düşürebilecek harekâttan suret-i katiyede mücanebet olunması (kaçınılması) selamet-i vatan namına tamimen (genelge ile) rica olunur.

13 Nisan 1336 (13 Nisan 1920)

Heyet-i Temsiliye Namına

Gerek kıtaat-ı askeriye ve gerek Kuvâ-yı Milliye tarafından esir edilen düşman efradının (askerlerinin) hayatlarının muhafazasına fevkalede itina edilmesi taleb olunuyor, daha evvel efrad-ı milletimize en ağır tecavüzat yapan katiller bile esir edildiği vakit intikam hissine kapılmayarak hayatlarının muhafazasını behemehâl (mutlaka) temin etmelerini bütün amirlerden rica ederiz, üserânın (esirlerin) hastalık sebebiyle elimizde vefat etmeleri şiarlarını (izlerini) ve aleyhimize muvafık düşmedikten başka menafi-i vataniyemizi (vatanımızın menfaatlerini) esaslı surette rahnedar eder (zarara uğratır). Bütün kıtaata ve bütün Kuvâ-yı Milliye teşkilâtına bu vesâyâmızın (tenbihlerimizin) hakkıyla tefhimini (anlatılmasını) rica ederiz.

13 Hıfzı
İmza (Ruhi)

İmza (Mustafa Kemal)

Arşiv No. : Atatürk
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 23
Dosya No. : 336/11
Fihrist No. : 7

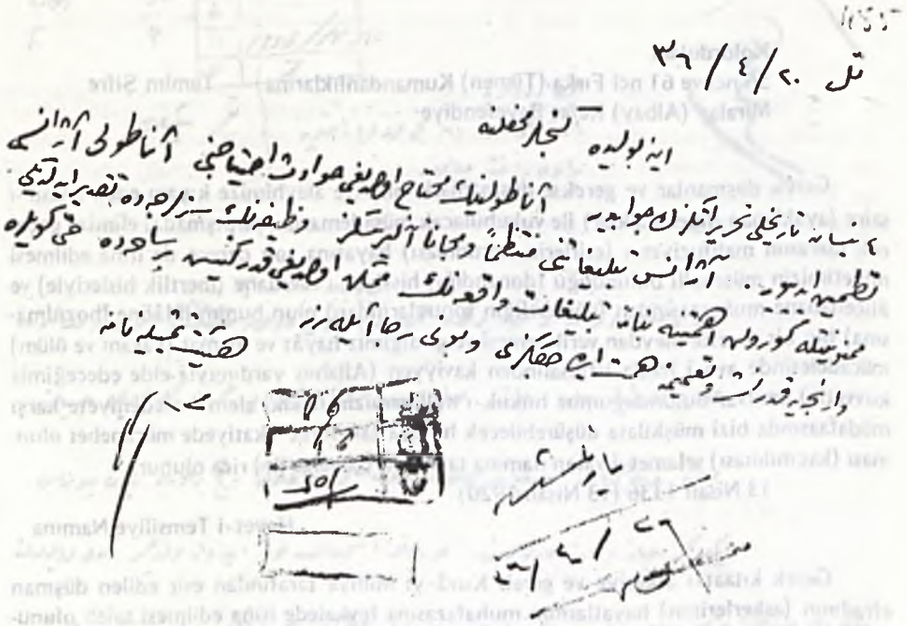

Tel 20.4.36 (20 Nisan 1920)

İnebolu'da Gençler Mahfiline (Derneği'ne)

4 Nisan tarihli tahriratınızın (resmi yazınızın) cevabıdır. Anadolu'nun muhtaç olduğu havadis (haberler) ihtiyacını Anadolu Ajansı tatmin ediyor, Ajans tebligatını muntazaman ve meccanen (parasız) alırsınız, vazifenin sizlerce de takdir edildiği memnuniyetle görülen ehemmiyetine binaen tebligat-ı vakıanın mümkün olduğu kadar geniş bir sahada hatta köylere varıncaya kadar neşr ve tamimine himmet edeceğinizi (genelleşmesine çalışacağınızı) ve bunu rica eyleriz.
Yazılmıştır.
20.4.36 (20 Nisan 1920)

Heyet-i Temsiliye namına
İmza (Mustafa Kemal)

Arşiv No. : 1/105
Dolap No. :
Göz No. :
Klasör No. : 259
Dosya No. : 19
Fihrist No. : 90